Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Komjatice

na roky 2024 - 2030

RRA
regionálna rozvojová agentúra
TOPOĽČIANSKO

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KOMJATICE NA ROKY 2024 - 2030

schválený obecným zastupiteľstvom v Komjaticiach dňa 12.06.2024

Plánovacie obdobie	2024 - 2030
Schvaľovací orgán	obecné zastupiteľstvo obce Komjatice
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktoré sa dokument spracováva	Obec Komjatice Nádražná 97/344 941 06 Komjatice
Dátum schvaľovania	12.06.2024 uznesenie č. 115/12062024
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Peter Hlavatý, starosta obce Komjatice starosta@komjatice.sk Mobil: 0905 444 017 Tel.: 035 / 6591 070
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mgr. Jana Bieliková, riaditeľka Regionálnej rozvojovej agentúry Topoľčiansko Stummerova 1941/6, 955 01 Topoľčany info@rrato.eu
Adresa zverejnenia PHRSR na webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie	www.komjatice.sk

1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu

1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)

1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR		➢ Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov ➢ Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného SMART (inteligentného, rozumného) rozvoja ➢ Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradené dokumenty
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR		obecné zastupiteľstvo obce Komjatice
1.1.3. Partneri	**Dotknutá verejnosť**	➢ občania obce
	Hlavní aktéri rozvoja	➢ obecný úrad Komjatice ➢ obcou zriadené a založené organizácie
	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	➢ podnikateľské subjekty na území obce ➢ subjekty regionálneho rozvoja ➢ sociálne, školské a kultúrne inštitúcie ➢ športové kluby ➢ občianske združenia ➢ iné subjekty a spoločnosti

1.1.4. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2021-2027 a v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je nevyhnutné aktualizovať základné strategické a programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky nielen z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít. V súlade so zákonom o podpore regionálneho rozvoja sú obce povinné aktualizovať alebo zostavovať Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a pripraviť ho v súlade s ustanoveniami novelizovaného zákona platného od 26. apríla 2017. Hlavným cieľom je vychádzať z aktuálnej situácie v území a zostaviť strategickú a implementačnú časť tak, aby sa stala východiskom pre realizáciu budúcich projektov. Na základe toho, že v obci Komjatice strategickému dokumentu, končí platnosť v roku 2023 je potrebné vytvoriť nový strategický dokument. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho potenciálu obce stanovuje strategické ciele a priority jej rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce Komjatice. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce. Cieľom dokumentu je navrhnúť funkčnú stratégiu, ktorá bude zameraná najmä na hospodársky a sociálny rozvoj obce Komjatice. Program určuje hlavné póly rozvoja, zostavuje strategické ciele a ustanovuje úlohy a potreby pre rozvoj spomínaných oblastí. Ciele sú stanovené tak, aby priniesli mnohostranný rozvoj. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2023-2030 je možné priebežne aktualizovať, najmä jeho akčný plán. Hodnota a využitie tohto dokumentu je v tom, že bol sformulovaný na základe terénneho výskumu a za podpory miestnej samosprávy.
1.1.5. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štrukturácie stratégie PHRSR	Obec Komjatice s počtom 4 210 obyvateľov sa nachádza v severozápadnej časti okresu Nové Zámky v Nitrianskom kraji.
1.1.6. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	***Strategické dokumenty na národnej úrovni*** ❖ Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 ❖ Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 ❖ Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030 ❖ Agenda 2030 ❖ Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 (Envirostratégia 2030)

	❖ Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky ❖ Program Slovensko 2021 - 2027 ❖ Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027 ❖ Východisková pozícia Slovenskej republiky k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2020 ❖ Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 ❖ Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 ❖ Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 ❖ Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike ❖ Národná stratégia Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030 ***Strategické dokumenty Nitrianskeho samosprávneho kraja*** ❖ Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012 – 2017 ❖ SMART koncepcia regionálneho rozvoja NSK do roku 2027 ❖ Regionálna inovačná stratégia NSK na roky 2021-2027 ❖ Stratégia rozvoja vidieka NSK 2016-2022 ❖ Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja ❖ Regionálna inovačná stratégia 2021-2027 ❖ Regionálny plán udržateľnej mobility NSK ❖ Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027 ❖ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030 ❖ Koncepcia rozvoja kultúry v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030) ❖ Koncepcia rozvoja cestovného ruchu (2021-2027) ***Strategické dokumenty obce Komjatice*** ❖ Územný plán obce Komjatice ❖ Povodňový plán obce Komjatice ❖ Nízkouhlíková stratégia obce Komjatice IV/2019 ❖ Analýza územia obvodu Nové Zámky z hľadiska možnosti mimoriadnych udalostí v obci Komjatice ❖ Komunitný plán sociálnych služieb obce Komjatice 2018-2022 ❖ Program odpadového hospodárstva obce Komjatice na roky 2016-2020

1.1.7. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	Na tvorbe a pripomienkovaní PHRSR sa podieľal starosta obce a pracovníci obecného úradu. PHRSR spracovala Regionálna rozvojová agentúra Topoľčiansko, ktorá celý proces spracovania dokumentu komunikovala s vedením obce a odbornými pracovníkmi obecného úradu.
1.2.5 Charakteristika a štruktúra dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Komjatice je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný aj podľa záväzných častí územného plánu obce. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z: a) **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad ich budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce, b) **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení ich vnútorných špecifík a určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia, c) **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHRSR obce, d) **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR obce Komjatice s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie formou akčného plánu, e) **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHRSR obce. Tieto časti sú rozdelené do prislúchajúcich kapitol. Vypracovanie PHRSR obce Komjatice zabezpečuje obec Komjatice pri uplatnení participatívneho prístupu a na báze partnerstva. Aktualizácia PHRSR obce sa bude vypracováva podľa potreby. PHRSR ako aj jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Tvorba PHRSR je optimálnym nástrojom rozvoja obce a slúži pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce Komjatice Základom PHRSR obce je teda občan.

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1 Vyhodnotenie predchádzajúceho programového obdobia 2015-2023

Obec každoročne k 31.5. vypracováva Správu o plnení PHRSR podľa Zákona č. 539/2008 Z .z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov § 12 písm. b, ktorú odovzdávajú na Nitriansky samosprávny kraj. Táto správa informuje o tom, ktoré plánované projekty boli zrealizované, z akých zdrojov bolo čerpané a koľko vlastných prostriedkov bolo vynaložených na ich implementáciu.

2.2 Výstupy SWOT analýzy

Analytická časť PHRSR obce Komjatice poskytuje pohľad na súčasný stav prírodného, socioekonomického a environmentálneho stavu obce daného územia. Vyhodnotenie jeho súčasného stavu podľa viacerých hľadísk - silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození umožňuje SWOT analýza (tabuľka 1).

Usporiadanie silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození umiestnených do štyroch kvadrantov dobre vyhovuje charakteru úvah potrebných pri formulovaní stratégií a ich implementácie počas celého programového obdobia. Pomáha tiež pružne reagovať na meniaci sa vývoj územia prostredníctvom spätných korekcií jednotlivých identifikovaných javov vrátane ich preraďovania do iných kvadrantov. Je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi internými schopnosťami územia a jeho vonkajším prostredím. Silné a slabé stránky sú v SWOT analýze definované ako interné faktory a kapacity, ktoré sú prínosom, alebo naopak, predstavujú nedostatky súčasného stavu. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie.

Príležitosti a ohrozenia predstavujú na druhej strane externé faktory a podmienky prostredia, určujú možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať v budúcnosti.

Rozdelenie položiek medzi silné stránky a príležitosti definuje, na ktorých faktoroch môže obec stavať, aktívne ich využívať a rozvíjať. Predstavuje faktory, ktoré sú pre obec priaznivé, avšak stratégia obce nebola na ne smerovaná a vytvárajú príležitosti ďalšieho pozitívneho rozvoja. Členenie položiek na slabé stránky a ohrozenia určujú faktory, ktoré má obec odstrániť, resp. eliminovať - slabé stránky smerujú k ohrozeniam, ktorým bude obec musieť čeliť v rámci ďalšieho rozvoja.

Tabuľka 1 SWOT analýza PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Prírodné podmienky a poloha	***Prírodné podmienky a poloha***
nížinná oblasť	možnosť záplav
vhodný reliéf pre ďalší rozvoj obce	veterná erózia
vodné nádrže	znečistené vodné plochy
blízkosť okresných miest - Nitra, Šurany, Nové Zámky	
historický park	
vysokokvalitné pôdy	
Hospodárstvo	***Hospodárstvo***
vhodné prírodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva a CR	nedostatočne rozvinutá dopravná a technická infraštruktúra, nedobudované komunikácie, chodníky,
vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy a vysoký stupeň zornenia	vysoká nákladovosť údržby existujúcich komunikácií, chodníkov a parkovísk
vysoký produkčný potenciál poľnohospodárstva	nedostatočná vybavenosť obce pre bezpečnosť na cestách

prírodné a kultúrno-historické predpoklady pre rozvoj CR	nevysporiadané obecné pozemky
priame železničné a autobusové prepojenie na krajské mesto Nitra a okresné mesto Nové Zámky a mesto Šurany	nevyužitý prírodný a historicko - kultúrny potenciál pre CR
plynofikácia, elektrifikácia obce	absencia náučných, tematických trás a cyklotrás s vybudovanou infraštruktúrou
rozvinuté podnikateľské prostredie	vysoká energetická náročnosť obecných budov
drobné obecné technické služby	nedostatočná bezpečnosť dopravných komunikácií
záujem obyvateľov o cyklotrasy a cyklodopravu	nevhodné priestorové podmienky pre drobné prevádzky
vypracovanie strategických dokumentov	absencia náučných, tematických trás a cyklotrás s vybudovanou infraštruktúrou
	nedostatočné využitie SMART prvkov pri poskytovaní verejných služieb a rozvoji
	nedostatok investičného kapitálu z vlastných/cudzích zdrojov na investície do rozvoja a infraštruktúry
	nedostatok finančných prostriedkov na rozvojové projekty obce
Ľudské zdroje	***Ľudské zdroje***
dobrá vzdelanostná úroveň obyvateľstva	stacionárno - regresívny typ populácie
dostupná kvalifikovaná pracovná sila	starnutie obyvateľstva
nízka miera nezamestnanosti	nedostatok sociálnych služieb
záujem obce a subjektov o rozvojové projekty	
existencia aktívnych komunít, združení a organizácií	
potenciál komunít, organizácií pre participáciu a úzku spoluprácu	
Občianska vybavenosť a služby	***Občianska vybavenosť a služby***
viacero kultúrnych a kultúrno-historických pamiatok a zachovávanie tradícií	potreba rekonštrukcie, modernizácie a údržby verejných komunitných priestorov
množstvo realizovaných kultúrnych, spoločenských a športových podujatí	potreba rekonštrukcie a modernizácie obecných budov a verejných priestorov (napr. budovy obecných úradov, požiarne zbrojnice, cintoríny, domovy smútku, komunitné priestory atď.
rekonštruované kultúrne priestory – Dom kultúry, Staré kino	vysoká energetická náročnosť obecných budov
aktivity obecného úradu v oblasti hospodárskeho, spoločenského a kultúrneho života	nedostatočná kapacita a materiálno-technická vybavenosť jaslí a areálu školy
rast domovej výstavby v obci	nedostatok nájomných bytov
uchovávané kultúrne dedičstvo v podobe zvykov a obyčají pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu	absencia doplnkových sprievodných sociálnych služieb (jedáleň, práčovňa, prepravná služba atď.)
uchovávané kultúrne dedičstvo v podobe zvykov a obyčají pre rozvoj kultúry a cestovného ruchu - folklórne skupiny	nedostatok opatrovateľskej služby pre seniorov a zdravotne postihnutých občanov

zrekonštruovaná integrovaná ZŠ s MŠ	chýbajúce priestory pre stretávanie sa rodičov s deťmi
zrekonštruované zdravotné stredisko	nevhodný technický stav štadiónu
Zariadenie sociálnych služieb - Zlatý vek	nedostatočná kapacita detských a workoutových ihrísk
špeciálna škola	nedostatočná a nesystematická podpora cestovného ruchu na národnej a regionálnej úrovni
viaceré folklórne skupiny	
vybudované zdravotné služby	
vybudovaná komerčná sieť služieb	
aktívne záujmové združenia	
stravovacie kapacity	
kolumbárium a rekonštruovaný dom smútku	
existencia viacúčelových detských ihrísk	
Životné prostredie	***Životné prostredie***
relatívne kvalitné životné prostredie	nedostatočné udržovanie čistoty obce obyvateľmi
ochrana prírody a krajiny	znečisťovanie obce odpadmi a tvorba čiernych skládok
	nedobudovanosť vodovodnej siete
	nevyhovujúci stav a nedobudovanosť kanalizácie
	nevybudovaný zberný dvor
PRÍLEŽITOSTI	**OHROZENIA**
Prírodné podmienky a poloha	***Prírodné podmienky a poloha***
využitie prírodných predpokladov a kultúrnohistorických podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu (napr. vinárstvo tradície, folklórne skupiny), podnikanie	prejavy klimatických zmien - sucho, zmenený zrážkový a vodný režim, negatívny dopad na prírodné ekosystémy a biodiverzitu
využitie opustených poľnohospodárskych priestorov pre podnikanie alebo skladovanie	veterná a vodná erózia poľnohospodárskej pôdy vedúca k strate kvalitatívnych vlastností pôdy
Ľudské zdroje	***Ľudské zdroje***
stabilizácia a rast počtu obyvateľstva vytvorením podmienok pre bytovú výstavbu, rozvoj občianskej infraštruktúry, podpory miestneho hospodárstva	vysoká miera emigrácie obyvateľov z obce, najmä mladých
podpora aktívneho a zdravého starnutia, podpora komunít	vysoká chorobnosť a úmrtnosť obyvateľov seniorského veku
podpora preventívnych opatrení (predchádzanie sociálnej exklúzii)	rastúca chudoba starších občanov vedúca k ich sociálnej exklúzii, rast počtu marginalizovaných obyvateľov
podpora a rozvoj sociálnej starostlivosti o starých, nevládnych a marginalizovaných občanov	rast nežiaducich javov u deti, mládeže a obyvateľov (závislosť na drogách, alkohole, kriminalita apod.)
využívanie voľných resp. nevyužívaných plôch a budov pre služby obyvateľov obce	úpadok vzťahu k obci, nezáujem o dianie, aktivity, život v obci a o rozvoj obce

vznik a rozvoj nových podnikateľských aktivít a založených miestnom potenciáli	úpadok komunitného života, nezáujem o život a bývanie v obci
využitie možností financovania projektov z fondov EÚ a iných dotačných grantov	
Ekonomická oblasť	***Ekonomická oblasť***
zjednodušenie stavebného konania a zrýchlenie procesu výstavby bytov	úpadok ekonomickej základne
využitie SMART technológií v podnikaní	stagnácia rozvoja obce
využitie SMART technológii v službách obecného úradu	rast dlhodobej nezamestnanosti
podpora drobného a stredného podnikania založeného najmä na miestnych zdrojoch	rast kriminality
	rastúce ceny elektrickej energie a plynu pre domácnosti rast chudoby obyvateľov
Občianska vybavenosť	***Občianska vybavenosť***
podpora a rozvoj odvetví služieb a zvýšenie ich kvality	zníženie kvality výrobných a nevýrobných služieb, predajní, zatváranie prevádzok
vysporiadanie obecných pozemkov	úpadok až zánik kultúry, tradícií a genia loci
využitie SMART prvkov ako nástroja na zvýšenie bezpečnosti a prevenciu na zníženie sociálno-patologických javov/zníženie kriminality	rast kriminality, počtu krádeží a sociálno-patologických javov v obci
etablovanie absentujúcich služieb, o ktoré majú záujem obyvatelia obce	nezáujem mladých ľudí o kultúru, šport a o život v obci
skvalitnenie a rozvoj sociálnych a komunitných služieb v rámci sociálnej ekonomiky	rušenie ambulancií lekárov a rast vzdialeností zdravotnej služby od obyvateľstva, rast chorobnosti
rozvoj terénnej sociálnej práce	ohrozenie zdravia obyvateľstva zásobovaného vodou z individuálnych zdrojov
dobudovanie a vybavenie predškolských a školských zariadení	
výstavba a revitalizácia obecných budov a priestorov, energetická úspora pre skvalitnenie a nové služby pre obyvateľov, komunity a organizácie	
rekonštrukcia kultúrno-historických pamiatok a ich využitie v kultúrnej oblasti resp. v cestovnom ruchu	
prehlbovanie spolupráce, sieťovanie v regionálna rozvoji	
Životné prostredie	***Životné prostredie***
podpora zavádzania adaptačných opatrení voči klimatickej zmene	rast hlučnosť a prašnosť pozdĺž komunikácií znehodnocovanie krajiny
podpora modernizácie a rozvoja technológii, nových prístupov a inovácii pri nakladaní s odpadmi, zvyšovanie štandardov v odpadovom hospodárstve	zníženie úrovne kvality života obyvateľov a kvality prírodného prostredia

rozšírenie separovaného zberu vedúce k zníženiu komunálneho odpadu na obyvateľa, vytvorenie možností ich spracovania	ohrozenie zdravia obyvateľstva zásobovaného vodou z individuálnych zdrojov
realizácia aktivít zameraných na environmentálnu prevenciu a výučbu MŠ a ZŠ	zníženie úrovne kvality životného prostredia
zvýšenie ekologickej stability územia prostredníctvom zelených investícií a ochranou prírody	degradácia krajiny v dôsledku nezvládnutej klimatický zmien,
	riziko záplav, devastovanie krajiny a majetku a ohrozenie života obyvateľov

2.3 Disparity a faktory rozvoja

Pre efektívnejšie a účinnejšie plánovanie strategického rozvoja obce je potrebné vychádzať z poznania reálneho stavu, identifikovať potreby a na základe toho stanoviť kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja. Určenie kľúčových disparít **(problémov rozvoja)** a hlavných faktorov rozvoja **(impulzy a výzvy)** vychádza z parciálnych analýz a výsledkov SWOT analýzy, ktoré spresňujú smerovanie PHRSR. Pridanou hodnotou je koncept SMART obce, prepojenie jednotlivých opatrení a stratégii do celku, s cieľom dosiahnuť efektívnejšie využitie dostupných zdrojov v prospech obyvateľov, podnikateľov i návštevníkov obce, reagujúc na problémy a výzvy súčasného vývoja. SMART obec (rozumná obec) je chápaná ako miesto, ktoré funguje efektívne a udržateľne, efektívne využívajúce a zhodnocujúce všetky jeho zdroje (prírodné, finančné, ľudské, technologické, kreatívne, kultúrne), ako aj potenciál pre spoluprácu a deľbu práce s využívaní nových technológií.

Odhad budúceho možného vývoja obce závisí hlavne od aktívneho prístupu samosprávy pri riešení problémov a navrhovaní stratégie rozvoja. Do budúcnosti sa predpokladá implementácia nových inovatívnych prístupov a metód umožňujúcich adresnejšie a efektívnejšie usmerňovanie sociálneho, ekonomického a environmentálneho rozvoja obce čo sa odrazí hlavne v raste počtu obyvateľov, rozvoji služieb, občianskej a technickej vybavenosti ako i rozvoji bytovej výstavby s ohľadom na životné prostredie. Na dosiahnutie strategických cieľov je potrebné smerovanie k elimináciu kľúčových disparít, ako aj využitie najvýznamnejších faktorov rozvoja jednotlivých obce. Očakávaným dopadom implementácie strategického dokumentu je vyvážený a udržateľný rozvoj obce a vyššia kvalita života jej obyvateľov ako i environmentálna stabilita krajiny.

Najvýraznejšie nedostatky, problémy obce sa odrážajú v kľúčových disparitách (tab. 2). Na ich odstránenie boli stanovené opatrenia a aktivity, ktoré zároveň smerujú k zvýšeniu životnej úrovne a k lepšeniu životnému prostrediu obyvateľov obce.

Tabuľka 2 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce Komjatice

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Nekomplexne rozvinutá dopravná a technická infraštruktúra	*Potenciál pre rozvíjajúcu sa ekonomickú základňu - poľnohospodárstvo, MSP, CR*
Nedostatočne využitý potenciál miestnych zdrojov pre miestne podnikanie s dôrazom na CR	*Ľudské zdroje*
Nedobudovaná občianska vybavenosť - sociálna, a športová infraštruktúra	*Potenciál pre kvalitný život obyvateľov*
Ohrozená kvalita životného prostredia odpadovým hospodárstvom a nedobudovanou environmentálnou infraštruktúrou	*Zelená a modrá infraštruktúra*

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

Hlavné disparity rozvoja vychádzajú z :

- nedostatočne rozvinutej dopravnej a technickej infraštruktúry,
- nedostatočne využitého potenciálu miestnych zdrojov pre miestne podnikanie a CR,
- nedostatočne vybudovanej sociálnej infraštruktúry so zameraním najmä na sociálne služby, integráciu seniorov, posilnenie úlohy komunít pri zabezpečovaní služieb – rozvoj striebornej ekonomiky - nájomné a sociálne bývanie, komunitné centrum atď.
- potrieb dobudovania, rekonštrukcie a modernizácie športovej voľnočasovej infraštruktúry a nedostatočných podmienok pre rozvoj miestnych aktivít kultúry, športu, stretávania sa komunít,
- potreby rekonštrukcie pre udržateľnosť historických objektov,
- vysokej energetickej náročnosti budov a stavieb,
- neupravených niektorých verejných priestranstiev s dôrazom na ekologické a energetické aspekty a dostupnosť služieb,
- problémov v oblasti vodovodnej siete,
- problémov v oblasti kanalizačného hospodárstva, znehodnocujúceho životné prostredie.

Na ich základe boli identifikované 3 kľúčové problémové oblasti:

1. ***Hospodárska oblasť'***
2. ***Sociálna oblasť'***
3. ***Environmentálna oblasť'***

Hlavné faktory rozvoja v prvom rade predstavujú zdroje územia, ktoré vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj najmä poľnohospodárstva a vinárstva a malého a stredného podnikania. Daná obec disponuje dostatkom kvalitnej pracovnej sily, ktorá využíva pracovné príležitosti hlavne v blízkych mestách. Rozvoj obce obmedzuje nedostatočne rozvinutá a vybavenosť technickej a hlavne dopravnej a environmentálnej infraštruktúry, ktoré ovplyvňujú nielen kvality bývania v žitie v obci ale i drobné podnikanie. Pozitívom je, obec sa chce odstraňovať a znižovať tieto problémové oblasti, hlavne hľadaním a získavaním investičných zdrojov z rôznych domácich projektov, z projektov EÚ a iných. Skvalitnenie služieb, bývanie a života v obci sa snaží zavádzaním a budovaním zelenej a modrej infraštruktúry a tým obmedzovať aj negatívne vplyvy klimatických zmien a zvyšovať kvalitu života svojim obyvateľom a ochraňovať prírodu a krajinu.

Vymedzenie riešeného územia

Obec Komjatice sa nachádza v severozápadnej časti okresu Nové Zámky v Nitrianskom kraji. Počtom obyvateľov 4 210 patria medzi veľké obce Slovenska. Územie obce zaberá plochu 30,76 km ². Hustota obyvateľov je 136,86 obyvateľov na 1 km^2

Obrázok 1 Vymedzenie riešeného územia Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

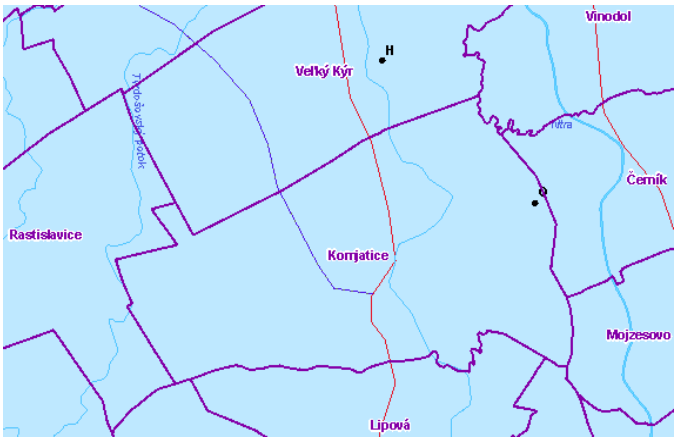

Obec Komjatice susedí s piatimi obcami. Na severe s obcou Veľký Kýr, na severovýchode s obcou okresu Nitra – Vinodol, na východe s obcou Černík. Na juhu má hranicu s obcou Lipová. Na západe hraničí s obcou Rastislavice. Obec Komjatice leží na Nitrianskej pahorkatine v nadmorskej výške 125 – 150 m n. m. Stred obce leží vo výške 128 m n. m. Nachádza sa v teplej klimatickej oblasti Podunajskej nížiny. Geografická poloha stredu obce je určená súradnicami: 48° 09′ s. g. š. a 18° 11′ v. g. d.

Časti obce Komjatice sú - Argentína, Hašardíky, Hoštáky, Kanada, Majír (Majer), Pri Cigáňoch, Vinohrady, Funduše (predtým Za Majírom).
Obec Komjatice leží severne od okresného mesta Nové Zámky, ktoré je vzdialené 18km. Vzdialenosť od krajského mesta Nitra je 20 km a od hlavného mesta SR Bratislavy je to 95 km.
Hospodárska základňa je široká, je zameraná na poľnohospodárstvo, hlavne na rastlinnú výrobu (obilniny a olejniny).
Obcou vedenie cesta I. triedy I/64 prechádzajúca severojužným smerom od Žiliny do Komárna cez krajské mesto Nitra a čiastočne elektrifikovaná železničná trať č. 140 Nové Zámky - Prievidza.
Obec je súčasťou mikroregiónu Cedroň - Nitrava spolu s 19 obcami z okresu Nitra a Nové Zámky.

HISTÓRIA OBCE

Stopy v osídlení Komjatíc siahajú do obdobia **staršej doby kamennej – paleolitu**. V Hrivnákovej tehelni z tohto obdobia boli objavené kamenné nástroje a kamenný hrot. Na viacerých miestach obce boli nájdene nálezy z neolitu (mladšej doby kamennej). Letecky bol objavený unikát z neolitu - rondel (kruhový útvar s priemerom 50 – 60 m), ktorý pravdepodobne slúžil na pozorovanie chodu Mesiaca a Slnka. Aj v jeho okolí boli nájdené pozostatky nielen z neolitu, ale i z ďalších dôb – bronzovej či stredoveku.
Z **neskorej doby kamennej - eneolitu** pochádzajú nálezy sídlisk v polohe Mandáčka, Toroslín, Homoky, Vicena, Legionárske. Z tohto obdobia pochádzajú nálezy ako napr. napr.: dvojuchá šálka, pec, miska s pupkovitými výčnelkami, kamenný sekeromlat a i. V stredoeurópskom kontexte je významný zlomok nádoby z neskorej kamennej doby s postavou muža držiaceho žrebca (býka) a kobylu (kravu). V obci boli tiež objavené nálezy z viacerých kultúrnych skupín ako napr. lengyelskej, ludanickej, bolerázskej, badenskú, kostoleckej a bošáckej. Osídlenie týmito skupinami je doložené viacerými črepovými a hrobovými nálezmi. Aj z **bronzovej** doby sú doložené sídliska a pohrebiská viacerých kultúr - nitrianskej, útěnickej, hatvanskej, maďarovskej, karpatskej mohylovej, čakanskej, podolskej, lužickej kultúry v obci. Tieto nálezy potvrdzujú, že oblasť Komjatíc ležala na trase dôležitej obchodnej Jantárovej cesty smerujúcej od Baltického mora ku Stredozemnému moru. Tiež osídlenie z doby železnej je v obci doložené viacerými sídliskami a hrobovými nálezmi napr. kultúr halštatskej, kalenderberskej, vekerzugskej.
Počas rímskej doby bol región Komjatíc osídlený germánskym etnikom. Jednalo sa o kmene Kvádov a Markomanov. V Komjaticiach, v časti Tomášové, bola objavená murovaná rímska stavba, ktorá poukazuje na prítomnosť Rimanov, podobne ako i ďalšie nálezy (chaty, pece, piecky, obilné jamy, črepy z keramiky, mince, kostrové hroby) na viacerých miestach. Po zániku rímskej ríše nastáva obdobie sťahovania národov, toto obdobie nie je priamo v Komjaticiach doložené. V obci je najvýraznejšie doložené slovanské osídlenie (niekoľko sídlisk a pohrebísk) z obdobia **Veľkomoravskej ríše**.
Najstarší písomný dokument o obci pochádza z roku 1256, kedy na nariadenie kráľa Bela IV. majiteľom Komjatíc sa stáva Ondrej z rodu Hunt-Poznanovcov, ktorý sa považuje za zakladateľa samotného **rodu Forgáčovcov**. Začal sa tu rozvíjať obchod i remeslá a obec sa postupne stala najvýznamnejším majetkom Forgáčovcov na dolnom Ponitrí. V roku 1408 udeľuje kráľ Žigmund I. dedine Komjatice právo vydržiavať 2 výročné trhy (jarmoky): na sviatok Barnabáša (11.jún) a na sv. Alžbetu (19. november) podľa vzoru slobodných kráľovských miest. Udelenie týchto výsad malo veľký význam pre ďalší rozvoj Komjatíc. Dalo by sa povedať, že týmto aktom sa začal proces premeny významného trhového miesta na stredoveké mestečko, ktoré sa potom popri hrade Gýmeš (v obci Jelenec) stalo aj paralelným hradným sídlom Forgáčovcov. V 15. a 16 storočí dali Forgáčovci v Komjaticiach postaviť opevnené hrádky (castellum). Postavili si tu aj stajne. V Komjaticiach mali vlastnú pekáreň a zrejme aj zemepanský pivovar. Obyvateľstvo mestečka Komjatice sa zaoberalo

hlavne poľnohospodárstvom, remeslom a vinohradníctvom. Z remesiel tu bolo rozvinuté kováčstvo, obuvníctvo, krajčírstvo, mäsiarstvo, tesárstvo, tkáčstvo a iné. Osobitné postavenie mali mlynári. V roku 1530 a 1576 boli Komjatice spustošené Turkami. V roku 1599 bola obec vypálená a vyrabovaná, podobne ako v roku 1640, kedy Turci popri ničení a zabíjaní odvliekli aj mnoho ľudí do otroctva. Forgáčovci sa aktívne zúčastňovali bojov proti Turkom, vydržiavali si vlastné vojsko. Žigmund Forgáč z Komjatíc, ktorý sa stál kráľovským palatínom organizoval proti Turkom vojsko. Súčasne mal na starosti aj komjatický hrad. V roku 1664 boli Komjatice opäť dobyté. V roku 1685 boli oslobodené a zbavené 150-ročnej tureckej nadvlády. Obec bola Forgáčovcami dosídlená rodinami z moravského Slovácka a Slovákmi z trenčianskej a kysuckej oblasti.
Forgáčovci prijali novú vieru na svojich majetkoch a už v prvej polovici 16. storočia začali s násilnou reformáciou. Z obce vyhnali katolíckych kňazov a násilím nútili poddaných vyznávať Lutherovu a Zwingliho vieru. Prvým kalvínskym kazateľom v obci bol Ondrej Dávid. Približne v roku 1573 pozývajú Forgáčovci protestantského kazateľa a kníhtlačiara Havla Husára do Komjatíc, ktorý tu založil prvú kníhtlačiareň na Slovensku. Začiatkom 17. storočia, bol v obci postavený druhý **kostol zasvätený sv. Petrovi a Pavlovi**, ktorý bol protestantským kostolom a do začiatku 18. storočia bol strediskom miestnych kalvínov. Komjatice boli centrom kalvinizmu na Dolnej Nitre. Obec Komjatice boli jedným z mála sídel Dolnej Nitry, kde už koncom 16. storočia bola škola. Fungovala pod vedením kalvínov.
Aj v 18. storočí sa Komjatice hrdili právami mestečka, ktoré dôsledkom tureckého pustošenia a protihabsburgských povstaní však už nedosahovalo svoj predchádzajúci význam a dostávali sa na úroveň ľudnatejšej dediny.
Od začiatku 18. storočia sa mestečku stretávame aj so židovským a cigánskym obyvateľstvom, ktoré patrilo až do vydania Tolerančného patentu Jozefom II. v roku 1781 medzi prenasledované a netolerované obyvateľstvo. Posledným z komjatických Forgáčovcov bol František Forgáč, ktorý je pochovaný v krypte Kostola sv. Petra a Pavla. Vdova po ňom, v r. 1752 sa vydala za Antona I. Grasalkoviča, ktorý postavil v roku 1751 nový farský Kostol sv. Alžbety, opraviť spustnutý Kostol sv. Petra a Pavla taktiež dal postaviť dvojpodlažný barokový kaštieľ, ktorý bol v roku 1872 prestavaný. K pôvodnej stavbe kaštieľa patril aj vodný mlyn, skleník, pálenica a maštaľ. Kaštieľ počas II. svetovej vojny, koncom roku 1944 vyhorel. Jeho posledné zvyšky boli neskôr rozobrané. Obec Komjatice zostala v držbe Grasalkovičovcov až do vymretia rodu Antonom III. V roku 1841 Komjatice spolu s ostatnými rodovými majetkami pripadli panovníkovi, ktorý ich dával do zálohy. Na určitý čas boli majetkom grófa Vinczaya. Neskôr časť pozemkov kúpil barón Móric Wodianer, ktorý v roku 1872 dokončil prestavbu Grasalkovičovho kaštieľa na spôsob francúzskeho zámku v historizujúcom slohu, prebudoval park, ktorý mal pôvodne barokový charakter, ako aj neskorobarokový skleník s vežou. Po jeho smrti sa dedičom stáva jeho syn Albert Wodianer. Posledným pánom Komjatíc bol gróf Ladislav Nemeš, ktorý majetok prevzal po svojom otcovi Jánovi, ktorý nastúpil po smrti Wodianera v roku 1913. (Cifra, Vrabcová, V. zost., 2008)

PRÍRODNÉ POMERY

Horninové prostredie

Podľa regionálneho geologického členenia (Vass a i., 1988a, 1988b) je územie obce Komjatice súčasťou podoblasti Podunajská panva. Podložie Podunajskej panvy je heterogénne, tvorené je **neogénnymi a kvartérnymi sedimentami**. Významné sú najmä štvrtohorné (kvartérne) sedimenty z obdobia pleistocénu - spraše a sprašové hliny. Neogénnu výplň panvy predstavujú prevažne morské sedimenty, rôznych stratigrafických členov dosahujúcich až niekoľko tisíc metrových mocností. Zo **štvrtohorných sedimentov** dominujú fluviálne sedimenty a náplavy vodných tokov hlavne rieky Nitry tvorené prevažne hlinami, piesčitými hlinami, ílmi, hlinitými pieskami a štrkmi.
Na území obce sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (LNN): Komjatice - štrkopiesky a piesky (4506)", ktoré eviduje ALAS SLOVAKIA, s.r.o., Bratislava. Komjatice – tehelňa. V obci sa nachádza

významná geologická lokalita - bývalá tehelňa, ktorá sa nachádza na severnom okraji Komjatíc, na východnom svahu Nitrianskej pahorkatiny. Lokalita Komjatice - tehelňa je významná prvým nálezom vrstvy vulkanického popola v pleistocénnych sprašiach na území Slovenska. Nemenej dôležitá je tiež fosílna malakofauna získaná z profilov tejto tehelne. Kvartérno - geologický a paleontologický výskum lokality ukázal, že môže byť pre svoju stratigrafickú členitosť, zachovanie vrstiev starého pleistocénu a priaznivú polohu vhodným študijným príkladom stratigrafického vývoja sprašovej série v pahorkatinách Podunajskej nížiny.

Geodynamické javy v území neboli dokumentované. Obec sa nachádza v stabilnom území aluviálnej nivy rieky Nitra.

V území sa Komjatíc sa vyskytujú akumulácie pieskoštrkov a štrkopieskov najväčších mocností v strednom a dolnom toku povodia rieky Nitra s maximálnou mocnosťou 18 m. Na lokalite Komjatice, v ktorej sa ťažili kvalitné štrkopiesky pre stavebníctvo, sú zastúpené oba tieto typy. Kvartérne štrkopiesky sú technologicky vhodnejšie, možno ich zadeliť podľa CSN 721512-11 do triedy I. (drobné kamenivo) a do II. triedy (hrubé kamenivo). Podložné levantské pieskoštrky obsahujú zvýšené množstvo sľudy a ílovité medzivrstvy. Na ložisku Komjatice štrkopiesky sú petrograficky reprezentovane kremencami, kremeňmi, pieskovcami, karbonátmi, ojedinelé neovulkanickými horninami. Prebiehala tu ťažba štrkopieskov, ktorá v súčasnosti je zastavená. Vznikli po nej vodné plochy, ktoré sú vhodné pre rozvoj CR. Sú využívané rybármi pre chov rôznych druhov rýb.

Reliéf

Územie Komjatíc podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš, 1980) leží v Podunajskej nížine. Podrobné geomorforlogické členenie zobrazuje tabuľka 3. Ako vidieť z tabuľky, nachádza sa v geomorfologickom celku Podunajskej pahorkatiny, v podcelku Nitrianska pahorkatina a v časti Nitrianska tabuľa.

Tabuľka 3 Geomorfologické členenie obce Komjatice

podsústava	Panónska panva
provincia	Západopanónska panva
subprovincia	Malá Dunajská kotlina
oblasť	Podunajská nížina
celok	Podunajská pahorkatina
podcelok	Nitrianska pahorkatina
časť	Nitrianska tabuľa

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Reliéf územia Nitrianskej tabule je prevažne rovinný resp. mierne zvlnený pričom najvyššia časť obce je v nadmorskej výške 150 m n. m. a najnižší bod je 128 m n. m. Výšková členitosť územia a vysokoúrodné pôdy vytvárajú vhodné podmienky pre rozvoj najmä poľnohospodárstva ale i iných druhov ľudskej činnosti napr. výstavbu domov, dopravu, výrobné aktivity.

Klimatické pomery

Územie obce Komjatice sa nachádza v **teplej klimatickej oblasti (T) Podunajskej nížiny.** Patrí do teplého, suchého okrsku (T2) s miernou zimou a s počtom letných dní nad 50 za rok. Teplota v januári dosahuje nad - 3 ^{0}C, v júli nad +19 ^{0}C s dlhším slnečným svitom, ktorý je vo vegetačnom období nad 1 500 hodín. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje okolo +10°C.

Prevládajúci smer vetrov je severozápadný. V oblastiach Podunajskej pahorkatiny rýchlosti vetra sa pohybujú od najnižších 2,5 m/s po 3 m/s. Z hľadiska výskytu hmiel patrí obec do oblasti zníženého výskytu. Výskyt hmiel sa pohybuje v rozpätí 20 – 45 dní v roku.

Priemer ročných zrážok podľa dlhodobých priemerov pohybuje sa ročne medzi 530 – 650 mm, ale maximum mesačných úhrnov je v poslednom období nízky, často aj 100 - 200 mm. Výdatné zrážky strieda naopak extrémne sucho. Počet dní so snehovou prikrývkou priemerne je okolo 40 dní v roku, priemerná výška snehu dosahuje 6-7 cm.

Hydrologické pomery

Územie obce Komjatice spadá do povodia rieky Nitra. Územím preteká vodný tok Malá Nitra (predtým Stará Nitra, pôvodné prietokové rameno rieky Nitra), ktorá tečie severojužným smerom vo východnej časti obce a pri obci Bánov sa vlieva do rieky Nitra. Pri Malej Nitre vzniklo niekoľko mŕtvych ramien, ktoré ožívajú v počas výdatných dažďov. V tejto časti obce sa nachádza vodná nádrž tzv. Štrkáreň s rozlohou 45 ha, s maximálnou hĺbkou 18 m, ktorá vznikla po ťažbe štrku využíva sa ako rezervoár úžitkovej vody pre zavlažovanie. Rybárska spoločnosť Komjatice tu chová viacero druhov rýb ako napr. kapor, amur, sumec, šťuka, zubáč, ostriež, úhor, lieň, karas, pleskáč a i. V juhovýchodnej časti sa nachádza ďalšia vodná plocha nazývaná Nová Štrkáreň.

Obec Komjatice leží v inundačnom území - v širšej nive Malej Nitry. Inundačné územie je priestorovo definované potenciálnym priebehom povodne pri storočnom prietoku Q100. Toto územie je čiastočne z ľavej strany ohraničené ochrannou hrádzou Nitry. V dôsledku rovinatého charakteru okolia Malej Nitry, môžu byť záplavy spôsobené aj výstupom podzemných vôd. V intraviláne obce, v ktorom je definované inundačné územie, boli realizované protipovodňové opatrenia s rôznou návrhovou prietokovou kapacitou koryta. Tvrdošovký potok - preteká západným okrajom riešeného územia. Potok je regulovaný. Severozápadným výbežkom katastrálneho územia preteká bezmenný prítok Tvrdošovského potoka. V riešenom území sa vyskytujú zásoby geotermálnych vôd viazané na obalové karbonáty tatrika. V južnej časti územia, v areáli Poľnohospodárskeho podielnického družstva, sa vyskytujú dva geotermálne vrty so silne mineralizovanou teplou vodou - geotermálne vrty - ST-KDD FA ZV/Komjatice - Dolný dvor a ST-K M/Komjatice – mechan. stanica.

Pôdne pomery

Prevládajúcim pôdnym typom v obci sú černozeme. Nachádzajú sa v západnej a strednej časti územia obce. Východná časť územia je tvorená čiernicami, prevažne karbonátovými, stredne ľahkými až ťažkými pôdnymi druhmi, nachádzajúcimi sa hlavne v okolí vodného toku. Černozem je stredne ťažká, väčšinou karbonátová. Pôdy sú využívané hlavne pre poľnohospodárske účely. Nachádzajú sa tu vysokokvalitné pôdy 1. triedy - kategória BPEJ 1-4 (osobitne chránené pôdy), ktoré tu dominujú a zaberajú 71,28% z celkovej plochy. Pôdy 2. triedy (BPEJ 5-7) tvoria 17,5% a ostatné plochy (zastavané územia, vodné plochy, ...) tvoria zvyšných 11,22 % z plochy územia obce.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1966, 1980) územie obce patrí do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*) a do obvodu eupanónskej xerotermnej flóry (*Eupannonicum).* Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) patrí územie obce Komjatice do dubovej zóny. V rámci nej je súčasťou nížinnej podzóny a okresu Nitrianska pahorkatina, podokres Zalužianska pahorkatina a Nitrianska tabuľa a obvod Nitrianska niva.

V minulosti územie obce tvorili i dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy. Typickými drevinami týchto lesov sú dub letný, Ulmus minor Mill – brest hrabolistý, Fraxinus excelsior – jaseň štíhly, Acer campestre – javor poľný, ktoré bývajú primiešané aj drevinami mäkkých lužných lesov, napr. Populus alba – topoľ biely, Populus nigra – topoľ čierny, Populus tremula – topoľ osikový (osika) a rozličnými druhmi vŕb a iné. Pôvodná (prirodzená) vegetácia sa zachovala hlavne pozdĺž vodného toku Malej Nitry. Ostatná časť územia je odlesnená. Plošne najviac je zastúpená synantropna vegetácia (ruderálna) vegetácia zastavaných území a aj mimo nich a segetálna vegetácia intenzívne obrábanej poľnohospodárskej pôdy. V období socializmu bola poľnohospodárska produkcia intenzifikovaná, čoho výsledkom je redukcia rozptýlenej nelesnej vegetácie v krajine. V súčasnosti zachovaná len ako líniová sprievodná vegetácia vodných (regulovaných) tokov a nespevnených účelových komunikácií.

Živočíšstvo

V rámci zoogeografického začlenenia, územie obce Komjatice je charakteristické biocyklom, ktorý je súčasťou panónskeho úseku a provincie stepí (Jedlička, Kalivodová, 2002). Podľa členenia limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie, podunajského okresu a stredoslovenskej a západoslovenskej časti (Hensel, Krno, 2002).

Väčšina územia je v súčasnosti je výrazne odlesnená a intenzívne poľnohospodársky využívaná. V **živočíšstve** prevažujú druhy kultúrnej stepi napr. hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), bažant poľný (Phasianus colchicus), vrana túlavá (*Corvus corone*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*). Na vodný tok sú viazaní zástupcovia fauny vôd a ich brehov napr. kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka fŕkaná (*Natrix tesellata*). Mimoriadne vzácny je výskyt korytnačky močiarnej (Emys orbicularis), pričom v lokalite Komjatice sú len nepatrné zvyšky jej pôvodného rozšírenia.

Obec je aj uznaným poľovným revírom. V obci je rozvinutý farmový chov voľne žijúcej zveri diviaka a srnca (prevádzka Viliam Hozlár Vinohradská 96, 94106 Komjatice).

Živočíšstvo záhrad reprezentuje sýkorka uhliarka (*Parus ater*), drozd čierny (*Turdus merula*), jež východný (*Erinaceus concolor*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), **živočíšstvo ľudských obydlí** napr. myš domová (*Mus musculus*), vrabec domový (*Passer domesticus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), holub hrivnák (*Columba palumbus*).

Ochrana prírody

Územie obce Komjatice patrí medzi územia so značne zmenenou krajinnou štruktúrou, kde sa nachádzajú poľnohospodársky obhospodarované plochy a urbanizačný celok. V území obci Komjatice a Černík je situované územie európskeho významu SKUEV0085 Dolný Háj o rozlohe 58,24 ha. Stupeň ochrany 2., 3. a 5. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany sú: 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 91F0 Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, 91G0 Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy. Predmetom ochrany sú aj druhy: kunka červenobruchá (Bombina bombina), roháč obyčajný (Lucanus cervus), lopatka dúhová (Rhodeus sericeus amarus), mlok dunajský (Triturus dobrogicus).

V extraviláne obce sa nachádza tiež niekoľko mŕtvych ramien rieky Nitry, spravidla vyschnutých alebo napĺňaných spodnou vodou len v dobe výdatných dažďov. Najvýznamnejším z nich je vodná plocha Torozlín, ktorá je chránenou prírodnou rezerváciou so vzácnou flórou (62 druhov) a faunou (vrátane výskytu na Slovensku unikátnej korytnačky močiarnej). PR Torozlín (EČ 173) má výmeru 5,4 ha. PR bola vyhlásená v roku 1982 Úpravou MK SSR č. 2955/1982-32 z 30. 4. 1982 - účinnosť od 1. 7. 1982, má 4. stupeň ochrany (vyhláška KÚŽP v Nitre č. 1/2004 z 10. 5. 2004 - účinnosť od 1. 7. 2004). Predmetom ochrany je vodný biotop s výskytom chránených a zriedkavých druhov rastlín a živočíchov s využitím na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele (RÚSES okresu Nové Zámky, 2019).

Ďalším chráneným územím je CHA Komjatický park (EČ 941) o výmere 6,5 ha. Za chránený areál bol vyhlásený v roku 1984 uznesením Rady ONV v Nových Zámkoch č. 500/041284 zo dňa 4. 12. 1984. Predmetom ochrany je historický park. CHA je zaradený v 4. stupni ochrany.

V území Komjatíc na ploche 35 ha sa nachádzajú mokraď Štrkovisko lokálneho a na 5,4 ha mokraď PR Torozlín regionálneho významu.

Stav životného prostredia

K záťažovým faktorom životného prostredia patria hlavne socioekonomické aktivity, ktoré negatívne ovplyvňujú prirodzený vývoj ekosystémov. Tieto faktory sú dvojakého charakteru. Prvú samostatnú

skupinu tvoria prírodné/prirodzene negatívne prvky a javy (stresové faktory), druhú predstavujú negatívne prvky a javy antropogénne.
Z prírodných stresových faktorov sú to možné záplavy a erózia. Záplavy v území sa môžu vyskytovať pod vplyvom rozvodnenia vodného toku Stará Nitra. Územie obce je nie je znehodnotené resp. je relatívne čisté. Až 99,87% pôd je bez vplyvu veternej erózie. Len 0,13 % územia je pod vplyvom silnej veternej erózie. Podobne v celom území je slabá vodná erózia. Miera ohrozenia sa môže zvyšovať vplyvom klimatických činiteľov ako je sucho, smer a rýchlosť vetra, ale aj pôsobením človeka najmä obnažením a narušením pôdneho horizontu napríklad po orbe. Kvalita podzemných vôd podľa stupňa kontaminácie je 3. až 5. triedy. Prevažujú (51,28%) podzemné vody 5. triedy stupňa kontaminácie 10,01 a viac. Podzemné vody 4. triedy (3,01-10,00 stupeň kontaminácie) tvoria takmer jednu tretinu – 30,71% a 3. trieda stupňa kontaminácie 0,51-3,00 zaberá 18,01% pozemných vôd územia.
V území obce sa nachádzajú relatívne čisté pôdy (www.beiss.sk), nie sú kontaminované cudzorodými látkami. Relatívne čisté pôdy tvoria až 99,12 % a len 0,88% pôd možno zahrnúť do 2. triedy kontaminácie, medzi nekontaminované pôdy resp. mierne kontaminované.
Územie obce leží v oblasti s nízkym radónovým indexom.
Zdravotný stav lesného porastu v obci poukazuje na jednej strane na porasty silne až veľmi silne poškodené (35,76%) a na porasty mierne poškodené (4,88%). Na druhej strane sú tu porasty zdravé, ktoré tvoria 18,68%, ďalej porasty s prvými príznakmi poškodenia (11,39%) a porasty mierne poškodené, ktoré sú zastúpené 29,29% lesných plôch (www.beiss.sk). Lesné plochy v obci Komjatice patria do kategórie hospodárskych lesov. V území obce sú chránenými územiami CHA Komjatický park a PR Torozlín. Do Natury 2000 patrí Dolný Háj (UEV) vyhlásený v roku 2004.
K antropogénnym stresovým faktorom patrí areál poľnohospodárskeho družstva a doprava. Areál naďalej slúži poľnohospodárskej výrobe. Niektoré jeho priestory sú nevyužívané a zdevastované alebo upravené pre využívanie malého a stredného podnikania. Významným zdrojom znečistenia je používanie minerálnych a organických hnojív, ktoré významne prispieva k znečisťovaniu pôd a vôd živinami - vplyvom vetra pri postrekoch, povrchovým odtokom difúznym odtokom (prostredníctvom drenáže) apod.
Veľkobloková orná pôda, ktorá je charakteristická takmer pre každú obec Slovenska, vytvára homogénny vzhľad krajiny, znižuje druhovú diverzitu znížením životného priestoru mnohých druhov rastlín a živočíchov. Prevláda aj v území obce Komjatice. Pre zníženie tohto negatívneho vplyvu je potrebné aj tu realizovať fragmentáciu ornej pôdy t. j. rozdelenie veľkoblokovej ornej pôdy na menšie parcely napr. výsadbou nelesnej drevinovej vegetácie, čím sa rozširuje priestor pre druhovú diverzitu a umožní sa tiež migrácia jednotlivým druhom rastlín a živočíchov
Znečistenie s CO, SO_2, NO_x, PM_1 je minimálne. Obec je plynofikovaná, na jej území sa vyskytujú len malé zdroje znečistenia vo forme domácností, ktoré na kúrenie využívajú aj drevo. Významnejším znečisťovateľom je automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastie. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy zatiaľ nie je, ale za 90 % celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť. Ďalej negatívne zaťažuje prostredie hlukom a vibráciami. Pri železničnej doprave je intenzita hluku závislá na počte, druhu a skladbe vlakov a parametroch trasy. Intenzita hluku je najvýraznejšia v okolí železničnej trate prechádzajúcej okrajom intravilánu obce. I keď sa v obci nevyskytujú výraznejšie zdroje, existencia čistiarne odpadových vôd (ČOV) s nedostatočnou kapacitou sa môže podpisovať na znečisťovaní územia napr. vodného toku.
ČOV je vybudovaná ako mechanicko-biologická čistiareň s kalovým hospodárstvom. Jej kapacita je 1883 EO_{60}, čo v súčasnosti nepokrýva záujem napojenia všetkých obyvateľov z obce Komjatice a

Černík. Do prevádzky bola uvedená v roku 2002. Na ČOV je pripojená kanalizácia len z časti obce Komjatice (19,39 % domov v r. 2021) a z časti obec Černík. Pre nedostatočnú kapacitu je dnes potrebná jej rekonštrukcia. Odpadová voda je zachytávaná v žumpách alebo septikoch (75,85 %) domov a bez kanalizácie je 3,48%. Môže dochádzať k znečisťovaniu povrchových vôd dôsledkom vypúšťania nedostatočne čistených alebo nečistených odpadových vôd. V súvislosti s redukovaním živín z odpadových vôd má mimoriadnu významnosť zavádzanie nových technológií v ČOV.
Významnou environmentálnou záťažou v obci je skládka komunálneho odpadu SK/EZ/NZ/579. Občas sa v extraviláne obce objavujú divoké skládky odpadu.

DEMOGRAFICKÉ POMERY - ĽUDSKÉ ZDROJE A ICH POTENCIÁL

Vývoj a potenciál ľudských zdrojov obce charakterizujú viaceré demografické špecifiká. Obec podľa počtu obyvateľov patrí k veľkým obciam Slovenska.

Vývoj obyvateľov

Súčasný stav demografického potenciálu je výsledkom dlhodobého populačného a hospodárskeho vývoja obce. Tento vývoj v minulosti bol ovplyvňovaný hlavne prirodzeným pohybom, dnes je to migračný pohyb, ktorý je odrazom socio-ekonomického prostredia. Populácia obce najmä v minulosti bola znižovaná rôznymi epidémiami ako mor, cholera; napr. v 1831 na choleru zomrelo 166 obyvateľov alebo v roku 1866 96 osôb, ale i vojnami, najmä I. a II. svetová vojna sa podpísala negatívne na vývoj počtu obyvateľov. Do tohto obdobia pre populáciu boli charakteristické rodiny s vyšší počtom deti. Neboli výnimočné rodiny s 10 a viac deťmi pri vysokej úmrtnosti. Rastom životnej úrovne po II. sv. vojne sa v populácii prejavil model malej rodiny s 1-3 deťmi, čo sa prejavilo aj v raste počtu obyvateľov v obci. Významná epidémia globálneho charakteru, ktorá sa objavila po viac ako 150 rokoch – Covid-19 v 2019-2022 mala výrazný vplyv nielen na vývoj obyvateľov Slovenska, ale aj vývoj počtu obyvateľov v obci, ktorý sa znížil o 82 osôb. Súčasnú dekádu vývoja počtu obyvateľov zobrazuje tabuľka 4 a graficky približuje graf 1.

Tabuľka 4 Počet obyvateľov obce Komjatice v rokoch 2012-2023

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvateľov	4 285	4 297	4 304	4 320	4 338	4 315	4 294	4 292	4 277	4 230	4 210

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2012-2022

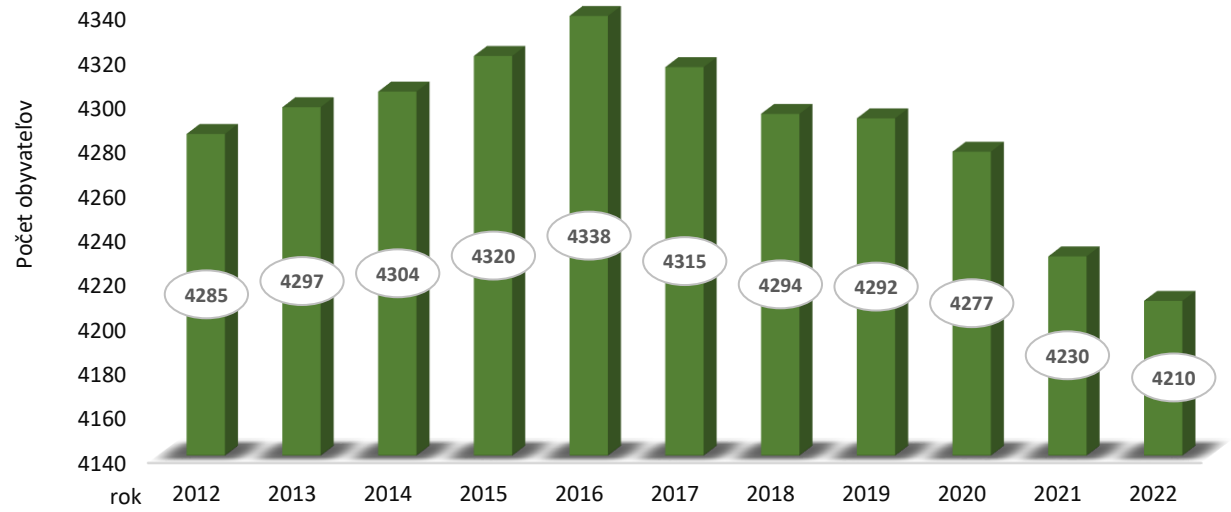

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021, vlastné spracovanie, 2023

Vývoj počtu populácie je charakteristický nárastom do roku 2016, kedy dosahuje maximálny stav 4 338 obyvateľov. Od tohto roku v populácií možno sledovať pokles, ktorý sa v období rokov 2019-2021 prejavil zvýšenou úmrtnosťou pod vplyvom Covidu-19 a doznieva aj v nasledujúcom období. Za obdobie rokov 2012-2022 sa počet obyvateľov znížil o 75 osôb.
Počet obyvateľov ovplyvňuje prirodzený a migračný pohyb populácie, ktorý vplýva na celkový prírastok alebo úbytok obyvateľstva (graf 2).
Vývoj počtu - rast alebo pokles obyvateľov je výsledkom dynamiky obyvateľstva - prirodzeného a migračného pohybu.

Graf 2 Dynamika pohybu obyvateľstva obce Komjatice v období rokov 2012-2022

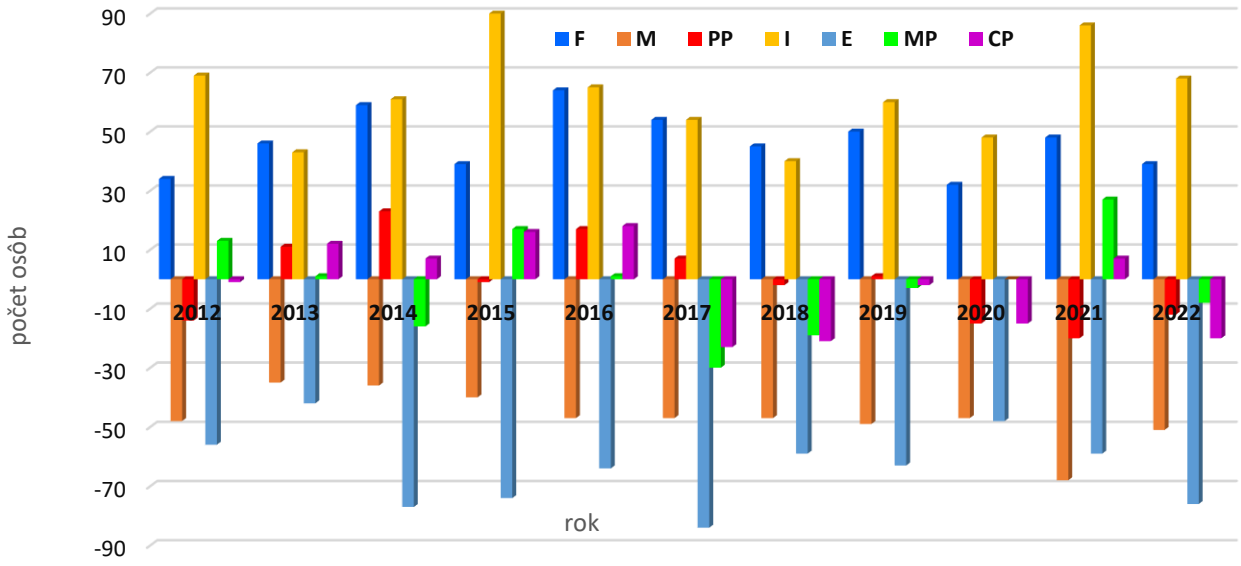

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021, vlastné spracovanie, 2023

Poznámka: F - živonarodení, M - zomrelí, PU - prirodzený úbytok, I - prisťahovaní, E - odsťahovaní, MÚ - migračný úbytok, CÚ - celkový úbytok

Počet narodených detí a počet zomretých sa odráža v prirodzenom prírastku alebo prirodzenom úbytku. Za obdobie rokov 2012-2022 sa v obci narodilo 510 detí, najviac v rokoch 2016 (64) a 2017 (54). Prudký kolísavý vývoj pôrodnosti sa prejavil za celé obdobie dekády.

Graf 3 Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľov obce Komjatice v období rokov 2012-2022

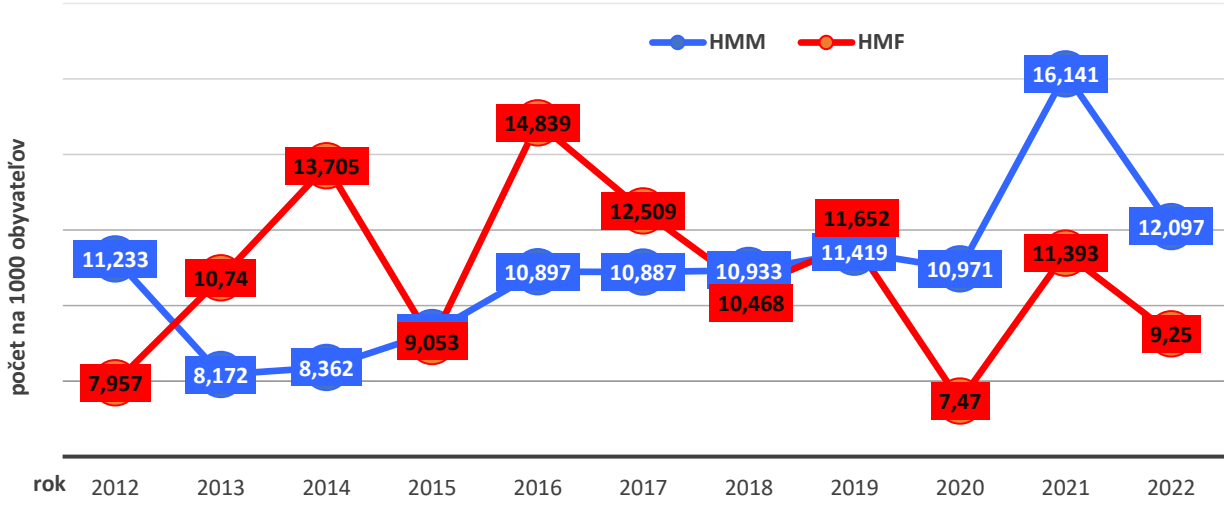

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023, vlastné spracovanie, 2023

V období Covid-19 sa prejavil výrazný pokles. V roku 2020 sa narodilo 32 detí oproti roku 2019, kedy sa narodilo až 50 detí, to znamená o 18 deti menej a v roku 2021 sa narodilo 48 detí čo je viac o 16 detí oproti predchádzajúcemu roku.

Ako vidieť z grafu 3 a z tabuľky 5 do roku 2017 bol v obci kladný **prirodzený prírastok**, prevládal počet narodených nad zomretými a od roku 2018 situácia sa mení, výrazne sa začína prejavovať prirodzený úbytok spôsobený vyššou úmrtnosťou obyvateľov najmä obyvateľov vo vyššom veku s počas covidového obdobia. V roku 2022 sa narodilo 39 detí a zomrelo 51 obyvateľov. V prepočte na 1 000 obyvateľov sa v roku 2022 narodilo 9,25 detí a zomrelo 12,097 osôb na 1 000 obyvateľov. Vývoj počtu narodených a zomrelých v prepočte na 1 000 obyvateľov za obdobie dekády zobrazuje graf 3.

Vyššia úmrtnosť v obci je ovplyvňovaná hlavne vyšším podielom staršieho obyvateľstva v poproduktívnom veku. Za obdobie rokov 2012-2022 v obci zomrelo 515 obyvateľov, to znamená o 5 osôb viac ako sa narodilo detí.

Hodnota **úmrtnosti** (12,097‰) v Komjaticiach je pod priemerom okresu Nové Zámky (13,484‰) a nad priemerom NSK (12,453‰) a Slovenska (10,971‰ r. 2022). Zvýšená úmrtnosť v tomto období je na celom Slovensku a je spôsobená epidémiou Covid-19. Pre populáciu je charakteristická nerovnomerná miera úmrtnosti medzi mužmi a ženami. Muži zomierajú vo vyššom počte v produktívnom veku, čo spôsobuje ich zhoršený zdravotný stav ako i vyššia náchylnosť na choroby. Menej sa venujú prevencii a častejšie majú horšiu životosprávu (fajčenie, požívanie alkoholických nápojov). Častokrát predčasná úmrtnosť u mužov býva posilňovaná aj úmrtnosťou v dôsledku vonkajších príčin ako sú autonehody, pracovné úrazy atď. Nadúmrtnosť žien nastáva po 75 roku v dôsledku ich výraznejšieho zastúpenia (graf 6).

Obec v živorodivosti v prepočte na 1 000 obyvateľov (9,25‰) dosahuje vyššie hodnoty ako je priemer okresu Nové Zámky (7,438‰) a NSK (8,309‰) a mierne je pod priemer živonarodených detí Slovenska (9,698‰, tab. 5). V súčasnom období pôrodnosť je ovplyvňovaná viacerými faktormi napr. ekonomickou situáciou mladých domácností, zvyšovaním kvality života, novým demografickým správaním mladej populácie, ktoré sa odráža napr. osobnými záujmami, vo zvyšovaní vzdelanostnej kvalifikácie pre lepšiu uplatniteľnosť na trhu práce. Rastie podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí, čím sa priamo predlžuje fáza vzdelávania a udalosti súvisiace s reprodukciou sa odkladajú do vyššieho veku (nárast priemerného veku pri pôrode a pri prvom pôrode). Nižšia pôrodnosť v budúcnosti stále viac bude ovplyvňovaná znižujúcim sa stavom generácie, ktorá sa bude dostávať do reprodukčného veku.

Tabuľka 5 Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľov obce Komjatice r. 2012- 2022

	Rok	Živonarodení		Mortalita		Prirodzený prírastok/ úbytok		Imigrácia		Emigrácia		Migračný prírastok/ úbytok		Celkový prírastok/ úbytok	
		abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs.	‰	abs	‰	abs	‰
Komjatice	2012	34	7,96	-48	11,23	-14	3,04	69	16,15	-56	-13,11	13	-3,28	-1	-0,23
	2013	46	10,74	-35	8,17	11	0,23	43	10,04	-42	9,81	1	2,57	12	2,80
	2014	59	13,71	-36	8,36	23	-3,72	61	14,17	-77	17,89	-16	5,34	7	1,63
	2015	39	9,05	-40	9,29	-1	3,95	91	21,12	-74	17,18	17	-0,23	16	3,71
	2016	64	14,84	-47	10,90	17	0,23	65	15,07	-64	14,84	1	3,94	18	4,17
	2017	54	12,51	-47	10,89	7	-6,95	54	12,51	-84	19,46	-30	1,62	-23	-5,33
	2018	45	10,47	-47	10,93	-2	-4,42	40	9,30	-59	13,72	-19	-0,47	-21	-4,89
	2019	50	11,65	-49	11,42	1	-0,70	60	13,98	-63	14,68	-3	0,23	-2	-0,47
	2020	32	7,47	-47	10,97	-15	0,00	48	11,20	-48	11,20	0	-3,50	-15	-3,50
	2021	48	11,39	-68	16,14	-20	6,41	86	20,41	-59	14,00	27	-4,75	7	1,66
	2022	39	9,25	-51	12,10	-12	1,90	68	16,13	-76	18,03	-8	-2,85	-20	- 4,74
Okr. NZ	2022	1 015	7,44	-1 840	13,48	-825	6,05	1 097	8,039	-1 323	9,70	-226	-1,66	-1 051	-7,70
NSK	2022	5 583	8,39	-8 368	12,45	-2785	4,15	3 821	5,69	-3 887	5,79	-66	-010	-2 851	- 4,24
SR	2022	52 668	9,70	-59 583	10,97	-6 915	1,27	5 463	1,01	-4 468	0,82	995	0,18	-5 920	-1,09

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Nepriamy vplyv na vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva má sobášnosť a rozvodovosť. V roku 2022 bolo v obci len 21 sobášov. Najvyšší počet sobášnosti (28) bol rokoch 2014 a 2019. V obci za obdobie rokov 2012 až 2022 zosobášilo 235 dvojíc. Rozvodovosť je podstatne nižšia. Za dekádu sa rozviedlo 74 manželstiev, z toho v roku 2022 - 8. Najvyšší počet rozvodov bol v roku 2015 (11). Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu sa zisťuje len pri sčítaní obyvateľov (tab.6)

Tabuľka 6 Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu v obci Komjatice (r. 2021)

Slobodný/ slobodná		Ženatý/vydatá		Rozvedený/ rozvedená		Vdovec/ vdova		Nezistený/ nezistená	
abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1 815	42,98	1 814	42,96	268	6,35	322	7,62	4	0,09

Zdroj: SODB, 2021

V súčasnosti vývoj počtu obyvateľov silne ovplyvňuje aj migrácia (zmena trvalého bydliska). Migračný pohyb sa prejavuje migračným prírastkom resp. úbytkom obyvateľov (tabuľka 5 a graf 4). Za hlavné dôvody migrácie sú najčastejšie označované nasledovanie rodinného príslušníka a bytové dôvody. Ako vidieť z grafu 4, pre obec je charakteristická emigrácia – odsťahovanie. Za obdobie dekády sa z Komjatíc odsťahovalo 702 obyvateľov a prisťahovalo 685. Najviac nových obyvateľov sa prisťahovalo v roku 2015 (91) a v roku 2021 (86 osôb). Najvyšší počet vysťahovaných bol v rokoch 2017 (84) a v roku 2022 (76). V prepočtových ukazovateľoch pripadá na 1 000 obyvateľov 16,129 prisťahovaných a 18, 027 vyťahovaných (r. 2022).

Graf 4 Vývoj migrácie obyvateľov obce Komjatice v rokoch 2012-2022

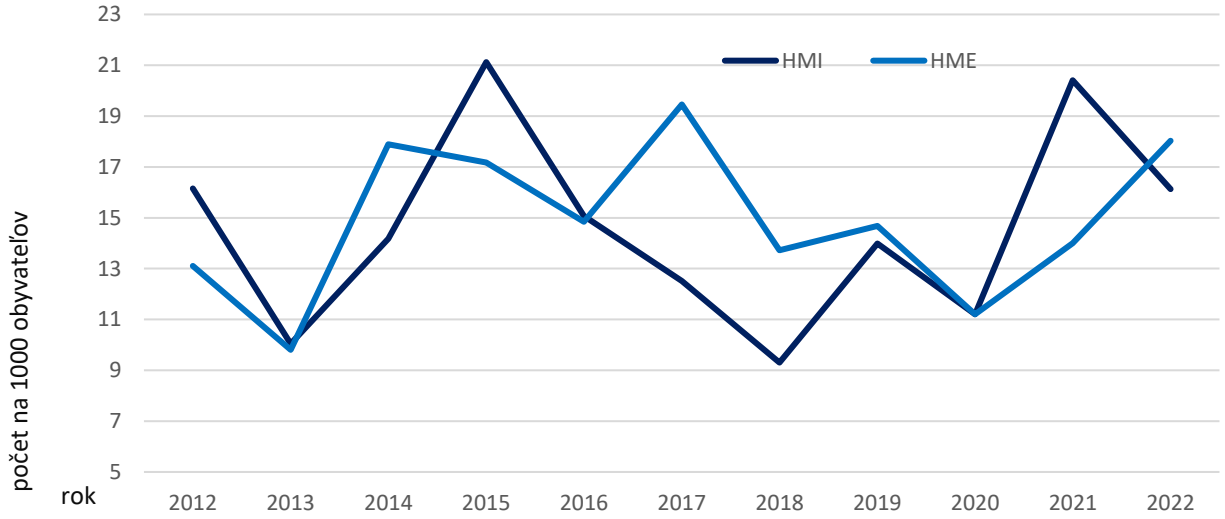

Zdroj: Štatistický úrad SR 2023, vlastné spracovanie 2023

Ako dokumentuje tabuľka 5 a graf 4 tak vývoj celkového pohybu obyvateľov obce je výraznejšie ovplyvňovaný migračným pohybom ako prirodzeným pohybom. Celkový úbytok obyvateľov v obci je výsledkom vyššej emigrácie (odsťahovaním obyvateľov z obce) a mortality (úmrtnosti), ktorá vychádza hlavne z úmrtia obyvateľov vo vyšších vekových kategóriách. Sťahujú sa najmä mladšie a stredné vekové kategórie. Mladšie obyvateľstvo zostáva v mieste štúdia resp. sa sťahuje za vhodnejšou pracovnou príležitosťou. Vývoj celkového prírastku a jeho zložiek nie je plynulý, ale je charakteristický skokmi prírastkov a úbytkov (graf 4). V roku 2022 bol úbytok obyvateľov obci.

Graf 5 Vývoj celkového pohybu a jeho zložiek Komjatice v období rokov 2012-2022

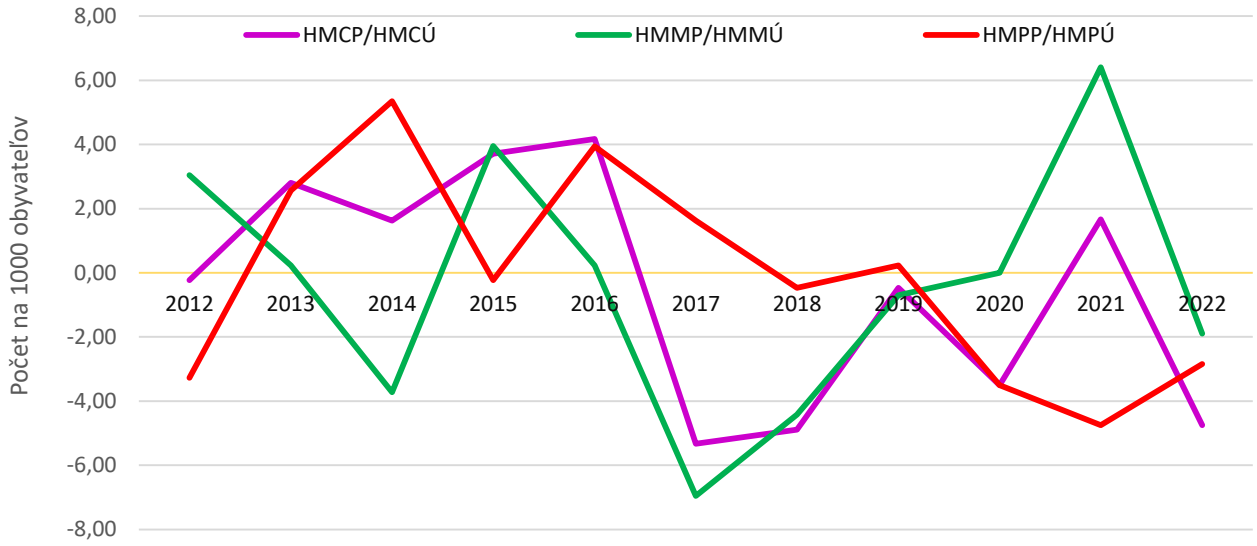

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023, vlastné spracovanie 2023

Pre stabilizáciu počtu obyvateľstva je potrebné neustále venovať zvýšenú pozornosť mladému obyvateľstvu a to vytváraním podmienok pre rozvoj bývania, využívania voľného času, zvyšovanie kvality životného prostredia a s tým i rozvoj súvisiacej infraštruktúry.

Štruktúra obyvateľstva

Je jedným zo základných demografických javov, ktorý je obrazom demografických procesov z minulosti i základom pre budúci vývoj populácie. Základnou štruktúrou je štruktúra v členení na mužov a ženy a štruktúra podľa veku, ktoré veľmi dobre zobrazuje veková pyramída (graf 6). V populácií majú výraznejšie zastúpenie ženy ako muži, ich pomer je 51,29:48,71 (r. 2022).

Graf 6 Veková pyramída obyvateľov obce Komjatice v r. 2012 a 2022

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

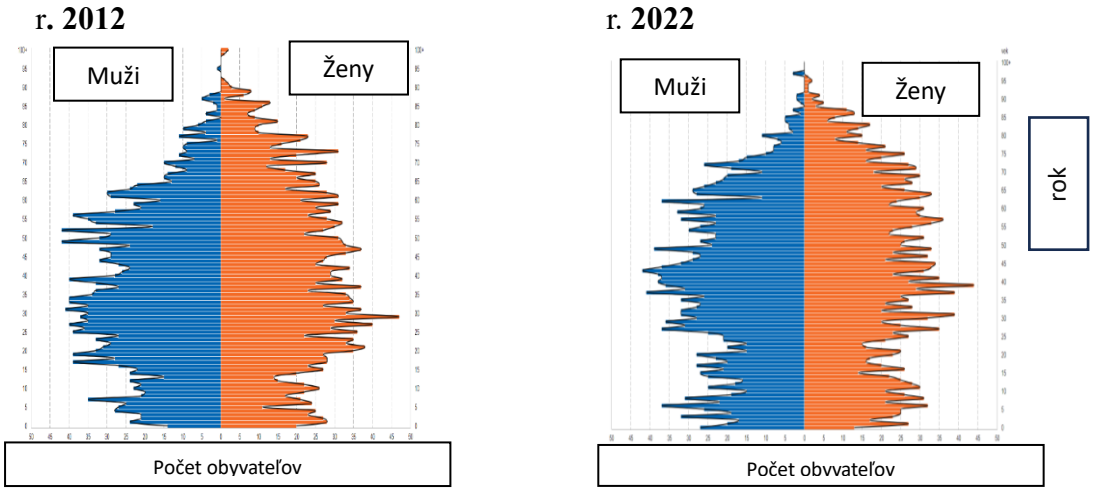

V štruktúre populácie podľa vekových skupín do 15 rokov prevládajú muži s výnimkou v roku 2022, kedy začínajú prevládať ženy. Aj v skupine 15 až 64 rokov prevládajú muži. Silná prevaha žien nad mužmi nastupuje v seniorskom veku 65 +. Prevaha žien je tak intenzívna, že ovplyvňuje celkový podiel

žien v populácií. Na 1000 žien pripadá len 659 mužov a na 1000 mužov až 1517 žien. Celkovo v populácii Komjatíc na 1000 mužov pripadá 1041 žien alebo na 1000 žien pripadá len 959 mužov.

Ako dokumentuje tabuľka 7 a graf 8 počet detskej zložky mierne rastie. Výrazne rastie populácia v poproduktívnom veku. Za obdobie rokov 2012-2022 tento nárast u detí bol 1,62% ného bodu, kým u populácie 65 a viac rokov, tento nárast dosiahol až 4,32%-ného bodu. Populácia v obci starne. Dokumentuje to aj pokles obyvateľov v poproduktívnej zložke obyvateľstva, kde silné skupiny osôb narodených v 60 rokoch sa v budúcich rokoch budú presúvať do poproduktívneho veku. Podiel obyvateľov produktívneho veku sa za obdobie dekády znížil o 9,17% ného bodu, čo poukazuje na starnutie zo stredu populácie. Na tento celoslovenský demografický trend, spoločnosť nie je pripravená svojimi sociálnymi programami a potrebnou infraštruktúrou, preto je potrebné venovať zvýšenú pozor starším občanom aj v obci Komjatice.

Na nastupujúci trend starnutia obyvateľstva obce poukazuje aj stacionárno–regresívny typ populácie obce, určený na základe porovnania troch biologických reprodukčných vekových kategórií obyvateľstva: predreprodukčnej (0 – 14), reprodukčnej (15 – 49) a poreprodukčnej (50 +)

Tabuľka 7 a graf 7 Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov podľa produktivity v období rokov 2012-2022

Rok	Predproduktívny vek (0-14)			Produktívny vek (15-64)			Poproduktívny vek (65+)		
	v %								
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
2012	16,44	14,33	15,36	75,08	68,33	71,62	8,48	17,33	13,02
2013	16,00	14,48	15,22	74,69	67,68	71,10	9,31	17,84	13,68
2014	16,66	14,94	15,78	73,41	67,09	70,17	9,93	17,97	14,06
2015	16,48	15,31	15,88	72,70	66,28	69,40	10,81	18,42	14,72
2016	17,09	15,78	16,41	71,44	65,40	68,33	11,47	18,82	15,26
2017	17,30	15,74	16,5	71,12	65,40	68,18	11,58	18,85	15,32
2018	17,17	15,89	16,51	70,84	64,74	67,70	11,99	19,38	15,79
2019	17,39	16,20	16,78	70,11	64,34	67,15	12,5	19,46	16,08
2020	16,96	15,95	16,44	70,18	63,79	66,89	12,86	20,26	16,67
2021	17,10	16,94	17,02	69,39	62,94	66,08	13,51	20,12	16,9
2022	16,93	17,04	16,98	69,01	62,48	65,68	14,06	20,48	17,34

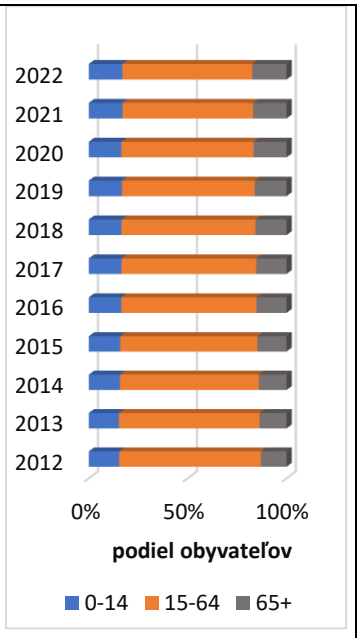

Zdroj: ŠÚ SR, 2023, vlastné spracovanie

Index starnutia obyvateľstva dokumentuje nastupujúci trend starnutia populácie (102,1%) a zároveň poukazuje, že populácia Komjatíc je výraznejšie mladšou ako je populácia okresu Nové Zámky (153,43), NSK (139,41%) ale i populácia Slovenska v globále (110,95%). V roku 2012 index starnutia mal hodnotu hodnoty 84,80 %, ktorú mierne, kolísavým vývojom zvyšoval, hranicu 100 prelomil až v roku 2020 a 2022, kým v populácií SR to bolo už v roku 2018. V procese starnutia, čoraz významnejšiu úlohu zohráva znižovanie úmrtnosti a predlžovanie strednej dĺžky života v seniorskej populácií. Tento trend poukazuje na pokračovanie hlavných vývojových trendov v zastúpenia hlavných vekových skupín (tab.8 a graf 7).

Populácia Komjatíc dosahuje priemerný vek 41,09 rokov (r. 2022), ktorý je pod priemerom Slovenska (41,62 rokov), NSK (43,37 rokov) ale aj okresu Nové Zámky (44,06 rokov)

Tab. 8 Základné ukazovatele starnutia v obci Komjatice v období rokov 2012 až 2022

Rok	Index ekonomického zaťaženia	Index ekonomickej závislosti mladých ľudí	Index ekonomickej závislosti starých ľudí	Index starnutia	Priemerný vek	0-14	15-64	65+
	%	%	%	%	rok	abs.	abs.	abs.
2012	39,62	21,44	18,18	84,80	38,85	658	3 069	558
2013	40,65	21,41	19,25	89,91	39,28	654	3 055	588
2014	42,52	22,48	20,03	89,10	39,51	679	3 020	605
2015	44,1	22,88	21,21	92,71	39,84	686	2 998	636
2016	46,36	24,02	22,33	92,98	39,91	712	2 964	662
2017	46,67	24,2	22,47	92,84	40,06	712	2 942	661
2018	47,71	24,39	23,32	95,63	40,4	709	2 907	678
2019	48,92	24,98	23,94	95,83	40,51	720	2 882	690
2020	49,49	24,57	24,92	101,42	40,83	703	2 861	713
2021	51,34	25,76	25,58	99,31	40,8	720	2 795	715
2022	52,26	25,86	26,4	102,1	41,09	715	2 765	730

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Index ekonomického zaťaženia charakterizuje ekonomickú (hospodársku) závislosť neproduktívnej zložky obyvateľstva na obyvateľstve v produktívnom veku. Vyjadruje pomer počtu detí (0-14 rokov) a seniorov (65 a viac rokov) pripadajúcich na jednu resp. sto osôb v produktívnom veku (15- 64 rokov). Taktiež predstavuje mieru hospodárskeho zaťaženia práceschopného obyvateľstva závislými osobami. Vplyvom reprodukčných zmien vedúcich k starnutiu populácie je charakteristický rastúcim trendom. Napr. v roku 2012 pripadlo na 100 obyvateľov vo veku 15 – 64 rokov 39,62 závislých osôb (0-14 a 65+) a v roku 2022 už 52,26 závislých osôb. Táto hodnota poukazuje na približne vyrovnanú ekonomickú zaťaženosť populácie obce, ako je ekonomická zaťaženosť populácie okresu, kraja ale i Slovenska. Index ekonomickej závislosti ovplyvňujú dva hlavné trendy – rast počtu a podielu seniorov a rast počtu detí, ktorý sa v ďalších rokoch môže zmeniť na pokles detí a rast seniorov v populácii. Rast indexu závislosti na produktívnej časti obyvateľstva potvrdzujú aj indexy **ekonomickej závislosti starých ľudí** (IZS - počet osôb v poproduktívnom veku 65+ rokov na 100 osôb v produktívnom veku 15 – 64 rokov) a tiež aj **index ekonomickej závislosti mladých ľudí** (IZM - počet osôb v predproduktívnom veku 0 – 14 rokov na 100 osôb v produktívnom veku 15 – 64 rokov (tabuľka 8)

Ďalšími znakmi populácie sú kultúrne špecifiká ako sú vzdelanie a národnosť, ktoré sa zisťujú pri sčítaní ľudu, domov a bytov a obyvatelia ich uvádzajú podľa vlastného presvedčenia.

Tabuľka 9 a graf 8 Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania r. 2021

P.č	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	2021	
		abs.	%
1.	Základné	737	17,45
2.	Stredné odborné - učňovské (bez maturity)	875	20,72
3.	Úplné stredné (s maturitou)	1 071	25,36
4.	Vyššie odborné	203	4,81
5.	Vysokoškolské	595	14,09
6.	Bez ukončeného vzdelania (osoby 0-14 rokov)	514	12,17
7.	Bez školského vzdelania (osoby 15 a viac rokov)	9	0,21
8.	Nezistené	219	5,19
	Spolu	4 223	100,0

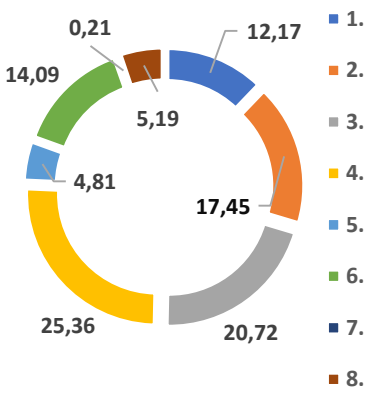

Zdroj SODB, 2021, vlastné spracovanie, 2023

Uplatnenie na trhu práce stále viac ovplyvňuje **dosiahnuté vzdelanie**. Polovica populácie obce (50,89%) má ukončené sekundárne vzdelanie. Stredné vzdelanie s maturitou dosiahlo 25,35%, 20,72% tvoria obyvatelia so stredným vzdelaním bez maturity a vyššie odborné vzdelania má ukončené (4,81%) obyvateľov. Primárne (základné) vzdelanie má ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie ukončené 17,45% obyvateľov obce. Terciárne – vysokoškolské vzdelanie dosiahlo 14,09% obyvateľov. Vzdelanostnú štruktúru dopĺňajú obyvatelia bez ukončeného vzdelania, ku ktorým patria hlavne deti vo veku 0-14, ktoré dosahujú na populácií 12,77% a osoby bez školského vzdelania, ktorých v obci je len 0,21%. Vzdelanostná štruktúra na lokálnej úrovni sa zisťuje každých 10 rokov len pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov. Na základe dát nebola zistená u 5,19% obyvateľov obce. Štruktúru podľa najvyššie ukončeného vzdelania vzdelávania dokumentuje tabuľka 9 a graficky znázorňuje graf 8.

V náboženskom vyznaní obyvateľov obce je dominantné náboženstvo rímskokatolíckej cirkvi. Hlási sa k nemu viac ako polovica 74,29% obyvateľov obce. Ostatné cirkvi majú zastúpenie menej ako 1%. Bez vyznania je 12,69% obyvateľov a u 10,11% sa nezistil vzťah k náboženstvu (graf 9). V obci sa nachádza kostol sv. Alžbety a kostol Petra a Pavla. Obec je sídlom farnosť.

Tabuľka 10 a graf 9 Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania r. 2021

Pč.	Náboženské vyznanie	abs.	%
1.	Rímskokatolícka cirkev	3 126	74,02
2.	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	30	0,71
3.	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku	28	0,66
4.	Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku	9	0,21
5.	Pravoslávna cirkev na Slovensku	3	0,07
6.	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	0,07
7.	Evanjelická cirkev metodistická,	2	0,05
8.	Kresťanské zbory	33	0,78
9.	Cirkev bratská	1	0,02
10.	Bahájske spoločenstvo	1	0,02
11..	Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	1	0,02
12.	budhizmus	2	0,05
13.	ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	5	0,12
14.	pohanstvo a prírodné duchovno	1	0,02
15.	ad hoc hnutia	9	0,21
16.	iné	6	0,14
17.	nezistené	427	10,11
18.	bez náboženského vyznania	536	12,69
19.	spolu	4 223	99,97

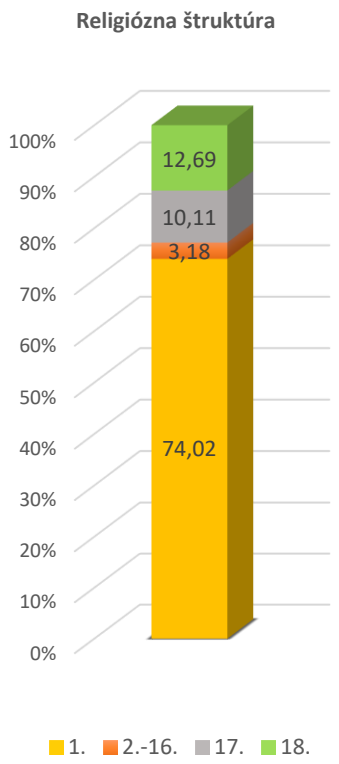

Zdroj SODB, 2021

Ako dokumentuje tabuľka 11 obyvateľstvo obce Komjatice je národnostne homogénne. Až 90,29 % sa hlási k slovenskej národnosti. V obci sú zastúpené aj iné národnosti ako maďarská (0,59%), česká (0,33%) a iné (tab. 11). Pri sčítania obyvateľstva, domov, a bytov národnosť neudalo 8,55% t.j. 361 obyvateľov obce.

Tabuľka 11 Národnostná štruktúra v riešenom území r. 2021

Národnosť	abs.	%	Národnosť	abs.	%
Slovenská	3 813	90,29	Ruská	3	0,07
Maďarská	25	0,59	Kórejská	1	0,02
Rómska	3	0,07	Írska	1	0,02
Česká	14	0,33	Nezistená	361	8,55
Talianska	2	0,05			

Zdroj: SODB, 2021,

EKONOMICKÁ ZÁKLADŇA OBCE

Tradičnou hospodárskou aktivitou obce je poľnohospodárstvo. Poľnohospodárska pôda zaberá 2694,88 ha, čo predstavuje 87,61% plochy jej katastrálneho územia. Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy je vysoký, dosahuje 93,18%. V štruktúre poľnohospodárskeho pôdneho fondu výrazne dominuje orná pôda, na ktorú pripadá 2511,03 ha. Obec Komjatice je známa s vinohradníckou tradíciou. Vinice zaberajú 52,74 ha s podielom 1,96% na poľnohospodárskej pôde. Vinohrady sú v súkromnom vlastníctve. Štruktúru využitia poľnohospodárskej pôdy dopĺňajú záhrady (97,05 ha – 3,60% a ovocné sady s plochou 0,02% (0,52 ha). Trvalé trávnaté porasty zaberajú plochu 33,38 ha.

Tab.12 Využitie pôdneho fondu r. 2022

Formy využitia pôdneho fondu	Plocha	
	ha	%
Poľnohospodárska pôda	2694,88	87,61
z toho:		
orná pôda	2511,03	93,18
vinice	52,74	1,96
záhrady	97,05	3,60
ovocné sady	0,52	0,02
trvalé trávnaté porasty	33,54	1,24
Nepoľnohospodárska pôda	380,95	12,39
z toho:		
lesné plochy	42,72	11,22
vodné plochy	35,36	9,28
zastavané plochy	225,85	59,29
ostatné plochy	77,01	20,22
Plocha obce	3075,83	100,00

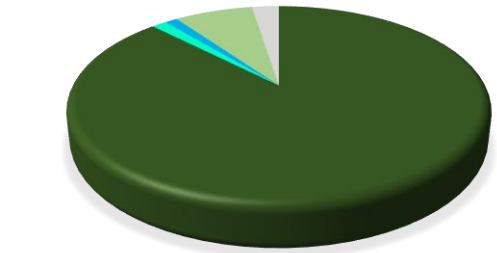

Graf 10 Využitie pôdného fondu r. 2022

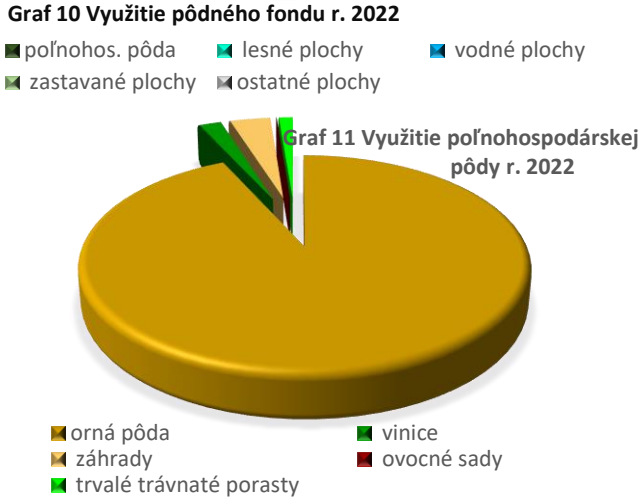

Za obdobie dekády štruktúra využitia poľnohospodárskej pôdy sa zmenila minimálne. Jej plocha poklesla o 6,05 ha, na úkor ostatných plôch, hlavne zastavanej plochy, ktorá vzrástla o 4,61 ha.

Na poľnohospodárskej pôde hospodári Podielnické poľnohospodárske družstvo Komjatice, ktoré vzniklo v roku 1990. V súčasnosti je zamerané na zmiešané hospodárstvo, ktoré sa zaoberá rastlinnou ale aj živočíšnou výrobou, orientovanou na chov hovädzieho dobytka.

Nepoľnohospodárska pôda zaberá 380,95 ha, t. z. 12,39% pôdneho fondu obce. Jej štruktúra je tvorená lesnou plochou, na ktorú pripadá 11,22 ha, ktorej plocha je stabilná za obdobie rokov 2012-2022. Ďalej je tvorená vodnou plochou, ktorá tvorí 35,36 ha. Tvorí ju vodný tok pretekajúci obcou ako i existujúce vodné plochy. Štruktúru dopĺňa zastavaná plocha s 225,85 ha (59,29% z nepoľnohospodárskej pôdy) a ostatné plochy s 20,22 ha (tab. 12)

Priemyselná výroba je zastúpená výrobou odliatkov zo sivej liatiny, tvárnej liatiny a ocele firmy BÁLSOS - Zlievareň s.r.o. Ročná kapacita zlievarne je spracovanie 200 t ocele. Ľahkému priemyslu sa venuje firma FIX Výroba zdravotníckych potrieb, s.r.o., zameraná na výrobu a distribúciu bylinných

krémov. K ďalším podnikateľským subjektom patria Starmont s.r.o., ABC-Elektroservis Komjatice, Stavmex Komjatice, s.r.o. (tab. 13).

Tabuľka 13 Podnikateľské subjekty v obci Komjatice v r. 2022

P.č.	Názov subjektu	Oblasť podnikania
1.	PPD Komjatice	Poľnohospodárska výroba
2.	Starmont s.r.o.	ÚK, voda, plyn
3.	BÁLSOS - Zlievareň s.r.o.	Výroba odliatkov zo sivej liatiny, tvárnej liatiny a ocele
4.	FIX Výroba zdravotníckych potrieb, s.r.o.	Výroba a distribúcia bylinných krémov
5.	OC Komjatice, s.r.o.	Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach
6.	Garden Komjatice, s.r.o.	Predajňa stavebnín
7.	Ján Kmeti, inštalatér vodo-UK	Inštalatérstvo, vykurovanie, klimatizácia
8.	ABC-Elektroservis Komjatice	Servisov pre elektromotory a čerpaciu techniku, predajňa elektro, elektroinštalačný materiál a domáce potreby
9.	Stavmex Komjatice, s.r.o.	Realizácia priemyselných a bytových stavieb, rekonštrukčných, búracích, zemných prác a dopravných služieb
10.	LEGA, s.r.o.	Tesárstvo a drevostavby
11.	Aurovea, s.r.o.	Sprostredkovanie obchodu s rozličným tovarom
12.	Celtima SK, s.r.o.	Prenájom a predaj párty stanov
13.	HIFER, s.r.o.	Píla, predaj reziva, strechy, odkvapy, OSB dosky.
14.	Stavebný servis SK, s.r.o.	Výstavba domov na kľúč a stavebná činnosť
15.	Rybárstvo SLNEČNICA	Predajňa pre rybárov
16.	Potraviny Pavol Hlinka – UNI MAX	Predajňa potravín
17.	COOP Jednota	Obchod s potravinami
18.	TESCO Supermarket	Obchod s potravinami
19.	Reštaurácia U BUMBUSA	Reštaurácia,
20.	Predajňa mäsa – Monika Poláčeková	Predajňa mäsa
21.	Pizzeria L' Infinito	Talianska reštaurácia
22.	Včielka	Reštaurácia, pizzeria
23.	Vidiecka piváreň Komjatice	Piváreň
24.	Kvetinárstvo Milena Komjatice	Viazanie gratulačných, svadobných a smútočných kytíc
25.	Kvetinárstvo vo dvore – Eva Chlústiková	Viazanie gratulačných, svadobných a smútočných kytíc
26.	101 drogérie	Obchod s drogistickým tovarom
27.	Drogéria Matilda Vachová Komjatice	Obchod s drogistickým tovarom
28.	Lekáreň na Námestí Komjatice	Predaj a výdaj potrebných liekov, výživových a vitamínových doplnkov pre zdravie
29.	Lekáreň REMEDIA	Predaj a výdaj potrebných liekov, výživových a vitamínových doplnkov pre zdravie

30.	Textil Molnár S+M Komjatice	Predajňa textilu
31.	LUMA BABY Komjatice	Predajňa textilu
32.	Očná optika ZAMAK Komjatice	Meranie zraku, vyhotovenie dioptrických okuliarov, ako zdravotnej pomôcky, na lek. predpis i bez neho
33.	DASYM s.r.o.	Rozmanitý sortiment papierových vriec, tašiek a iného príslušenstva k papierovým vreciam
34.	Kvetinárstvo Gulková Monika	Viazanie gratulačných, svadobných a smútočných kytíc

Zdroj: Obecný úrad, 2023

I keď Komjatice majú predpoklady pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu s využitím prírodného (vodné plochy – v regióne známe štrkoviská na plávanie a bezmotorové vodné športy, vhodné prírodné prostredie pre relaxáciu formou prechádzok, pešej turistiky, cykloturistiky ... a kultúrnohistorický potenciál - historický park s chránenými stromami, viacero folklórnych súborov prezentujúcich a uchovávajúcich tradície ako i rozvinuté vinárstvo, tak cestovný ruch v obci nie je rozvinutý.
Ekonomickú základňu obce riešeného územia tvoria hlavne malé a stredné subjekty, podniky, živnostníci, podnikatelia a slobodné povolania. Prevažná časť obyvateľov odchádza za prácou do okolitých miest – Nové Zámky, Šurany a Nitra.
Dominantná časť ekonomicky aktívnych obyvateľov pracuje v priemysle, obchode stavebníctve. Zamestnanosť obyvateľov - vyjadrenú ekonomickou aktivitou v jednotlivých odvetviach hospodárstva dokumentuje tabuľka 14.

Tab. 14 Počet obyvateľov podľa odvetví ekonomickej činnosti r. 2021

P.č.	Ekonomická činnosť	EAO	
		abs.	%
1.	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	48	2,50
2.	Ťažba a dobývanie	0	0
3	Priemyselná výroba	424	22,06
4.	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	8	0,42
5.	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	11	0,57
6.	Stavebníctvo	151	7,86
7.	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	219	11,39
8.	Doprava a skladovanie	154	8,01
9.	Ubytovacie a stravovacie služby	34	1,77
10.	Informácie a komunikácia	42	2,19
11.	Finančné a poisťovacie činnosti	23	1,20
12.	Činnosti v oblasti nehnuteľností	18	0,94
13.	Odborné, vedecké a technické činnosti	141	7,34
14.	Administratívne a podporné služby	83	4,32
15.	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	125	6,50
16.	Vzdelávanie	97	5,05

17.	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	103	5,36
18.	Umenie, zábava a rekreácia	11	0,57
19.	Ostatné činnosti	34	1,77
20.	Činnosti domácností ako zamestnávateľov; nediferencované činnosti v domácnostiach produkujúce tovary a služby na vlastné použitie	0	0
21.	Činnosti extrateritoriálnych organizácií a združení	0	0
22.	Nezistené	196	10,2
	Spolu	**1 922**	**100,00**

Zdroj: SODB, 2021

Medzi podnikateľmi v podnikateľskej štruktúre sú najpočetnejšou skupinou živnostníci, ktorých je v obci Komjatice 238. Ich počet kolísavo rástol a oproti roku 2012 sa zvýšil o 35. Právnických osôb v obci je 104, oproti roku 2012 sa ich počet zvýšil viac ako dvojnásobne z 50 na 104 (tab. 15 a graf 12).

Tabuľka 15 Vývoj štruktúry podnikateľských osôb r. 2022

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
podnikatelia	203	200	203	196	216	210	214	219	206	226	238
živnostníci	189	185	184	183	202	194	193	203	193	210	224
právnické osoby	50	57	59	50	62	76	85	89	94	101	104
neziskové	36	42	43	46	57	63	71	75	79	87	91
ziskové	14	15	16	4	5	13	14	14	15	14	13

Zdroj: ŠU SR, 2022,

Graf 12 Vývoj štruktúry podnikateľských osôb v roku 2023

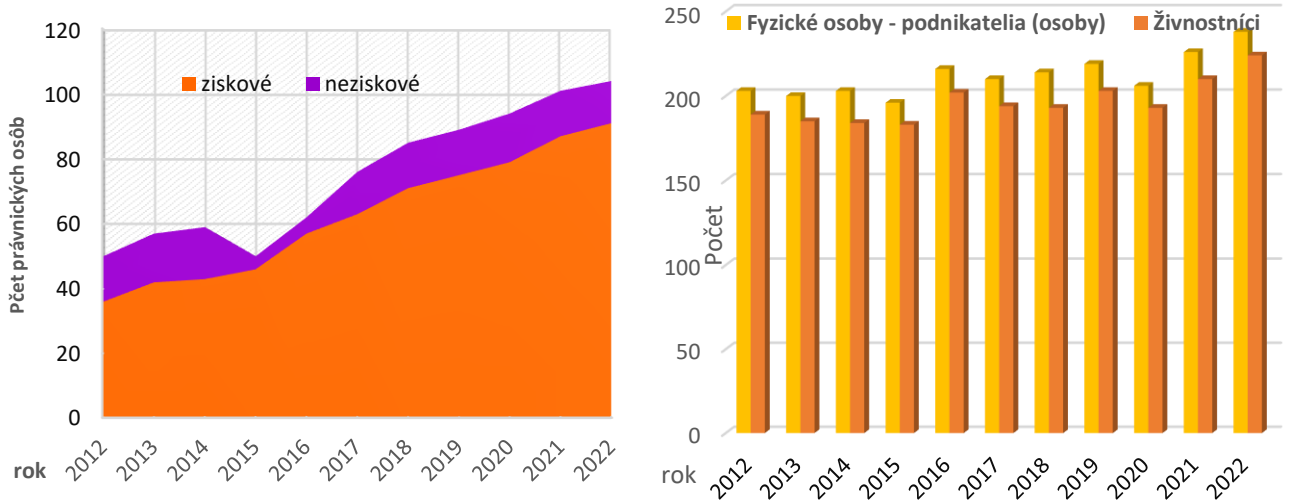

Zdroj: ÚPSVAR, 2023, vlastné spracovanie, 2023

Trh práce

Hlavnými ukazovateľmi trhu práce je nezamestnanosť a zamestnanosť ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V roku 2023 bolo v obci Komjatice 105 nezamestnaných, z toho viac ako polovicu tvorili ženy – 61 (tab. 16)

Tabuľka 16 Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12. 2022

Ukazovateľ	Spolu	Z toho		
		občania so ZP	mladiství	absolventi
Spolu	105	4	1	2
Ženy	61	4	0	1

Zdroj: ÚPSVaR, 2023

Pozitívny vývoj nezamestnanosti bol narušený pandémiou Covidu-19 v roku 2020 kedy nezamestnanosť v obci dosiahla 119 obyvateľov a do roku 2021 vzrástla na 142 obyvateľov. Momentálne sa k pandémii pridávajú ešte dôsledky energetickej krízy a vypuknutie vojny na Ukrajine. Mnohé podniky pristúpili z existenčných dôvodov k znižovaniu počtu zamestnancov alebo zanikli.
I napriek tomu sa prejavuje pokles nezamestnanosti nakoľko rastie zamestnanosť v odvetviach hospodárstva v okolitých mestách, kde nachádzajú pracovnú príležitosť obyvatelia obce Komjatice (graf 13).

Graf 13 Vývoj nezamestnanosti v období Covid-19 v obci Komjatice r 2019-2022

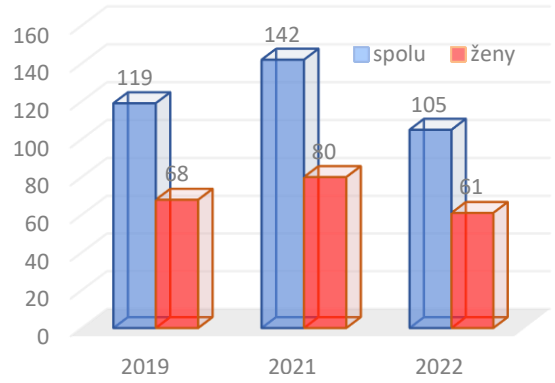

Zdroj: ÚPSVAR, 2023, vlastné spracovanie, 2023

V štruktúre nezamestnaných podľa veku sú zastúpené všetky vekové kategórie. Výraznejšie postavenie v nezamestnanosti majú kategórie 26-29, 35-39 a 45-49 ročných občanov. Najmenej nezamestnaných v roku 2022 bolo vo vekovej skupine 40-44ročných. U žien dominujú tiež skupiny 35-39 rokov a 45-49 rokov a tiež najnižší počet uchádzačov o zamestnanie je vo vekovej kategórii 40-44 ročných žien (graf 14).

Graf 14 Štruktúra nezamestnaných v osobách podľa veku k 31.12. 2022

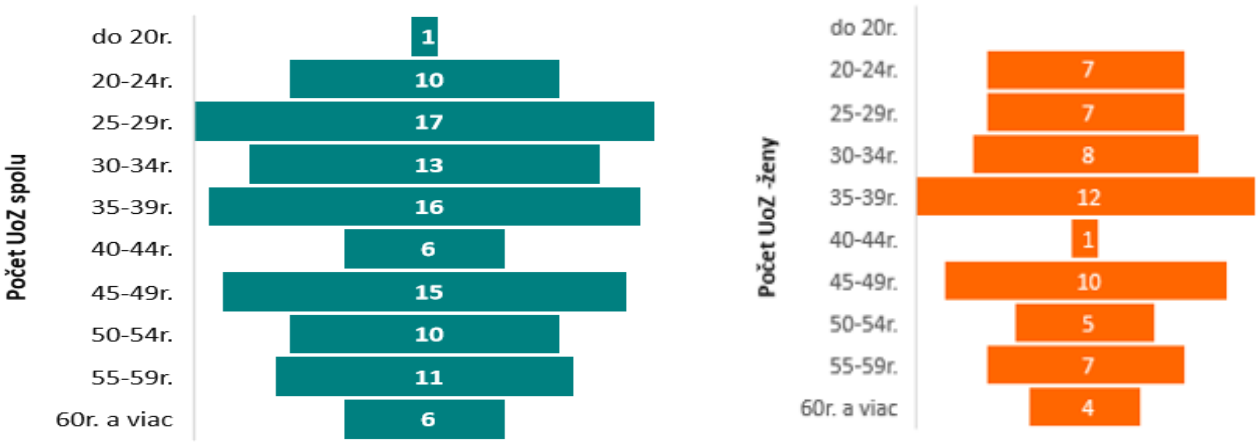

o vzdelanostnej štruktúre výrazne postavenie majú nezamestnaní s ukončeným vyšším sekundárnym vzdelaním, ktorí dosahujú podiel až 75% na nezamestnanosti obce (graf 15).

Graf 15 Štruktúra nezamestnaných v osobách podľa dosiahnutého vzdelania k 31.12. 2022

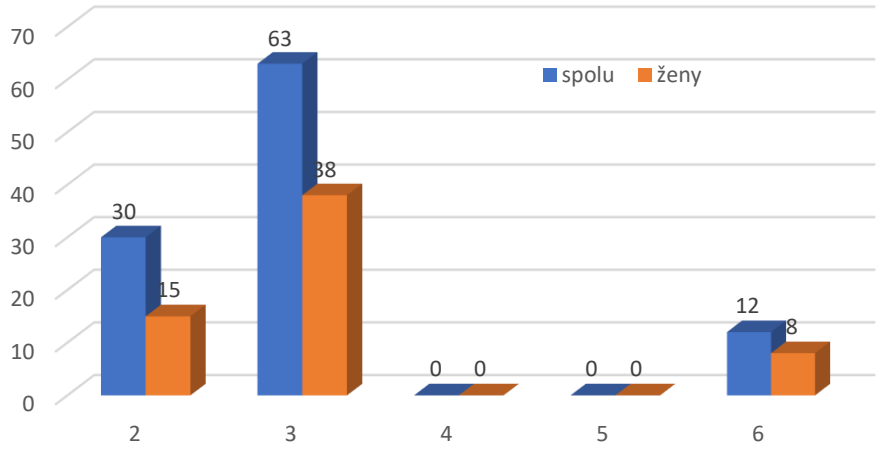

Agenda :
1 - primárne vzdelanie /nie je zastúpené),
2 - nižšie sekundárne vzdelanie,
3 - vyššie sekundárne vzdelanie,
4 - post sekundárne neterciárne vzdelanie,
5- terciárne vzdelanie (nie VŠ),
6 - terciárne vzdelanie (VŠ)

Zdroj: ÚPSVAR, 2023, vlastné spracovanie, 2023

K znevýhodneným skupinám nezamestnaných patria absolventi škôl (2), ktorí nemajú ešte prax a preto sa ťažšie uplatňujú na trhu práce. Na trhu práce si ťažšie hľadajú zamestnanie aj nezamestnaní starší ako 50 rokov. V obci ich bolo 27 z toho bolo 16 žien. V krízovom období zamestnávatelia často ako prvých prepúšťajú najmä starších zamestnancov v dôchodkovom a v predchodkovom veku. Veľmi problematická je dlhodobá nezamestnanosť. Dlhodobo nezamestnaní sú zamestnávateľmi ťažko prijímaní do pracovného procesu z viacerých dôvodov. Častokrát strácajú nielen záujem o prácu ale aj návyky pracovať, nevedia sa začleniť do spoločnosti, dostávajú sa do rizikových skupín a mnohí z nich sa stávajú neuplatniteľnými na trhu práce. Z celkového počtu 105 je dlhodobo nezamestnaných 40 osôb z toho 28 žien. Problém zamestnať sa majú aj občania s nižším vzdelaním ako je stredné. V

roku 2022 sa ich uchádzalo o zamestnanie 30, z toho 15 žien. Najpočetnejšou znevýhodnenou kategóriou medzi nezamestnanými sú obyvatelia, ktorí nemajú 12 kalendárnych mesiacov pravidelne platené zamestnanie, týchto v obci bolo 60, z toho 42 žien.

Majetok a rozpočet obce

Základnou úlohou samosprávy je plniť samosprávne funkcie, ktoré sú dané zákonom o obecnom zriadení a ďalších prenesených kompetencií v rámci verejnej správy.

Obec si na jednej strane stanovuje úlohy, ktoré chce plniť na základe zhodnotenia potrieb svojich občanov a na druhej strane získava zdroje prostredníctvom ktorých realizuje svoje funkcie a aktivity. Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet, ktorým riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom ročnom období. Rozpočet vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje hlavne príjmy a výdavky (tab.17). Nástrojom na zabezpečenie hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ale i jej podnikateľskej činnosti je i majetok obce. Obec disponuje aj dlhodobým majetkom obce, ktorý môže byť hmotný a nehmotný, finančným majetkom a tiež obežným majetkom. K rozvoju obce môžu napomôcť aj súkromný sektor a združenia alebo nadácie ako súčasť nevládneho sektoru svojou aktivitou a finančnými zdrojmi.

Veľkosť príjmov obce a jej majetok je závislý od veľkosti obci. Veľkosť obce vplýva na veľkosť príjmov ako aj na rozsah disponibilného majetku a jeho štruktúry. Ovplyvňuje schopnosť samosprávneho manažmentu, ktorý rozhoduje o finančnom hospodárení aktivizovať sa pri získavaní ďalších finančných prostriedkov z rôznych grantových schém.

Tabuľka 17 Rozpočet obce Komjatice v EUR za roky 2018 -2022

Rozpočet obce (skutočnosť)	rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Bežné príjmy obec	2 595 198	2 892 541	3 023 967	3 404 254	3 481 196
Bežné príjmy RO	150 851	81 299	129 958	114 956	126 930
Spolu	2 746 049	2 973 840	3 153 925	3 519 210	3 608 126
Kapitálové príjmy obec	237 844	462 283	126 503	380 856	122 768
Kapitálové príjmy RO					
Spolu	237 844	462 283	126 503	380 856	122 768
Príjmy finančných operácií obec		5 317	285 649	22 237	164 918
Príjmy finančných operácií RO					
Spolu		5 317	285 649	22 237	164 918
Príjmy spolu	2 983 893	3 441 440	3 566 077	3 922 303	3 768 882
Bežné výdavky	2 306 391	2 659 148	1 193 344	1 531 051	1 212 393
Bežné výdavky RO			1 664 555	1 778 758	1 834 484
Spolu	2 306 391	2 659 148	2 857 899	3 309 809	3 046 877
Kapitálové výdavky	398 926	619 399	656 102	151 499	672 879
Kapitálové výdavky RO					
Spolu	398 926	619 399	656 102	151 499	672 879
Výdavky finančných operácií obec	46 340	46 897	47 346	247 828	48 314

Výdavky finančných operácií RO					
Spolu	46 340	46 897	47 346	247 828	48 314
Výdavky spolu	2 751 657	3 325 444	3 561 347	3 709 136	3 768 070

Zdroj: Interné materiály obce Komjatice, 2023

Celkový objem finančných prostriedkov v roku 2022 bol 3 481 196 EUR. Z týchto prostriedkov obec zabezpečovala všetky samosprávne úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení, kompetencie, ako aj rozvojové programy obce.

Tabuľka 18 Štruktúra bežných príjmov obce Komjatice v EUR v r. 2018 – 2022

Ukazovateľ	rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové príjmy	1 550 247	1 683 246	1 718 627	1 810 173	1 939 372
Nedaňové príjmy	155 155	153 726	110 581	99 337	98 301
Iné poplatky a platby	131 027	132 432	136 682	152 115	150 758
Ostatné príjmy	55 796	29 559	48 968	50 954	83 795
Prijaté bežné transféry	702 973	893 578	1 009 109	1 291 675	1 082 040
Príjmy RO	150 851	81 299	129 958	114 956	126 930
SPOLU	2 746 049	2 973 840	3 153 925	3 519 210	3 481 196

Zdroj: Interné materiály obce Komjatice, 2023

Ako vidieť z tabuľky 18 celkový objem príjmov je v jednotlivých rokoch značne rozdielny. Ich vývoj poukazuje na rast, avšak v roku 2022 dochádza k poklesu. Analýza príjmov poukazuje na skutočnosť, že príjmy obce tvoria tri zložky – daňové príjmy, nedaňové príjmy a prijaté bežné transfery. Kým daňové príjmy sa obdobie rokov 2018-2022 rástli, nedaňové príjmy a ostatné príjmy mali kolísavý vývoj. Dokonca nedaňové príjmy v roku 2022 poukazujú na nižšie príjmy ako v roku 2012.

Tabuľka 19 Štruktúra bežných výdavkov obce Komjatice v EUR v r. 2018 – 2022

Ukazovateľ	rok				
	2018	2019	2020	2021	2022
Manažment, kontrola, marketing	55 636	95 606	100 289	64 390	27 033
Administratíva obce a služby občanom	454 590	531 707	503 051	878 987	634 280
Vzdelávanie	1 229 098	1 448 565	1 664 981	1 780 257	1 834 484
Kultúra	156 261	168 652	147 010	116 874	107 180
Odpadové hospodárstvo	187 776	214 338	251 330	273 351	258 800
Projekty a dotácie					
Úvery	10 465	9 907	9 459	8 977	8 490

Hospodárska správa a údržba majetku	212 565	190 373	181 779	186 973	176 610
Spolu	2 306 391	2 659 148	2 857 899	3 309 809	3 046 877

Zdroj: Interné materiály obce Komjatice, 2023

Výdavky v roku 2022 dosiahli sumu 3 046 877 EUR. Najviac finančných prostriedkov bolo vynaložených na vzdelanie (1 834 484 EUR) a na **administratívu obce a služby občanom (**634 280 EUR), všeobecné verejné služby (135 579,18 EUR). Obec je zriaďovateľom predškolského zariadenia a školského v integrovanej základnej škole. Do oblasti odpadového hospodárstva smerovalo cez 258 tis. EUR. Ostatné oblasti výdavkov a ich vývoj zobrazuje tabuľka 19.
Bežné výdavky ako ukazuje tabuľka v obci rástli okrem roku 2022, kedy oproti predchádzajúcemu zaznamenali pokles. Na rast **bežných výdavkov** od roku 2019 sa podpísalo viacero príčin ako covidové obdobie, energetická kríza, vojna na Ukrajine atď. ktoré viedli najmä k rastu inflácie a rastu cien v každej oblasti hospodárstva.
Ako vidieť z tabuľky 20 obec Komjatice v hospodárení posledných 5 rokov dosahovala kolísavý **zisk**, ktorý bol najnižší v roku 2022.

Tabuľka 20 Vývoj hospodárskeho výsledku obce Komjatice v rokoch 2018-2022

Štruktúra	**rok**				
	2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Bežné príjmy	2 746 049	2 973 840	3 153 925	3 519 210	3 481 196
Kapitálové príjmy	237 844	462 283	126 503	380 586	122 768
Príjmy fin. operácie		5 317	285 649	22 237	164 918
Príjmy spolu	2 983 893	3 441 440	3 566 077	3 922 303	3 768 882
Bežné výdavky	2 306 391	2 659 148	2 857 899	3 309 809	3 046 877
Kapitálové výdavky	398 926	619 399	656 102	151 499	672 879
Výdavky fin. operácie	46 340	46 897	47 346	247 828	48 314
Výdavky spolu	2 751 657	3 325 444	3 561 347	3 709 136	3 768 070
hospodársky výsledok	**232 36**	**115 996**	**4 730**	**213 167**	**812**

Zdroj: Interné materiály obce Komjatice, 2023

Komplexný pohľad na hospodárenie samospráv podáva tzv. finančné zdravie spracované Inštitútom pre ekonomické a sociálne reformy (INEKO) v rámci projektu Ako hospodária obce a VUC. Finančné zdravie obce poukazuje do akej miery hospodárenie je udržateľné, či spôsobuje alebo nespôsobuje problémy v obci. Zahŕňa viaceré kľúčové parametre finančnej stability (celkový dlh, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po lehote splatnosti a záväzky aspoň 60 dní po splatnosti) s rôznou váhou za ostatné štyri roky. Samospráva môže dosahovať pri ukazovateli finančného zdravia hodnoty v intervale 0 až 6 (obrázok 2). Ako vidieť v obrázku obec Komjatice z hľadiska finančného zdravia dosahuje výborné výsledky (5,4) a hospodárenie je vysoko udržateľné.

Obrázok 1 Hodnotenie finančného zdravia obce Komjatice v období rokov 2017 - 2022

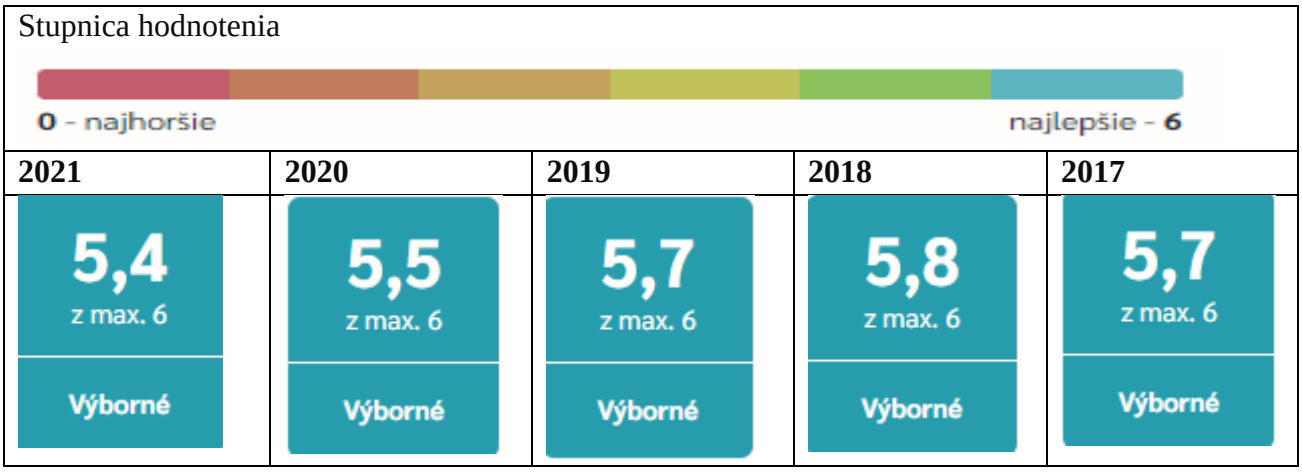

Zdroj: http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/503282

Technická infraštruktúra

Dobre vybudovaná infraštruktúra je základom spokojnosti obyvateľov každej obce. Je významným faktorom, ktorý ovplyvňuje rozvoj obce ako aj jej podnikateľské prostredie. Infraštruktúra tvorí základné materiálno-technické vybavenie obce a preto jej obec venuje zvláštnu pozornosť. Je tvorená technickou a sociálnou infraštruktúrou. K technickej infraštruktúre patrí dopravná, energetická a environmentálna, z ktorých v obci má dostatočné vybudovanie len **energetická.**

Územie obce je elektrifikované a v obci je tiež zavedený plyn. Obec má vybudovanú stredotlakovú plynovodnú sieť, ktorá zabezpečuje obyvateľstvo ako aj vybavenosť obce zemným plynom. Plynová prípojka je zavedená do 1305 domov t. z. 92,68 % zo všetkých domov. Bez plynu je 100 domov (7,1%) a u 3 domov nebolo zistené či majú alebo nemajú plynovú prípojku.

Elektrickou energiou je obec zásobovaná z transformačných staníc napájaných prípojkami z VN vedenia č. 244 z rozvodne 110/22kV RZ Nitra 1 – Nové Zámky. Je tiež pokrytá telekomunikačnou sieťou s možnosťou pripojenia sa na internetovú sieť prostredníctvom mobilných operátorov. Pokrytie signálom v obci zabezpečujú všetci operátori na telekomunikačnom trhu, ktorí poskytujúci mobilné hlasové a dátové služby. Občanom sú tiež k dispozícii poštové služby (Slovenská pošta), obecný rozhlas a ďalšie služby. Rozhlas využíva obec na komunikáciu s obyvateľmi na rôzne témy.

V prípade **dopravnej** infraštruktúry obec nedisponuje s kompletne vybudovanou sieťou miestnych komunikácií a chodníkov, mnohé z nich sú v dezolátnom stave, vyžadujúce modernizáciu a rekonštrukciu a preto aj v akčnom pláne sa im venuje pozornosť. V majetku obce je 20,30 km. Obec je cestnou aj železničnou dopravou priamo prepojená s okresným a krajským mestom. Územím obce prechádzajú cesty I. a III. triedy. Cesta I./64 prechádza okrajovo intravilánom obce v jej západnej časti severojužným smerom. Južnou časťou intravilánu v smere východ – západ prechádza cesta II./1502 Černík – Komjatice – Rastislavice. Priame dopravné prepojenie obce s krajským a okresným mestom umožňuje aj jednokoľajná neelektrifikovaná trať ŽSR č. 140 Nové Zámky - Prievidza. V obci je aj železničná stanica.

Environmentálna infraštruktúra je tvorená vodným hospodárstvom, kanalizáciou a odpadovým hospodárstvom.

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za **zásobovanie obce pitnou vodou** a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce.

Tabuľka 21 Štruktúra domov podľa vodovodnej prípojky v obci Komjatice r. 2021

Vodovodná prípojka	abs.	%
v dome - z verejnej siete	779	55,33
v dome - vlastná	572	40,63
mimo domu - z verejnej siete	13	0,92
mimo domu - vlastná	6	0,43
bez prípojky	28	1,99
nezistený	10	0,71
Spolu	1408	100,01

Zdroj: SODB, 2021

Obyvateľstvo obce je zásobované kvalitnou pitnou vodou z verejného vodovodu. Na verejný vodovod je napojených 56,25, % (792) domov. Zásobovanie pitnou vodou sa realizuje prostredníctvom vodárenského systému - skupinový vodovod Černík napojeného na skupinový vodovod Gabčíkovo. Vlastnú vodovodnú prípojku v domoch a mimo nich má 578 domov (41,06%). Bez vodovodu je 28 domov t. j. 1,99% zo všetkých domov v obci (tab. 21).

Obec Komjatice má čiastočne vybudovanú obecnú kanalizáciu. Na vybudovanú verejnú **kanalizáciu** sú napojené rodinné domy, bytové domy, nehnuteľnosti obecnej vybavenosti jednotlivými kanalizačnými prípojkami. Odpadové vody z obce sa prečisťujú v spoločnej ČOV v Komjaticiach, kde odvádzajú odpadové vody aj obce Veľký Kýr, Černík, Mojzesovo, Vinodol. Ide o mechanicko-biologickú čistiareň s kalovým hospodárstvom. Dĺžka kanalizácie v obci je 9300 m. V obci má prípojku na verejnú kanalizáciu 273 domov (tab. 22).

Tab. 22 a graf 16 Štruktúra domov podľa kanalizačného systému r. 2021

Typ prípojky	abs.	%
septik, žumpa	1068	75,85
prípojka na kanalizačnú sieť	273	19,39
domáca čistička odpadových vôd	15	1,07
bez kanalizácie	49	3,48
nezistený	3	0,21
Spolu	1408	100

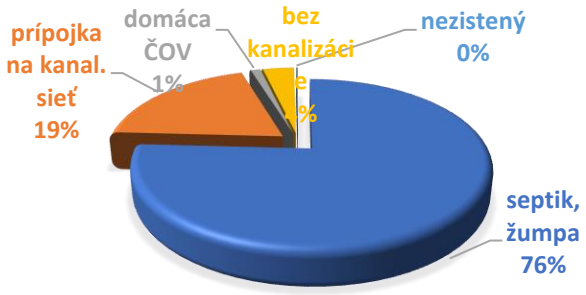

Zdroj: SODB, 2021,

Prevažná časť domov odvádza odpadové vody do vlastného septika alebo žumpy. Domácu čističku odpadových vôd má len 15 domov (1,07%) a 49 domov je bez kanalizácie (3,48 %).

Zdrojom komunálneho odpadu v obci sú hlavne obyvatelia a podnikateľské a nepodnikateľské subjekty, ktoré tu majú zriadené svoje prevádzky. Účelom **odpadového hospodárstva** v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním.

Obec zbiera predovšetkým tuhý komunálny odpad, papier, plast, kovy, sklo, biologicky rozložiteľný odpad, elektroodpad z domácností, objemový odpad a drobný stavebný odpad. Vývoj zozbieraného

komunálneho odpadu prezentuje tabuľka 23 . Tempo rastu jednotlivých druhov odpadu dokumentuje index rastu v tabuľke 23.

Tabuľka 23 Vývoj množstva komunálneho odpadu v obci Komjatice r. 2018-2022

Názov odpadu	2018	2019	2020	2021	2022	IR 2018/2022*100
Tuhý komunálny odpad	760,020	807,760	857,100	948,900	930,130	122,38
Papier	20,888	35,279	46,229	53,055	57,420	274,89
Plast	35,270	25,435	26,143	46,999	43,747	124,03
Sklo	58,790	40,690	104,536	56,592	58,860	100,12
Biologicky rozložiteľný odpad	98,000	55,000	293,00	428,900	137,000	139,80
Objemový odpad	7,300	0,240	2,570	4,480	15,000	205,48
Drobný stavebný odpad	0	0	0	0	0	0

Zdroj: OcÚ, Komjatice, 2023

V obci nie je vybudovaná kompostáreň. Obec nemá vybudovaný zberný dvor. Zberné miesto pre biologicky rozložiteľný odpad je sezónne na Hornej ulici. Biologicky rozložiteľný odpad sa potom drtí drtičkou.
V obci je zavedený jednotný systém nakladania s odpadmi, za ktorý občania platia ročný poplatok. Odpad je zneškodňovaný skládkovaním a separovaním. Odvoz komunálneho odpadu zabezpečuje obec Komjatice na skládku Mochovce - VEPOS s.r.o. Vráble a Brantner Nové Zámky zabezpečuje odvoz triedeného odpadu. Zmesový komunálny odpad je odvážaný 1 x týždenne.

Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra, je veľmi široký pojem, ktorý najčastejšie zahŕňa domový a bytový fond, školstvo, sociálne služby, zdravotníctvo a služby obyvateľstvu. Jeho kvalita a širokospektrálnosť vplýva na kvalitu života obyvateľov.

Domový a bytový fond

Pre vidiecke sídla je charakteristická nízkopodlažná výstavba domov, tvorená hlavne jednopodlažnými domami, ktoré tvoria takmer tri štvrtiny domového fondu (73,65% - 1037) obce Komjatice. Dvojpodlažné sú zastúpené 23,72 % (334 domov) a trojpodlažných domov je len 33 (2,34%). V obci z viac podlažných domov sa nachádza len 1 - štvorpodlažný. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci je 1403 domov.
Ďalším charakteristickým rysom vidieckej obce sú rodinné domy, ktoré tvoria 96,73% z domového fondu. Nachádza sa tu 16 bytových domov, 4 polyfunkčné domy a minimálne sú v obci zastúpené aj domy iného charakteru tabuľka 24. Stav domového a bytového fondu ako aj príležitosti na bývanie sú dôležité faktory kvality života obyvateľov obce a ovplyvňujú ďalší jej rozvoj, atraktivitu, na prilákanie nových obyvateľov spolu s občianskou vybavenosťou obce.

Tabuľka 24 Štruktúra domov podľa typu domu a bytu v roku 2021

Typ domu	Domy		Byty	
	abs.	%	abs.	%
Rodinný dom	1362	96,73	1368	91,81
Bytový dom	16	1,49	90	6,04
Polyfunkčná budova	4	0,28	8	0,54
Ostatné budovy na bývanie	6	0,43	9	0,6
Neskolaudovaný rodinný dom	2	0,14	2	0,13
Núdzový objekt, neurčený na bývanie	2	0,14	2	0,13
Inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	1	0,07	1	0,07
Ostatné	10	0,71	10	0,67
Nezistený	0	0	0	0
Spolu	1403	99,99	1490	99,99

Zdroj: SODB, 2021, vlastné spracovanie 2023

V domoch je 1490 bytov, ktorých štruktúra podľa typu je podobná ako domová (tab. 24). Štruktúra podľa obytných miestnosti poukazuje, že najpočetnejšie sú trojizbové byty (610 – 40,94%) a štvorizbové (370 – 24,83%), ktoré tvoria 65,77 % z bytového fondu obce. Vyšší podiel dosahujú aj byty s 5 obytnými miestnosťami, ktorý tvorí 15,7 % z bytového fontu. Štruktúru ďalších bytov podľa obytných miestnosti zobrazuje tabuľka 25.

Tabuľka 25 Počet bytov podľa počtu obytných miestností rok 2021

Byty spolu	1	2	3	4	5	1	7	8	9	nezistený
1490	21	120	610	370	234	93	24	7	7	4
100 %	1,41	8,05	40,95	24,83	15,7	6,24	1,61	0,47	0,47	0,27

Zdroj: SODB, 2021,

Vysoká výstavba domov začína po druhej svetovej vojne, kedy do roku 1960 bolo postavených 29,33% z celkového domového fontu. Ešte výraznejšie obdobie výstavby sa viaže na 60-te až 80-te roky kedy bolo postavená až jedna tretina súčasného domového fondu obce. Po tomto období nastáva pokles, kedy do prelomu storočia bolo postavených už len 15,27 % (tab. 26)

Tabuľka 26 Obdobie výstavby a rekonštrukcie domového fondu

Obdobie	Výstavba		Obdobie	Posledná rekonštrukcia	
	abs.	%		abs.	%
pred rokom 1919	44	3,13	pred rokom 1980	1	0,07
1919 - 1945	126	8,95	1980 - 1990	3	0,21
1946 - 1960	413	29,33	1991 - 1995	4	0,28
1961 - 1980	471	33,45	1996 - 2000	30	2,13
1981 - 2000	215	15,27	2001 - 2005	78	5,54
2001 - 2010	41	2,91	2006 - 2009	258	18,32
2011 - 2015	47	3,34	2010 - 2015	489	34,73
2016 a neskôr	48	3,41	2016 a neskôr	147	10,44

nezistené	3	0,21	bez rekonštrukcie	395	28,05
			nezistené	3	0,21
Spolu	**1408**	**100,00**	**spolu**	**1408**	**100,00**

Zdroj: SODB, 2021, vlastné spracovanie 2023

Od roku 2000 bolo v obci postavených len 136 domov, čo predstavuje 9,70% zo všetkých domov v obci. V tomto období nízku výstavbu domov nahrádza rekonštrukcia domov, kedy v období po roku 1980 bolo rekonštruovaných až 1010 domov z celkového počtu 1408 čo predstavuje až 71,73%. Najviac, viac ako jedna tretina rekonštruovaných a modernizovaných domov bola v rokoch 2010-2015. Zrekonštruovaných bolo až 489 domov. Z celkového počtu domov bez rekonštrukcie zostalo 395 domov t. j. 28,05% (tab. 26 a graf 17).

Graf 17 Štruktúra domového fondu podľa obdobia výstavby a jeho rekonštrukcie

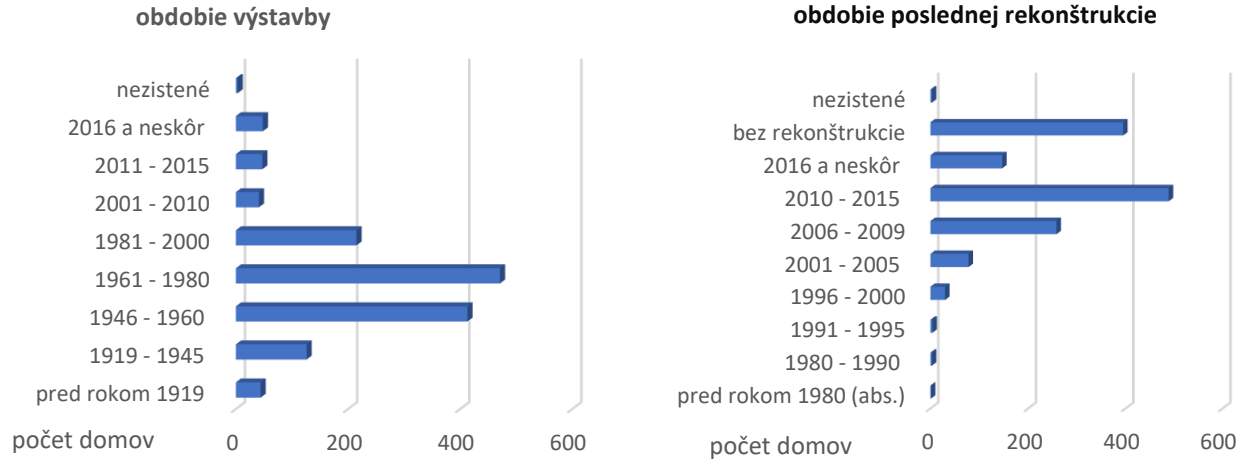

Zdroj: SODB, 2021, vlastné spracovanie 2023

Vlastnícka štruktúra domov je veľmi podobná ako bytová. Vo vlastníctve domov dominujú fyzické osoby, ktoré vlastnia 86,79% (1222) domov, k ďalším vlastníkom domového fondu patrí kombinácia vlastníkov, ktorých je 88 (6,25%). U podobného podielu (6,18%) domov nebol zistený vlastník. Menej ako jedno percento domov patrí širokej štruktúre vlastníkov štát (1 dom), obec (1 dom), cirkev (1 dom), zahraničný vlastník (4 domy) a obchodná spoločnosť (1 dom) a iná právnická osoba (3 domy).

Školstvo

Vzdelávacia činnosť detí sa realizuje v plno organizovanej Základnej škole s materskou školou, ktorá nesie meno významného slovenského národovca a komjatického kňaza Ondreja Cabana. V školskom roku 2022/2023 školu navštevovalo 565 žiakov. Z toho na detí predškolského veku pripadá 160 detí v materskej škole a v základnej škole 405. Základnú školu navštevujú aj deti z obce Rastislavice. Vzdelávanie detí zabezpečujú fundovaní pedagogickí pracovníci Pedagogický zbor školy tvorí 50 učiteľov (tab.28).

Tabuľka 27 a graf 18 Vývoj počtu žiakov a pedagogického zboru za obdobie rokov 2017-2022

Rok	Materská škola	Základná škola	Pedagógovia	Nepedagogickí pracovníci
2017	135	374	43	20
2018	142	396	47	22
2019	160	394	48	22
2020	158	408	52	22
2021	158	387	50	21
2022	158	402	51	21
2023	160	405	50	21

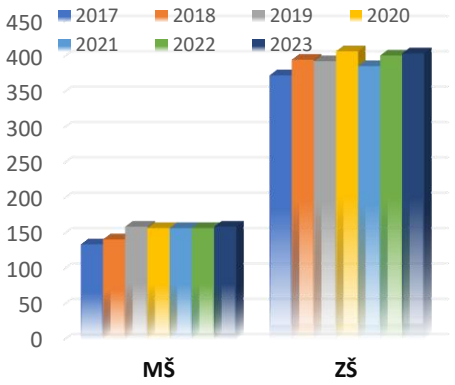

Zdroj: OcÚ Komjatice. 2023

Základná škola pre deti a žiakov realizuje rôzne aktivity popri odborných súťaží a podujatí napr. tradične sa zapája do rôznych súťaží napr. Hovorme o jedle, čím deti a žiaci získavajú Zdravé stravovacie návyky, pitný režim a pohyb, ktoré sú dôležitou prevenciou civilizačných ochorení ako je obezita, cukrovka, vysoký krvný tlak a srdcovocievne ochorenia. Ďalšou realizovanou aktivitou je Mesiac úcty k starším napr. aj s vystúpením škôlkárov atď. Realizuje rôzne projekty na národnej úrovni napr. Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí resp. na regionálnej úrovni - Živá učebňa biológie ďalšie.
Pre deti a žiakov je k dispozícií aj školská knižnica, ktorá má cez 80 čitateľov z radov žiakov. Knižnica je zároveň využívaná pre potreby vyučovania ako i pre rôzne druhy súťaží žiakov.
Pre športové účely žiakov sú k dispozícii – telocvičňa a rozsiahly športový areál s multifunkčným viacúčelovým ihriskom s umelou trávou.
Prevádzka školy je energeticky veľmi náročná a preto obec na jej zníženie uvažuje so zavedením fotovoltiky na školských budovách. Za stredoškolským vzdelaním žiaci odchádzajú do okolitých miest hlavne do Šurian, Nových Zámkov a Nitry.
Okrem základnej školy s materskou školou v obci sa nachádza Špeciálna základná škola zriadená VUC v Nitre, zameraná na výučbu a výchovu žiakov s mentálnym postihnutím nielen z Komjatín ale i širokého okolia. Cieľom špeciálnej školy je tieto deti pripraviť pre život tak, aby zvládli prípravu na budúce jednoduché povolanie, aby živote boli čo najmenej odkázaní na pomoc druhých. V rámci školy pracuje aj školský klub žiakov "Múdre hlavičky, šikovné ručičky.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci je vybudované **zdravotné stredisko** v ktorom sa obyvateľom obce poskytujú služby - všeobecná ambulancia pre dospelých, všeobecná ambulancia pre deti a dorast, ortopedická ambulancia. Ďalej sa v obci nachádza zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek fyziatrie, balneológii a liečebnej rehabilitácii (NZZ - Relax, s.r.o.) ako i ambulancia zubného lekárstva. Štruktúru zdravotníckych služieb dopĺňa Ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, Komjatice, (ZaMED, s.r.o.) a Dispečing dopravnej zdravotnej služby, Šurany, (I.M.TRANS - KOMJATICE, s.r.o.), ktorý realizuje dopravu na základe žiadaniek na dopravu od lekárov ale aj na priamu platbu od pacientov. Výhodou obce, najmä pre starších je existencia dvoch **lekární -** Lekáreň REMEDIA a lekáreň na námestí**,** čím obyvatelia nemusia odchádzať pre lieky do okolitých miest**.** V prípade potreby

špecializovaného vyšetrenia obyvatelia obce dochádzajú za zdravotníckymi službami hlavne do okresného mesta Nové Zámky a krajského mesta Nitry.

Sociálna starostlivosť je realizovaná v zariadeních sociálnych služieb. V obci ju poskytuje špecializované zariadenie a zariadenia pre seniorov Občianskeho združenia Spoločnosť Zlatý vek. V špecializovanom zariadení je poskytovaná sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej V. podľa prílohy č. 3 cit. zákona a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia a demencia rôzneho typu etiológie

Kultúra

Strediskom kultúry na vidieku je hlavne kultúrny dom, kde sa realizuje široké spektrum kultúrnych aktivít lokálneho, regionálneho až nadregionálneho charakteru. Kultúra ovplyvňuje využívanie voľného času, pôsobí na vzdelanostnú úroveň obyvateľov, sprostredkúva informácie a poznatky z nielen z kultúry, histórie, vedy a techniky ale prehlbuje vzťah k vlastnému regiónu a jeho identite, k starostlivosti o životné prostredie. Rozvíja záujmovo umeleckú činnosť, vyhľadáva, uchováva a rozvíja ľudové tradície záujmovou činnosťou detí, mládeže a dospelých. V Komjaticiach sa kultúrny život koncentruje hlavne do kultúrneho domu a tiež zrekonštruovanej budovy Starého kina. K pravidelným kultúrnym podujatiam obce patria MDD, Hody, Deň úcty k straším, atď.. (viď Kalendárium obce tab. 28).

Obecná knižnica slúži ako stánok kultúry, realizuje okrem práce s knihami rôzne literárne akcie pre deti a dospelých**.** Tým, zabezpečujú informačné, vzdelávacie, kultúrne a sociálne akcie pre miestne komunity.

Tradície v obci udržiavajú hlavne folklórne súbory - Komjatičanka, Nádej, Vrbina a Komňacki mládenci ako i ďalšie organizácie, spolky atď. K najstarším patrí folklórna spevácka skupina Komjatičanka, ktorá vznikla so ženského spevokolu v roku 1987 pri príležitosti slávnostného otvorenia kultúrneho domu. Základ repertoáru skupiny tvoria, ľudové piesne, trávnice, svadobné piesne a uspávanky z Komjatíc a z okolia. Ďalším súborom je Nádej, ktorý vznikol v roku 1995. Okrem komjatického folklóru sa zameriava aj na povstalecké piesne a básne. Folklórna skupiny Vrbina vznikla v roku 2015. Jej repertoár piesní je zameraný na piesne, ktoré si starí komjatičania, spievali pri rozličných rodinných udalostiach, prácach na poliach, vo vinohradoch, či len tak pri radostných stretnutiach celých rodín. Aj dnes ich spievajú v komjatickom kroji. Komjatickí mládenci sú najmladšou folklórnou skupinou v obci. Sú zameraní na spevy mužov pri posedení v hajlochoch pri vínku, večer na priedomí, svadbách a krstinách.

Jednotlivé folklórne skupiny svojim vystúpením sú známe nielen v okolí ale zúčastňujú sa rôznych celoslovenských folklórnych slávnosti.

Tabuľka 28 Kalendárium kultúrno-spoločenských aktivít v obce Komjatice r. 2023

mesiac	podujatie	organizátor	miesto podujatia
január			
február	Komjatické fašiangy	Obec a spevácke folklórne skupiny	Nám. A. Cabana
marec	Mesiac knihy – Beseda sLýdiou Eckhardt	Čitateľský klub Magnólia	Knižnica

apríl	Spomienka na výročie oslobodenia našej obce	Obec a ZO Protifašistických bojovníkov KMP	Pamätník pred OcÚ
	Verejná výstava a ochutnávka vín	Vinohradnícky a vinársky spolok Komjatice, Obec	Vinohradnícky a vinársky spolok Komjatice Kultúrny dom
	Otvorenie zrekonštruovanej budovy „Staré KINO“	Obec	budova Starého kina
máj	Deň víťazstva nad fašizmom	Obec a ZO Protifašistických bojovníkov, KMP	Pamätník pri OcU Park
jún	MDD	Obec	Park
	Hody	Obec	Park
	Súťaž vo varení kotlíkového guláša	Obec	Ihrisko TJ
	Komňacká hudobná paráda 2023	Folklórna skupina Komňackí mládenci	Kultúrny dom
	Hodové futbalové stretnutie	OZ Starí páni	Ihrisko TJ
	Cyklopreteky	Obec	Nám. A. Cabana
júl	Rybársky deň detí	Rybárska spoločnosť	Štrkáreň
august	Ukončenie prázdnin	KMP	Park alebo KD
	Slávnostné oceňovane dobrovoľných darcov krvi	MO SČK Komjatice	Reštaurácia u BUMBUSA
september			
október	Deň úcty k straším	Obec	Kultúrny dom
november	Uvítanie detí do života	Obec	Kultúrny dom
december	Mikuláš	Obec a KMP	Kultúrny dom
	Vianočné trhy	Paraboláni	Nám. A. Cabana a Kultúrny dom
	Vianočný koncert	Paraboláni	Kostol sv. Alžbety

Zdroj: Zdroj: OcÚ, Komjatice, 2023

V obci vyvíjajú aktívnu činnosť viaceré občianske združenia, spoločenské spolky (tab.29). Okrem svojej vlastnej činnosti sa zúčastňujú na verejnom živote obce hlavne v oblasti kultúry a športu, kde pre obyvateľov obce a záujemcov usporadúvajú viaceré podujatia

Tabuľka 29 Spoločenské organizácie, občianske združenia, záujmové spolky v obci Komjatice

Názov	Názov
Občianske združenie - PLATAN	Poľovnícka spoločnosť Komjatice
OZ PARABOLÁNI	Rybárska spoločnosť Komjatice
Futbalový klub Komjatice	Vinohradnícky a vinársky spolok Komjatice
Športový klub Komjatice - Volejbal	MO SČK Komjatice
OZ Starí páni – futbal Komjatice	ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých
Športový klub Warrior Gym – Andrej Szabadka	Klub dôchodcov Komjatice
KARKO GYM posilňovňa – Andrej Szabó	ZO Slovenský zväz protifašistických bojovníkov
Komjatický mládežnícky parlament	MO Jednoty dôchodcov Slovenska
Čitateľský klu MAGNÓLIA	Folklórna spevácka skupina Komňacki mládenci
Krása ukrytá v tradíciách	Spevácka folklórna skupina Komjatičanka
Spevácka folklórna skupina Nádej	Spevácka folklórna skupina VRBINA

Zdroj: OcÚ, Komjatice, 2023

Ku kultúrnym zaujímavostiam obce patrí historický park, ktorý je hodnotný aj z prírodno-krajinárskeho hľadiska. Zaberá plochu 6,93 ha Dnes je tu cca 400 - 450 stromov. Bol obnovený podľa stavu v roku 1872, kedy bol kaštieľ s parkom majetkom známeho rodu Grasalkovičovcov. V strede parku je nainštalované detské ihrisko s preliezačkami, ktoré majú pripomínať siluetu bývalého kaštieľa, ku ktorému park pôvodne patril. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) je kalvária (ÚZPF 342/1-21) a kaplnky krížovej cesty (14 zastavení), kostol sv. Petra a Pavla (341/1). K ďalším nehnuteľným národným pamiatkam patria - Fara a pamätná tabuľa O. Cabana, hrob s náhrobníkom O. Cabana, socha Boží hrob, terasa so schodiskom, kríž hlavný, kríž lotor ľavý, kríž lotor pravý, socha Panny Márie, rímskokatolícky kostol sv. Alžbety a socha sv. Jána Evanjelistu.

Šport

V súčasnom období šport zohráva v živote človeka čoraz významnejšiu úlohu. Stáva sa stále viac pohybovo – rekreačnou aktivitou podporujúcou zdravie. Šport, ako jedna zo zložiek telesnej kultúry, je špecifická, organizovaná pohybová, súťažná činnosť, zameraná na dosahovanie maximálnych výkonov. V obci sa každoročne organizujú rôzne podujatia ako napr. futbalové, volejbalové zápasy, atď.

Pre rozvoj športových aktivít slúžia detské ihriská, futbalové ihriská, viacúčelové ihriská, futbalový štadión, telocvičňa a školské multifunkčné ihrisko s umelým trávnatým povrchom, ktoré je k dispozícii aj verejnosti**.** V príprave je vybudovanie atletickej dráhy v priestoroch základnej školy. Športu v obci by prispelo aj vybudovanie rôznych typov workoutových ihrísk nielen pre deti a mládež ale i na upevnenie zdravia pre dospelých.

Ostatná občianska vybavenosť

predstavuje viacero rôznorodých zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov obce všetkých vekových kategórií. Obecné plochy spravuje **obecný úrad (OcÚ**) - sídlo samosprávy, ktorého základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj územia obce a o potreby jej obyvateľov a tým zvyšovať kvalitu života obyvateľov

v obci . O**becný úrad a**ko vlastník obecných budov, cintorínov, domu smútku, trhového priestoru vytvoreného na námestíčku obce verejného osvetlenia, kamerových systémov atď. musia dbať o ich technický stav, vybavenosť a efektívnosť ako i o bezpečnosť obyvateľov.
Obec Komjatice vlastní priamo, alebo prostredníctvom svojich organizácií prevádzkuje 9 objektov. Väčšina budov je energeticky náročná. Potrebu zníženia energetickej náročnosti vyžadujú hlavne budovy školy a kultúrneho domu, u ktorých obec uvažuje so zavedením fotofoltiky, čím dôjde k zníženiu potreby energie na vykurovanie, zníženiu potreby energie na prípravu TÚV a ÚK, zníženiu spotreby energie na osvetlenie a prevádzku technologických zariadení, zvýšenie užívateľského komfortu ale aj zabezpečeniu pracovnej pohody a hygienických požiadaviek budov,- k zvýšeniu efektívnosti zásobovania energiou atď.
Pravidelná informovanosť je základom pre úspešnú komunikáciu s občanmi obce. Obec pre komunikáciu využíva miestny rozhlas, verejnú tabuľu webovú stránku obce, elektronickú tabuľu, facebook a ďalšie možnosti.

Komerčná infraštruktúra je tvorená viacerými druhmi **predajní.** Okrem troch predajní potravín v obci sa vyskytuje predajňa mäsa, drogéria, dve lekárne, dve predajne textilu ale i predajňa potrieb pre rybárov a dve predajne kvetín. V obci sa vyskytujú **stravovacie zariadenia vo forme reštaurácií, (**Reštaurácia U BUMBUSA a talianska reštaurácia Pizzeria L' Infinito), pizzerie **(**Reštaurácia, pizzeria Včielka) a Vidiecka Piváreň Komjatice**.**
Obec má Slovenskú **poštu, ktorá poskytuje i bankové služby.** Poštový úrad poskytuje služby aj susednej obci Veľký Kýr a jej časti Ružový Dvor.

PRIESKUM NÁZOROV OBYVATEĽOV

Do plánovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce je dôležité zapájať aj jej obyvateľstvo. Poznanie názorov a participácia miestneho obyvateľstva na veciach verejných zahŕňa najefektívnejšie poznanie a riešenie ekonomických, sociálnych a environmentálnych problémov. Preto je veľmi dôležité zapájať miestnych občanov do plánovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce. O tejto možnosti obyvatelia Komjatíc boli informovaní nielen miestnym rozhlasom ale dané informácie boli zverejnené na internetovej stránke obce a elektronickej tabuli. Prieskum názorov obyvateľov bol realizovaný dvoma formami – elektronickou a printovou. Občania mali možnosť vyplniť dotazník na internetovej stránke obecného úradu alebo vyplniť printové dotazníky vo vymedzenom priestore obecného úradu a dať ich do zapečatenej urny.
Dotazníky boli anonymné a vyplnilo ich 271 respondentov, čo predstavuje 9,80% z obyvateľov produktívneho veku (15-64 rokov). Dotazníkový prieskum bol zameraný na 3 oblasti - charakteristiku respondentov, súčasný stav (názory obyvateľstva na bývanie v obci, ktoré sa sledovali cez výhody a nevýhody, informovanosť a záujem o život v obci) a na rozvoj obce (rozvojové aktivity, hodnotenie rozvoja obce za posledných 10 rokov, problémové a rozvojové oblasti). Respondentom boli poskytnuté možnosti odpovedí a zároveň bol vytvorený priestor, v ktorom mohli doplniť názory podľa vlastného uváženia.
Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo 91 mužov a 180 žien. V prieskume boli zastúpené všetky vekové kategórie. Najviac respondentov pripadlo na vekovú kategóriu 30 - 39 ročných a vekovú kategóriu 40-49 ročných, čo predstavuje takmer 60% z respondentov celkom. Charakteristiku respondentov podľa základných ukazovateľov zobrazuje graf 19.

Graf 19 Základná charakteristika respondentov

Pohlavie

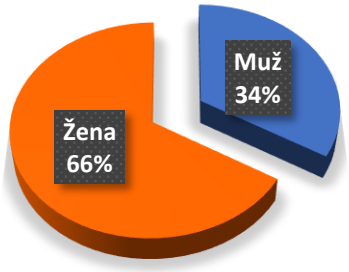

Vekové kategórie

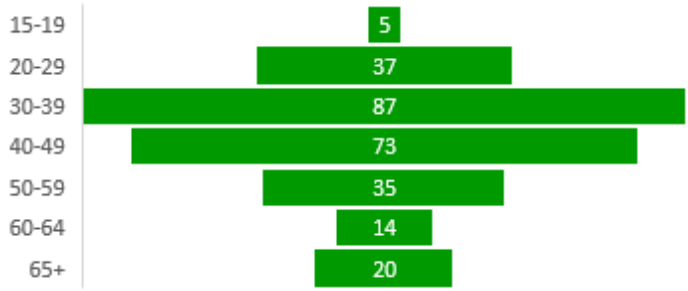

Ekonomická činnosť

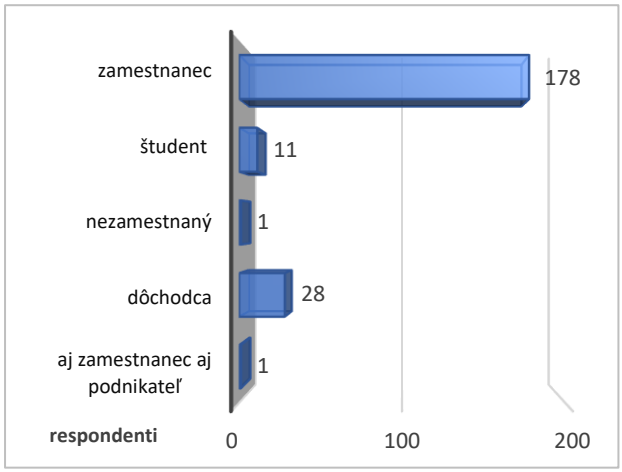

Vzdelanie

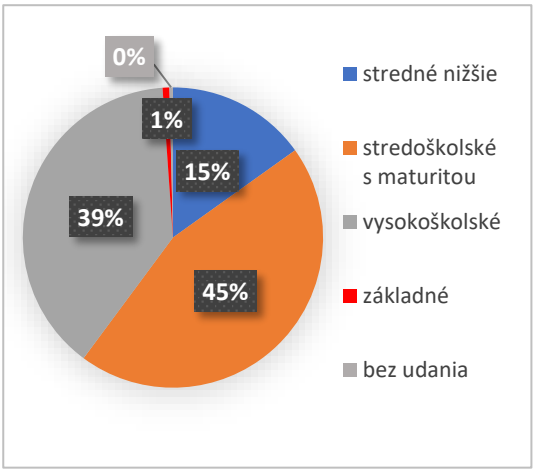

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, vlastné spracovanie, 2023

Ďalšou charakteristikou respondentov bola ekonomická aktivita. Prevažná časť respondentov boli zamestnanci, ktorí tvorili viac ako polovicu súboru (65,68%). Ako vidieť z grafu 19 významné postavenie v súbore mali aj dôchodcovia (10,33%). Do prieskumu sa zapojili aj študenti, nezamestnaní a ďalší. Dominantná časť respondentov mala ukončené stredné vzdelanie s maturitou (45%), na druhom mieste boli respondenti s vysokoškolským vzdelaní. Základné vzdelanie malo ukončené len 0,73% respondentov.

Pohľad obyvateľov na život v obci sa sledoval cez názory respondentov aké sú výhody a nevýhody bývania v obci. Väčšina respondentov vidí výhodu bývania (graf 20) v obci najmä vo vlastníctve domu, záhrady, prípadne hospodárstva a v pokojnejšom prostredí ako je v mestách. Ďalej je to blízky kontakt s prírodou, ktorý poskytuje najmä vidiecke prostredie obce.

Graf 20 Aké výhody má podľa vás bývanie v našej obci?

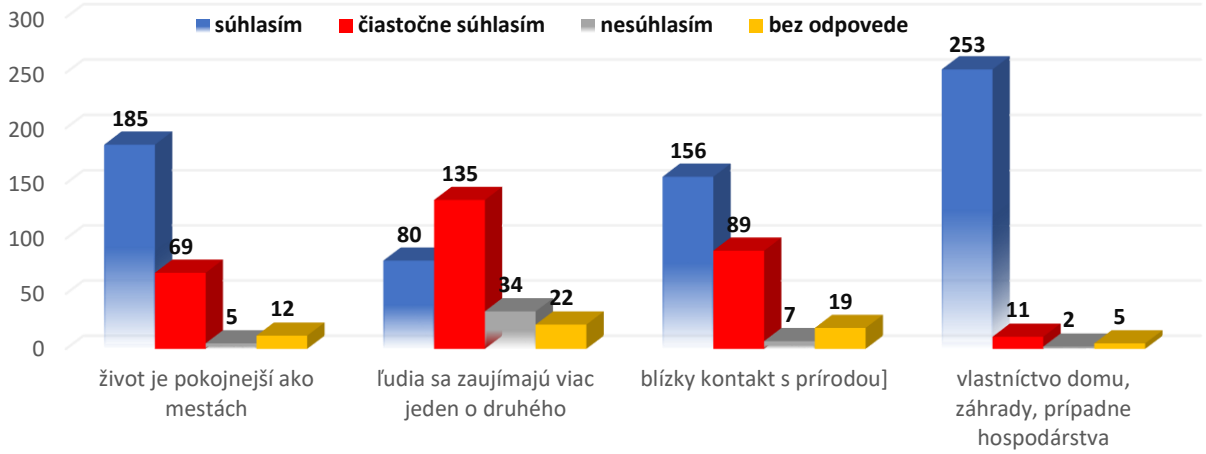

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, vlastné spracovanie 2023

Nevýhody bývania v obci vidia respondenti hlavne v nedostatku pracovných príležitosti (graf 21) a v nedostatku voľnočasových aktivít. Čiastočne aj v slabej technickej vybavenosti, málo výkonnej samospráve ako i v chýbajúcich službách za ktorými sa musí dochádzať do mesta ako i v obmedzených možnostiach nákupu. Nesúhlasia s tým, že za všetkým treba dochádzať do miest ako i s tým, že obyvatelia majú zlý prístup k informáciám. Jednotlivé odpovede respondentov zobrazuje graf 21.

Graf 21 Aké nevýhody má podľa vás bývanie v našej obci?

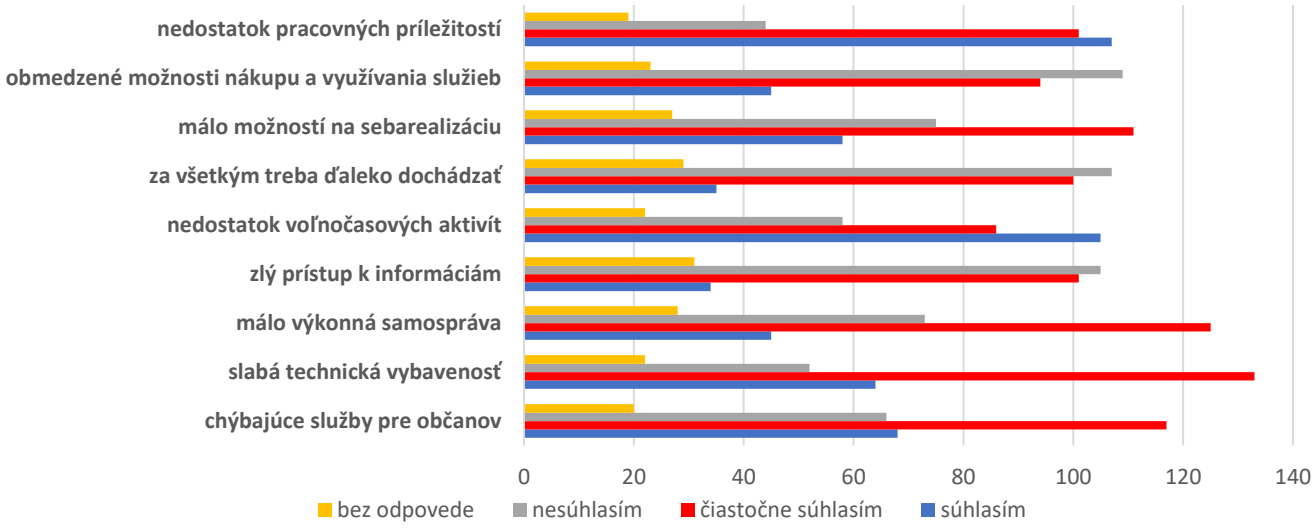

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, vlastné spracovanie, 2023

Obyvatelia obce sú pomerne dobre informovaní (67,0% má úplné alebo čiastočné informácie). Obyvatelia majú viaceré možnosti získavať informácie o dianí v obci. Až 46,81% respondentov ich získava hlavne z Facebooku, z internetovej stánky 27,66% a z obecného rozhlasu 15,60% obce. Okrem toho respondenti získavajú informácie i z ďalších zdrojov ako sú napr. poslanci obecného úradu, na stretnutiach spolku alebo združenia, na sociálnych sieťach, pri nákupoch atď. (obr.22).

Graf 22 Odkiaľ získavate informácie o dianí v obci?

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, vlastné spracovanie, 2023

Graf 23 Zaujímate sa o život v obci?

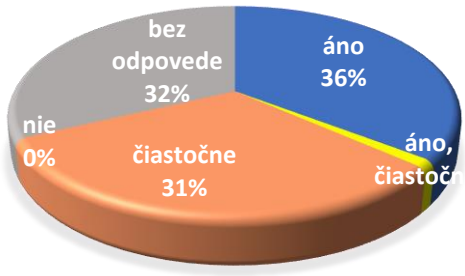

Obyvatelia obce majú záujem o život v obci. Jedna tretina respondentov na danú otázku odpovedala áno. Čiastočný záujem deklarovala skoro jedna tretina (31,37%) (graf 23) a len 0,34% respondentov prejavilo svoj nezáujem o život v obci. Pomerne vysoký podiel respondentov (31,74%) danú otázku nevyplnil.

Podľa respondentov, zapájaniu sa do života obce obyvateľom bráni viacero dôvodov, z ktorých v popredí je nedostatok voľného času (44,95%) resp. nevedia akou formou by sa do činnosti mohli zapojiť (33,94%) alebo nedostatok informácií (10,09%). Vyskytli sa i názory, že niektorí sa nezapájajú do aktivít obce z dôvodov nedobrých vzťahov s obecným úradom (3,67%), resp. z nerešpektovania ich pripomienok 4,59% alebo z obmedzených pohybových možností.

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023, vlastné spracovanie, 2023

Graf 24 Domnievate sa, že obyvatelia obce sa snažia zatraktívniť život v obci a skrášliť resp. spríjemniť prostredie

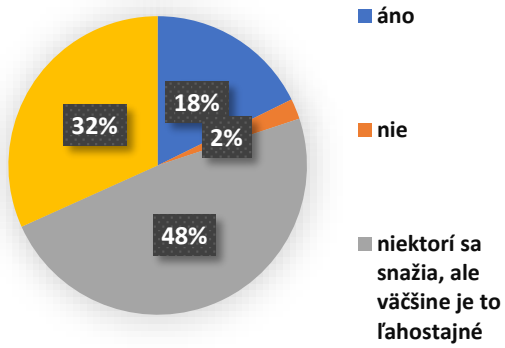

Len 17,71% respondentov si myslí, že obyvatelia obce majú snahu zatraktívniť, skrášliť život resp. spríjemniť prostredie v obci. Avšak až 48,34% si myslí, že niektorí sa snažia, ale väčšine je to ľahostajné.

Len 2,21% si myslí, že obyvatelia sa nesnažia si zatraktívniť ani skrášliť svoju obec.

Takmer tretina respondentov na danú neodpovedala.

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023, vlastné spracovanie ,2023

Graf 25 Ako hodnotíte rozvoj obce za posledných 10 rokov

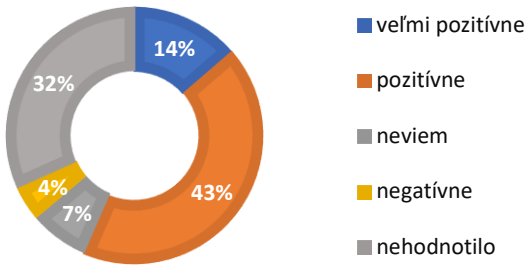

Ako vidieť z grafu 25 väčšina respondentov (56,46%) hodnotí rozvoj obce za posledných 10 rokov pozitívne, z toho 13,65% veľmi pozitívne. Negatívne vývoj v obci hodnotilo len 4,43% a 7,38% ho nevedelo ohodnotiť. Až 31,73% respondentov danú otázku nevyplnilo.

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023, vlastné spracovanie, 2023

Graf 26 Akou formou by ste chceli prispieť k rozvoju obce?

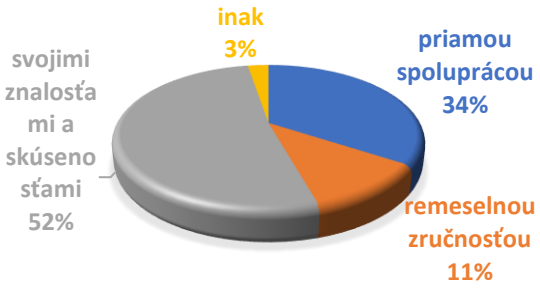

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023, vlastné spracovanie, 2023

Takmer 42,07% respondentov by chcelo prispieť k rozvoju obce. Z nich polovica - 51,75% by chcelo prispieť svoji znalosťami a skúsenosťami. Remeselnou zručnosťou by prospech obce využilo 11,40% respondentov. Niektorí by chceli prispieť k rozvoju obce s konkrétnymi aktivitami ako napr. organizovaním alebo realizáciou tréningu pre deti ohľadne bojových športov, nakoľko si tam deti budujú disciplínu, pokoru a úctu k ľuďom alebo kultúrnou činnosťou napr. organizovaním výstav atď.

Ďalšia oblasť otázok bola zameraná na rozvoj obce. Obyvatelia - respondenti vidia rozvoj obce vo viacerých oblastiach. Na túto otázku bolo zozbieraných 1830 podnetov v 16 oblastiach rozvoja (tab. 30). Z ich pohľadu pre rozvoj obce je najdôležitejšia výstavba kanalizácie, rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov, spoločenský život s rozšírením existujúcich kultúrnych podujatí ale i budovanie ihrísk a športovísk zelene ako i kultivácia a výsadba.

Tabuľka 30 Na ktoré aktivity by sa mal sústrediť rozvoj obce v budúcnosti?

P.č.	aktivita	početnosť	%
1	dobudovanie, resp. rekonštrukcia verejnej kanalizácie	201	14,57
2	rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov	169	12,25
3	spoločenský život a rozšírenie existujúcich kultúrnych podujatí	124	8,99
4	vybudovanie nových ihrísk a športovísk	119	8,62
5	kultivácia a výsadba zelene	102	7,39
6	rozširovanie ponuky a kvality obchodov a služieb	86	6,23
7	ochrana prírody a životného prostredia	79	5,72
8	bytová výstavba, výstavba nájomných bytov,	73	5,29
9	poskytovanie sociálnej starostlivosti	71	5,14
10	rozvoj cestovného ruchu	64	4,64

11	úprava verejných priestranstiev	57	4,13
12	podpora rozvoja podnikania	51	3,70
13	dobudovanie, resp. rekonštrukcia vodovodu	50	3,62
14	informačné systémy obce	50	3,62
15	starostlivosť o pamiatky	47	3,41
16	rekonštrukcia verejných budov	37	2,68

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023

Záujem obyvateľov je aj o rozšírenie ponuky a kvality obchodov a služieb, ochranu prírody a životného prostredia, bytovú výstavbu a výstavbu nájomných bytov ale aj o poskytovanie sociálnych služieb, atď. (tab. 30).

Na otázku, ktoré problémy je potrebné prvom rade v obci riešiť, respondenti vypísali množstvo problémov. Pre lepšiu zrozumiteľnosť sme dané problémy zjednotili a zoskupili do 4 oblastí - doprava, vybavenosť obce, bezpečnosť a životné prostredie.

Podľa respondentov je potrebné riešiť v prvom rade dopravu (opravu ciest a chodníkov) a kanalizáciu, ktoré sú v havarijnom alebo nevyhovujúcom stave, čo je v súlade aj so stanovenými aktivitami obce pre programové obdobie 2024 - 2030. Iné poukazujú na riešenie problémov, ktoré sa týkajú bezpečnosti obyvateľov nielen na miestnych komunikáciách a chodníkov ale i v rámci ostatných verejných priestorov alebo na riešenie občianskej vybavenosti - výstavbou nových obslužných zariadení, bytov, hlavne nájomných bytov, rozšírením kultúrnych a športových podujatím atď.

Viacerí respondenti poukazujú na udržiavanie čistoty v obci a ako i na problémy s odpadmi. Problémy, ktoré podľa názoru respondentov je potrebné v prvom rade riešiť zobrazuje tabuľka 31.

Tabuľka 31 Problémy, ktoré podľa názoru respondentov je potrebné v obci prvom rade riešiť

Doprava
časové vlakové a autobusové spojenie pre cestovanie do práce a z práce
málo autobusových spojov cez dedinu (cez deň nejde žiadny spoj do Nitry) - na hlavnú cestu je pre starších ľudí z Fundušov ďaleko
cesty, chodníky, dostupnosť autobusovej dopravy napr. na Fundušoch
priechody pre chodcov na Fundušoch, vyčistiť/upraviť/udržiavať chodníky vo veľkom parku (na jeseň s kočíkom neprejdeme kvôli lístiu)
deravé chodníky a cesty
dobudovanie chodníkov, na niektorých úsekoch chodia deti do školy po ceste
prístupové cesty na starých bytovkách
nedostatok prechodov pre chodcov na hlavnej ceste smerom od Nových Zámkov na Nitru
dobudovanie chodníkov na ceste I/64 vo všetkých úsekoch
cyklotrasy, cyklochodník do Černíka, Vinodolu, Šurany
zabezpečiť bezpečné cesty pre chodcov - prechody, spomaľovače
chodník medzi Komjaticami a Černíkom, celej ceste smerom na Veľký Kýr, chodník na hlavnej ceste - Vinohradská
rekonštrukcia Vinohradskej ulice, priechod pre chodcov pri stredných rampách
dobudovanie alebo renovácia chodníkov a pod, prvá križovatka so železničným priecestím od NZ - vznikajú tu pomerne nebezpečné situácie - cestný radar na hlavnej ceste cez Komjatice

prvá križovatka so železničným priecestím od NZ, kde vznikajú pomerne nebezpečné situácie - cestný radar na hlavnej ceste cez Komjatice
parkovanie osobných áut po obecných pozemkoch (na chodníkoch, pred domami)
vykresliť parkovanie na chodníkoch, autom sa nezmestia do dvora - Školská ulica
oprava cesty pri kostole
dobudovanie uzamkýnateľného prístrešku na bicykle na vlakovej stanice z dôvodu neustálych krádeži
zabezpečiť fungujúcu úschovňu na bicykle pri vlakovej stanici - kamera
zrkadlá na križovatkách v chladných mesiacoch sa rosia, nič nie je vidieť, sú zahmlené a vznikajú nehody
využiť potenciál a vybudovať nejaký oddychový chodník popri rieke pri veľkom parku
Občianska vybavenosť
výstavba bytov alebo pozemky a výstavbu domov aby mladí ľudia z obce neodchádzali
nove pozemky na stavbu nových domov tzv. Nové Komjatice
oprava kalvárie
dokončiť optiku
dovolať sa k lekárovi
nedostatok voľnočasových aktivít pre občanov
dobudovanie detských ihrísk
rekonštrukcia futbalového ihriska - šatne, tribúna, plot - potrebuje prestavbu nemá to úroveň - chodia tam trénovať aj deti
materské centrum - v obci nie je žiadne zariadenie kde by mohli chodiť matky na materskej dovolenke
chýba centrum voľného času pre rodičov s deťmi
letné kino, bohatší program hlavne na hody,
kultúrne podujatia, aktivity pre občanov, pre mladých ľudí, priestory pre mamičky s deťmi
bankové odnože Slov. sporiteľňa, VUB, bankové automaty.
nedostatok športovísk- športoviská pre deti, nová športová hala, bežecká dráha na ZŠ
nájomné byty
pracovné príležitosti
dobrovoľní hasiči
rozšíriť kultúru
rozšírenie ponuky služieb a voľnočasových aktivít pre občanov
sociálna starostlivosť pre občanov obce
detské ihriská - opraviť, vynoviť a hlavne zväčšiť ich napr. vo veľkom parku
vizuálny smog (staré kovové stĺpy od rozhlasu, káble naťahané krížom krážom), infokanál v nedostatočnej kvalite
nedostatočný počet programov v káblovej TV
verejnú komunikáciu popr. debata zo strany samosprávy a proaktívny prístup
zlepšiť vzťahy medzi samosprávou a občanmi
Bezpečnosť
túlaví psíci, mnoho nebezpečných psov - umožniť odchyt túlavých psov

chýba uzatvorený priestor pre venčenie psov
krádeže, vandalizmus, kriminalita niektorých neprispôsobivých občanov
zabezpečiť bezpečnosť občanov rozšírením kamerového systému a osvetlenia
bezpečnosť pohybu občanov najmä v podvečerných hodinách (túlavé psi, slabé osvetlenie....)
zabezpečiť bezpečnosť pomocou obecnej polície, pripadne inou formou
ničenie verejného majetku
malý park pri obecnom úrade nebezpečné miesto - vo večerných hodinách sa tu tvoria skupinky - gangy detí
dodržiavanie nariadení všetkými občanmi
väčšiu právomoc obecnej polície (neviem či je to v právomoci obce)
informovanosť občanov mimo FB, napríklad aplikáciou
Životné prostredie
čistota obce - odhadzovanie odpadkov po obci a okolí
odpad povyhadzovaný po jarkoch, kríkoch, remízkach, atď. - koho náhodou prichytia, max. možný trest
nadrozmerný odpad viackrát ročne zbierať
zvýhodniť občanov, ktorí triedia odpad. Podľa nás je neprimeraná cena za odpad, najmä pre viacčlenné rodiny, ktoré ani nevyprodukujú dva "smetiaky" týždenne
spaľovanie odpadu občanmi ktoré znečisťuje ovzdušie
separovanie odpadu-kontajnery
problém s odpadom - konkrétne so sklom. Je to naozaj príšerné riešenie, že nádoby na sklo sú väčšinou umiestnené priamo pod oknami rodinných domov. Ten zvuk je strašný a neznesiteľný. Navyše sa to absolútne nerieši aj napriek sťažnostiam. Malo by sa spraviť jedno max dve väčšie miesta, kde tieto smetiaky budú stáť a nebudú nikoho otravovať ani vyrušovať
ceny za ťahanie žumpy sú vysoké
výsadba stromov po uliciach - všade
nedostatok verejných odpadkových košov
nadrozmerný odpad viackrát ročne zbierať
spaľovanie odpadu občanmi, ktoré znečisťuje ovzdušie
separovanie odpadu-kontajnery

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023

Ďalšia otázka bola zameraná na zistenie chýbajúcich služieb. Podľa názorov respondentov v obci chýbajú viaceré služby (tab. 32). Mnohé z nich sa môžu stať predmetom drobného podnikania a môžu zvýšiť kvalitu života obyvateľov.

Z chýbajúcich služieb sa viaceré opakovali ako napr. potreba zriadenia bankomatu, materského centra, výstavbu nových ihrísk pre deti, sociálna starostlivosť pre starších občanov

Tabuľka 32 Chýbajúce služby v obci Komjatice

Služby	Služby
malé letné vonkajšie kino pre deti alebo	do veľkého parku by som zabudoval malé pódium pre malé divadelné formy
detské jasle, akcie pre deti	aktivity pre mladých
cestovný ruch- maximálne nevyužitý potenciál	cukráreň
cvičenia pre matky s deťmi	interiérová herňa pre stretávanie deti a rodičov.
cyklo-servis, cyklochodníky	čistota parkov
práčovňa	opravárenské, servisné napr. elektro opravovňa
rozšíriť separáciu odpadu aj o suroviny ako napr. použitý olej zo záhradných kosačiek.	plastové nádoby na všetky druhy odpadu teda modrá, zelená, čierna, žltá, červená na triedenie odpadu pre každú domácnosť
denný stacionár pre seniorov	donáška stravy pre starších
kino, klub detí v predškôlkárskom veku, krúžky, činnosti pre deti	vybudovanie športového strediska
centrum voľného času pre rodičov s deťmi	kultúra, besedy, koncerty, umenie, kino, športoviská, turistický spolok, skauti, materské centrum pre mamičky s deťmi - baby gym
kontakt s ľuďmi	kosenie trávy na všetkých obecných pozemkoch
kvalitný obchod, typu Lidl a ostatných obchodov Tesco a Jednota - chýbajúci sortiment	reštaurácia, kaviareň v obci, denné menu
obecná polícia,	zriadiť akýsi archív obecného rozhlasu.
niekto kto by dozeral na poriadok napr. vo veľkom parku aby neboli grafity v inak peknom altánku, nemizli lavičky, neničili sa odpadkové koše a informačné tabule kde bolo info o histórii parku, psičkári tam nevenčili psov keďže sa tam hrajú deti a ľudia chodia na prechádzky a nemuseli dávať pozor či nestúpia na exkrement	lepšia informovanosť ohľadom všetkých oznamov, informácii a celkovo dianí v obci- SMS a mailová komunikácia

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 2023

Rozvojový program obce je pre respondentov významný a preto podľa nich by mal obsahovať aktivity (tab. 33.) resp. by ich obec mala riešiť iným spôsobom.

Tabuľka 33 Aktivity, ktoré by podľa respondentov mali byť určite zahrnuté v rozvojovom programe obce Komjatice

Aktivity	Aktivity
oprava komunikácii, ktoré spadajú pod obec	rekonštrukcia verejných starých budov
podpora športových klubov pre mládež a dospelých,	vybudovanie multifunkčného športoviska
gastro prevádzka, cukráreň	workoutové ihriská, výstavba amfiteátra atď

spropagovať vinohradnícke tradície, podpora, rozvoj agro, cykloturistiky a služieb s tým súvisiacich.	miesto kde by sa mohli stretávať aj staršie deti a vybiť si športovou aktivitou energiu
rozhodne rozvoj cestnej infraštruktúry, bezpečné cyklotrasy, cyklotrasy smerom na Černík na hrádzu	Zaoberať sa ako začleniť obec a kataster obce do siete cyklotrás v regióne
oprava komunikácii, ktoré spadajú pod obec	rekonštrukcia vlakovej stanice
detské jasle	aktivity pre najmenšie deti -výstavba detských ihrísk
byty, nové nájomné byty, nové ulice	denný stacionár pre starších prípadne invalidných obyvateľov s poskytovaním obedov
kino by mohlo fungovať, napr. piatky a soboty púšťať kľudné aj staré filmy, za poplatok 1-3€	letné kino, spoločné koncerty umelcov na platni v malom parku
viac aktivít pre deti, koncerty, spustiť tradíciu komjatický festival, jarmok, letné premietanie kina, hodový guláš znovu dať na pondelok	komjatický blší trh-tzv. burza raz za 6 mesiacov
1-2 obecne akcie ročne, nie zabíjačka, niečo na štýl jarmoku	viac zábavy pre ročníky 30 až 50 rokov
viac športových a kultúrnych podujatí	viac kultúrnych podujatí pre mladých nielen pre dôchodcov, viac podujatí aj pre ročníky 30-50 rokov
zvýšenie kultúrno-spoločenskej úrovne života (workshopy, tancovanie, hudobné podujatia, divadlo)	rozvoj spoločenského života a aktivít pre matky s deťmi.
poriešenie stretávania sa rómskych tínedžerov v malom parku - vulgarizmy a alkohol ohrozujúce mravnú výchovu deti, ktoré prišli kvôli preliezkam a nie kvôli wifi zdarma, resp. lepšia práca sociálnych zamestnancov v tejto oblasti	bezpečnosť obyvateľstva,
kontrolovať nelegálne skládky odpadu, zabrániť ničeniu detských ihrísk, budovať ďalšie zariadenia pre deti	starostlivosť o životné prostredie, osveta o triedení odpadu a dopadu klimatickej krízy
ekologické - vyššie spomenutá kanalizácia, prípadne dobudovanie ČOV, lepšia separácia odpadu, výsadba zelene.	vodozádržné opatrenia, odchyt dažďovej vody
odvoz bioodpadu z a pred domu /nemá každý možnosť/ alebo na zapožičanie vozíka vlečky.	výsadba stromov popri cestách, v lete sa nedá ísť ani na prechádzku po tých rozpálených chodníkoch, viac chládku v dedine a viac zelene
odvodňovacie kanále tam kde po dažďoch stojí voda	kvetinová výsadba v parkoch a v obci
viac zapájať ľudí do aktivít	brigády občanov

Zdroj: Prieskum názorov obyvateľov, 202

Podľa respondentov by sa rozvoj obce mal v prvom rade sústrediť na realizáciu splaškovej kanalizácie. Ďalšou oblasťou je dobudovanie a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov, ktoré sa objavujú vo viacerých požiadavkách respondentov. Tieto aktivity patria nielen k časovo ale i finančne náročným aktivitám, ktoré obec nie je schopná pokryť z vlastných zdrojov ale pre realizáciu musí získať iné zdroje napr. zdroje EÚ.
Odstránenie resp. riešenie identifikovaných aktuálnych problémov obyvateľov ako i chýbajúcich služieb je dôležitou súčasťou budúceho rozvoja obce a smerujú nielen k zvýšeniu kvality života obyvateľov obce ale i k ochrane životného prostredia. Návrhy, podnety a názory respondentov sú širokospektrálne a boli transformované do SWOT analýzy tohto strategického dokumentu.

EX-POST HODNOTENIE PROJEKTOV OBCE KOMJATICE ZA ROKY 2015-2023

EX-POST HODNOTENIE hodnotí realizáciu Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2015 – 2023, nakoľko v roku 2023 sa začalo s prípravou aktualizácie PHRSR obce Kojatice na obdobie rokov 2024 – 2030.

Perspektívou a plánom PHSR na obdobie rokov 2015-2023 bolo: " *byť atraktívnou a modernou obcou, v ktorej obyvatelia budú žiť v upravenom, čistom a bezpečnom prostredí s komplexne vybudovanou technickou a sociálnou infraštruktúrou a zachovanou duchovno – kultúrnou identitou. Vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia a tradičných odvetví využívajúcich potenciál územia a rešpektujúcich princípy udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny. Svojim občanom bude poskytovať kvalitné služby, možnosti bývania a sebarealizácie ako aj kultúrneho a športového vyžitia"*

K dosiahnutiu tejto vízie bol stanovený strategický cieľ „Zabezpečiť predpoklady pre zvyšovanie kvality života obyvateľov obce Komjatice, pre zvýšenie konkurencieschopnosti, ekonomickej aktivity obce s cieľom udržateľného rozvoja s rešpektovaním zachovania kvality životného prostredia a cieľov nadradených strategických dokumentov" v rámci troch prioritných oblastí:
Prioritná oblasť – Hospodárska
Prioritná oblasť – Sociálna
Prioritná oblasť – Environmentálna

V rámci jednotlivých oblastí rozvoja boli stanovené ciele a opatrenia (tab. 34).

Tabuľka 34 Hierarchia strategických cieľov obce Komjatice v rokoch 2015 - 2023

Vízia
Obec Komjatice chce byť atraktívnou a modernou obcou, v ktorej obyvatelia budú žiť v upravenom, čistom a bezpečnom prostredí s komplexne vybudovanou technickou a sociálnou infraštruktúrou a zachovanou duchovno – kultúrnou identitou. Bude vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľského prostredia a tradičných odvetví využívajúcich potenciál územia a rešpektujúcich princípy udržateľného rozvoja, ochrany prírody a krajiny. Svojim občanom bude poskytovať kvalitné služby, možnosti bývania a sebarealizácie ako aj kultúrneho a športového vyžitia

Prioritná oblasť - Hospodárska	Prioritná oblasť – Sociálna	Prioritná oblasť - Environmentálna
Cieľ 1: - Dopravná infraštruktúra - Podpora podnikania a služieb	**Cieľ:** - Školská infraštruktúra - Obecné budovy - Zdravotná infraštruktúra	**Cieľ 3:** - Separovanie odpadov - Čistenie odpadových vôd
Opatrenie: 1.1 Infraštruktúra miestnych komunikácií 1.2 Infraštruktúra chodníkov 1.3 Objekty podnikania a služieb	**Opatrenie:** 2.1 Zlepšenie školskej infraštruktúry 2.2 Zlepšenie kvality obecného majetku 2.3 Zlepšenie zdravotnej infraštruktúry	**Opatrenie:** 3.1 Zlepšenie kvality nakladania s odpadmi 3.2 Zlepšenie kvality v oblasti vodného hospodárstva

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2015– 2023

V rámci priorít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2015 – 2023 boli jednotlivé oblasti takmer naplnené okrem environmentálnej oblasti, kde obec nezískala dotáciu na vybudovanie zberného dvora v hodnote 450 000 EUR. Táto oblasť bola čiastočne splnená budovaním kanalizácie v hodnote 387 095 EUR. V rámci sociálnej oblasti boli implementované všetky navrhované aktivity v hodnote 2 117 190 EUR. V hospodárskej oblasti boli na rekonštrukciu miestnych chodníkov a parkovísk využité len zdroje obce v hodnote 671 841 EUR. Realizáciou projektov sa obec hlavne snažila zlepšiť kvalitu života svojich obyvateľov.

Z celkovej preinvestovanej hodnoty 3 626 126 EUR bolo financovaných z obce 2 494 327 EUR, čo predstavuje 68,79% z realizovaných financií, zo zdrojov EÚ – 207 555 EUR (6,53%) a zo štátnych zdrojov 344 244 EUR (10,84%).

Viaczdrojové financovanie bolo realizované pri rekonštrukcii materskej škôlky, pri rekonštrukcii obecného úradu a pri rekonštrukcii zdravotného strediska (tab. 35). Rekonštrukcia materskej škôlky bola realizovaná 66,21% zo zdrojov EÚ (207 555 EUR), 7,79% (24 418 EUR) štátnych zdrojov ako i 26% (81 489 EUR) zo zdrojov obce. Na rekonštrukciu budovy obecného úradu obec využila 54,01% (375 634 EUR) z vlastných zdrojov a zo štátnych 45,99% (319 826 EUR). Viaczdrojové financovanie bolo i pri rekonštrukcii zdravotného strediska. Okrem obce (200 000 Eur – 60,61%) na ich vykrytie boli získané iné zdroje v hodnote 130 000 EUR (39,39%). Realizáciou jednotlivých projektov sa obec snažila hlavne zlepšiť kvalitu prostredia obce pre svojich obyvateľov a zaistiť im adekvátne služby.

Tabuľka 35 Realizované projekty a ich financovanie

Realizované projekty	Celkové náklady v €	Verené financovanie v €				
		EÚ	štát	VUC	obec	iné zdroje
1.1.1 Rekonštrukcia a budovanie MK	550 518				550 518	
1.1.2 Rekonštrukcia a budovanie chodníkov	121 323				121 323	
2.2.1 Prestavba budovy kina	778 268				778 268	

2.1.2 Rekonštrukcia materskej škôlky	313 462	207 555	24 418		81 489	
2.2.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu	695 460		319 826		375 634	
2.3.1Rekonštrukcia zdravotníckeho strediska	330 000				200 000	130 000
3.2.1 Dobudovanie kanalizácie	387 095				387 095	
3.2.1 Vybudovanie zberného dvora	450 000				450 000	
Spolu	3 626 126	207 555	344 244		2 944 527	130 000

Zdroj: Obecný úrad Komjatice, 2023

Okrem vyššie uvedených projektov v období rokov 2015-2023 obec Komjatice realizovala ďalších 6 projektov v celkovej hodnote 506 749 Eur (tab. 36) z vlastných zdrojov.

Tabuľka 36 Realizované projekty mimo PHRSR na roky 2015 – 2023 a ich financovanie

Realizované projekty	Celkové náklady v €	Verené financovanie v €				
		EÚ	štát	VUC	obec	iné zdroje
Kolumbárium					28 373	
Rekonštrukcia Domu Smútku					193 677	
Detské ihrisko, školská					8 032	
Rekonštrukcia viacúčelového ihriska ZŠ s MŠ					29 630	
Parkovisko pri Zdravotnom stredisku					31 136	
Rekonštrukcia MŠ 3 podlažie					215 901	
Spolu					506 749	

Zdroj Obecný úrad Komjatice, 2023

Treba poznamenať, že toto obdobie bolo poznačené jednak pandémiou Covidu - 19, kedy boli stanové obmedzenia štátu, rast nezamestnanosti, zatváranie prevádzok, následná inflácia s prudkým rastom cien energie a následne výrobkov. Napriek dôsledkom energetickej krízy ako i vypuknutím vojny na Ukrajine, boli navrhované aktivity v rámci PHRSR takmer všetky zrealizované a zároveň bolo uskutočnených viacero projektov mimo PHRSR pre rozvoj obce a skvalitnenie života obyvateľov.

3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Strategická časť PHRSR obce Komjatice nadväzuje na analytickú časť. Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení vnútorných originalít a určuje hlavné ciele a priority rozvoja pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia a zvýšenia kvality života obyvateľov, s využitím vnútorného potenciálu obce ako aj z exogénnych vplyvov, ktoré tu pôsobia.

Stratégia rozvoja obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, výber a popis strategických cieľov a zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja. Pre každú oblasť identifikuje parciálne oblasti a v rámci nich na základe strategickej vízie formuluje ciele, zámery a následné konkrétne opatrenia (aktivity), ktorých realizácia zabezpečí dosiahnutie vytýčených cieľov. Ich cieľom je v čo najväčšej miere uspokojovať potreby občanov, umožňovať SMART (inteligentný, rozumný) rozvoj podnikateľských aktivít a cestovného ruchu v územiach obce a ostatných oblastí, v čo najväčšej miere využívať prírodný, kultúrny a historický potenciál obce pre ich vyvážený, trvalo udržateľný rozvoj a poskytovať bývanie v čistom, zdravom a zelenom prostredí.

Strategická časť obsahuje:

- *víziu rozvoja obce,*
- *strategický cieľ,*
- *prioritné oblasti v jednotlivých politikách*.

Ťažisko dokumentu vychádza z rozvojových priorít štátu a Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja NSK do roku 2030 vypracovaného ako IÚS NSK na programovacie obdobie 2021-2030. Zároveň berie do úvahy aj celoštátne programové dokumenty ako Program Slovensko, Plán obnovy a odolnosti a ďalšie. Zohľadňuje jeho vnútorné špecifiká ako aj predpokladaný vplyv vonkajšieho prostredia

Vízia a ciele zachytávajú obdobie do roku 2030. Globálny cieľ definuje strednodobé strategické ciele územia, ktoré vyplývajú z jeho potenciálu a rozvojových potrieb. Vychádza zo súčasných aj budúcich rozvojových potrieb územia, ktoré budú saturované prostredníctvom vnútorných aj vonkajších impulzov.

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

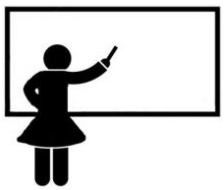

Vízia rozvoja obce Komjatice do roku 2030:

„Atraktívne, zdravé a zelené prostredie pre život obyvateľov a návštevníkov s dobre rozvinutou infraštruktúrou, rozvíjajúcou sa ekonomikou, rozmanitou občianskou vybavenosťou, s rôznorodou ponukou služieb a s pestrým kultúrnym a športovým životom s využívaním moderných SMART systémov.“

Hlavný cieľ do roku 2030:

V čo najväčšej miere zvyšovať kvalitu života obyvateľov a návštevníkov obce, umožňovať SMART (inteligentný, rozumný) rozvoj obce na základe využívania prírodného, kultúrneho a historického potenciálu obce pre vyvážený, trvalo udržateľný rozvoj a poskytovať bývanie v čistom a zelenom prostredí.

3.2 Štruktúra priorít

Strategický cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom špecifických cieľov, ktoré sa budú napĺňať na základe stanovených opatrení a aktivít zaradených do prioritných oblastí:

1. ***Hospodárska oblasť***
2. ***Sociálna oblasť***
3. ***Environmentálna oblasť***

Strategický cieľ je definovaný podľa vízie nasledovne:

Naďalej zvyšovať a rozvíjať ponuku služieb a technickú vybavenosť obce s dôrazom na dopravnú a environmentálnu infraštruktúru s využívaním SMART technológií pri zabezpečení spokojnosti obyvateľov a návštevníkov obce, rozvíjať malé a stredné podnikanie, rozvíjať komunitný spoločenský, kultúrny a športový život, dávať dôraz na ochranu životného prostredia a tým zvyšovať kvalitu života obyvateľov a environmentálnu stabilitu krajiny obce.

Tabuľka 39 Prioritné oblasti, špecifické ciele, opatrenia PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030

3.2 Popis intervenčnej logiky

Prioritná oblasť: 1 Hospodárska oblasť

Obec Komjatice možno charakterizovať ako rozvinutú vidiecku obec s rozvinutou poľnohospodárskou základňou, ktorá má predpoklady (bohatý prírodný a kultúrnohistorický potenciál) pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, obec s rozvíjajúcimi sa podnikateľskými aktivitami, ktorých konkurencieschopnosť znižuje nekomplexne a nedostatočne rozvinutá dopravná a technická infraštruktúrou a nedostatočne využitý vnútorný potenciál. V obci sú vybudované viaceré služby ako napr. školská, zdravotnícka, komerčná sieť viacerých druhov obchodov a reštaurácií. V obci aktívne pracujú viaceré spolky, združenia hlavne v oblasti folklóru.

Špecifický cieľ: 1.1. Dobudovanie dopravnej infraštruktúry a jej skvalitnenie

Špecifický cieľ 1.1 prispeje k dobudovaniu a modernizácii dopravnej infraštruktúry v obci a tým aj k zvýšeniu jej kvality, zefektívneniu dopravnej obsluhy, zlepšeniu bezpečnosti, plynulosti dopravy a k dostupnosti služieb ako i k zlepšeniu podmienok pre podnikateľské prostredie. Podporuje také formy dopravy, ktoré znížia zaťaženie životného prostredia, prispejú k dekarbonizácii a prechodu na ekologickejšiu dopravu. Zároveň prispeje k dobudovaniu a modernizácii cestnej infraštruktúry, podpore motorovej a nemotorovej (cyklistickej) dopravy a zvýšeniu hospodárskej činnosti a atraktivít obyvateľov a návštevníkov obce ako aj k ich bezpečnosti. Umožní výstavbu, revitalizáciu priestorov statickej dopravy, rozširovanie a modernizáciu siete chodníkov, miestnych komunikácií so zameraním na kvalitu komunikácií a jej súčastí, ako aj bezpečnosť motorovej, pešej a cyklistickej dopravy a infraštruktúry s využitím SMART oblasti.
Zámerom realizácie investícií tohto typu je zvýšiť mobilitu, znížiť nehodovosť, bezpečnosť, a dosiahnuť úsporu času a tým aj zvýšiť kvalitu života obyvateľov ako i znížiť negatívne externality.

Opatrenie 1.1.1 Technická a dopravná infraštruktúra

Väzba na PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja:
Strategická priorita: 3 Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita
Strategický cieľ: 3.1 Zlepšiť dopravnú obslužnosť územia a udržateľnú mobilitu

Prioritná oblasť 2 Sociálna oblasť
Sociálna oblasť predstavuje široký komplex zariadení, účelovo upravených plôch a služieb občianskej vybavenosti, ktorých cieľom je uspokojovanie širokého spektra potrieb obyvateľov a návštevníkov všetkých vekových kategórií. Mnohé zariadenia sú charakteristické nevyhovujúcim stavom, je potrebné ich rekonštruovať a modernizovať resp. budovať nové. Obec realizuje širokú kultúrnu a športovú činnosť, na ktorých sa zúčastňujú rôzne komunity. Kultúrna činnosť sa realizuje hlavne v kultúrnom dome a v budove starého kina. Navonok je prezentovaná vystúpeniami detí, mládeže a dospelých, rôznymi stretnutiami, vystúpeniami folklórnymi, atď. Na vidieku sa často kultúra prelína s tradíciou resp. náboženskými obradmi a rôznymi slávnosťami. K pravidelným kultúrnym podujatiam obce patria Fašiangy, Stavanie mája, MDD, Hodové slávnosti, Stretnutie s dôchodcami, Mikuláš, atď. Obec disponuje aj množstvom kultúrno historických pamiatok, z ktorých viaceré tiež vyžadujú starostlivosť. Centrom kultúry je aj knižnica. I keď sú v obci vybudované športové priestory, obyvateľstvo pociťuje stále ich nedostatok. Pre rozvoj športových aktivít slúžia detské ihriská, futbalové ihriská, viacúčelové ihriská, telocvične, ktoré sú rôzne zastúpené a vybudované. V obci sa každoročne realizujú rôzne športové aktivity napr. futbal, rôzne behy a pochody, turnaje a iné, na ktorých obyvateľstvo sa zúčastňuje aktívne alebo ako diváci. Obec využíva a buduje športové priestory v základnej školy aj pre širokú verejnosť. Bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov zvyšuje budovaním príslušnej infraštruktúry (napr. osvetlenie, kamerové systémy a uplatňovanie preventívnych opatrení atď.). Súčasný demografický trend v populácii obce Komjatice poukazuje na trend starnutia obyvateľstva, ktorý rastúcim podielom staršieho obyvateľstva nad 65 rokov vytvára nové tlaky na sociálnu oblasť. Práve skupina seniorov patrí k najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva, ktorá častokrát vyžaduje starostlivosť prostredníctvom zdravotných a sociálnych služieb. Sú odkázaní tiež hlavne na opatrovateľské službu alebo na rozvoz stravy resp. jej poskytovanie v jedálni.

Špecifický cieľ 2.1 Dobudovanie a zvýšenie kvality poskytovaných služieb a občianskej vybavenosti využitím aplikácií SMART oblasti

Špecifický cieľ 2.1 prispeje k zvýšeniu občianskej vybavenosti zriadením prevádzky pre technické služby v obci, čím sa zvýši kvalita života obyvateľov v obci.
Zámerom opatrenia je rozširovanie služieb občianskej vybavenosti na báze zlepšenia dostupnosti a kvality občianskej vybavenosti

Opatrenie 2.1.1 Zvýšenie kvality občianskej vybavenosti a bezpečnosti v obci

Väzba na PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja:

Priorita 3 Zvyšovanie kvality života občanov v udržateľne sa rozvíjajúcom regióne
Strategický cieľ 3.3 Zvýšenie kvality technickej infraštruktúry, verejných priestorov a efektívne riadenej verejnej služby

Špecifický cieľ: 2.2 Dobudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a rozširovanie možností športových a voľnočasových aktivít a zvyšovanie kvality športovej infraštruktúry

Špecifickým cieľom 2.2 bude podporované budovanie a rekonštrukcia športových a telovýchovných objektov, viacúčelových športových areálov, športovísk, detských ihrísk, špeciálnych športových plôch a dráh, cyklotrás, ktoré budú k dispozícii verejnosti pre ich pohybové a športové aktivity s bezbariérovým vstupom. Moderné športové objekty a zariadenia vybavené SMART technológiami budú priťahovať väčšie množstvo obyvateľov k športu a tým opatrenie prispeje i k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva a zníženiu cukrovky, obezity, kardiovaskulárnych chorôb u obyvateľov a zdravému využívaniu voľného času. Športové podujatia prispejú aj k iniciovaniu vzdelávacích aktivít smerujúcich k zdravému životnému štýlu pre všetky vekové kategórie.

Opatrenie 2.2.1 Zvyšovanie kvality športu, športovej infraštruktúry a trávenia voľného času

Väzba na PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja:
Strategická priorita 4 Sociálny rozvoj územia a podpora komunít
Strategický cieľ 4.6 Rozvoj kultúry a športu
Strategická priorita 1 Konkurencieschopná znalostná ekonomika
Strategický cieľ 4 Zvýšenie využitia endogénneho potenciálu územia pre rozvoj udržateľného cestovného ruchu

Prioritná oblasť 3 Environmentálna oblasť

V súčasnosti sa takmer v každej oblasti spojenej s ľudskou činnosťou volá po ekologických riešeniach. Vysoká energetická náročnosť ekonomiky vytvára tlak na úsporu energie a tým aj tlak na znižovanie emisií. Vo vidieckych územiach sa do popredia dostáva najmä vysoká energetická náročnosť kultúrnych, školských, športových a ostatných verejných a obytných budov, podnikateľských subjektov, dopravy atď. Prejavuje sa vysokou spotrebou energie na vykurovanie, osvetlenie, vetranie, chladenie, a pod., čo sa negatívne prejavuje nielen v ekonomickej oblasti ale i v oblasti životného prostredia. Popri doprave sú práve náklady na budovy, zaraďované medzi najväčších tvorcov uhlíkovej stopy.
Na jednej strane znižovanie energetickej náročnosti v globále, vyvoláva zmenu závislosti energie na fosílnych zdrojoch, ktorá sa prejavuje vo vyššej orientácie na využívanie alternatívnych zdrojov a na druhej strane sa odzrkadľuje v raste využívania energeticky menej náročných technológií s nižším vplyvom na životné prostredie. Tieto opatrenia by mali prispieť i k výraznému znižovaniu ekologickej záťaže a uhlíkovej stopy na životnom prostredí. Do popredia sa dostávajú nové zdroje energetiky napr. fotovoltika, ktorú chce využiť aj obec Komjatice.
Územie obce nepatrí k environmentálne ohrozeným územiam. Jej hlavným znečisťovateľom je poľnohospodárstvo, doprava a menšie stacionárne zdroje, ktoré znečisťujú vodu, pôdu a ovzdušie.

Používanie pevného paliva v domácnostiach je tiež jednou z príčin kumulácie oxidov uhlíka v atmosfére. Hlavným problémom životného prostredia obce je nedostatočne vybudovaná kanalizačná infraštruktúra a nevybudovaný dvor odpadového hospodárstva. Pozornosť si zasluhuje najmä problematická verejná kanalizačná infraštruktúra. Situácia v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami je neuspokojivá. Súčasná kapacita čistiarne odpadových vôd je nevyhovujúca.
V obci je potrebné vybudovať zberný dvor aj s triediacimi zariadeniami.
Územie môže byť ohrozované povodňami, ktoré sú späté aj s prebiehajúcimi klimatickými zmenami. Klimatické zmeny sa najčastejšie prejavujú náhlymi výkyvmi počasia, ktoré prinášajú nadmernú zrážkovú činnosť alebo naopak obdobia dlhotrvajúceho sucha. Všeobecne sa očakáva, že intenzita klimatických zmien bude stúpať a preto je potrebné venovať pozornosť ochrane a prevencii pred živelnými pohromami, budovaním fyzickej infraštruktúry, úprave vodných tokov, alebo aplikácii modro-zelených riešení atď.
V ochrane životného prostredia dôležitú úlohu zohráva environmentálne vzdelanie, ktorému je potrebné venovať náležitú pozornosť už od výchovy v materskej škôlke.

Špecifický cieľ 3.1 Zvýšenie energetickej náročnosti verejných a školských budov

Špecifický cieľ 3.1.1 prispeje k zníženiu energetickej spotreby budov, k zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov na výrobe energie, k výstavbe, modernizácií resp. komplexnej rekonštrukcii budov s využitím nových technológií a SMART technológií a tým i prispeje i k ochrane životného prostredia.
Špecifický cieľ umožní zvýšenie energetickej efektívnosti budov, jednak novou výstavbou, modernizáciou, resp. komplexnejšou rekonštrukciou, využitím nových energeticky menej náročných technológií ako je napr. zatepľovanie, ekologizácia budov, inštaláciou technológií pracujúcich s obnoviteľnými zdrojmi energií, zavádzanie tepelných čerpadiel pracujúcich na lokálnych zdrojoch energie, solárne techniky, nové technológie osvetlenia, vetrania, chladenia, zelené strechy, ochrana budov proti prehrievaniu, ale aj pred prudkými výkyvmi počasia, ako sú silné vetry, prietrže mračien, krupobitia a pod. alebo zavádzaním novým energetických zdrojov ako je fotovoltika
Špecifickým cieľom je zníženie energetickej náročnosti budov a tak zvýšiť ich ekonomický prínos a znížiť ich negatívny vplyv na životné prostredie.

Opatrenie 3.1.1 Modernizácia a energetická efektívnosť verejných budov a školskej infraštruktúry

Väzba na PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja:
Strategická priorita 3 Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita
Strategický cieľ 3.2 Podporiť efektívnejšie využívanie energetických zdrojov

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHRSR obce Komjatice na roky 2024 - 2030 nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä opatrenia a aktivity na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PHRSR obsahuje podrobnejšie rozpracovanie špecifických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené skupinami aktivít samosprávy vykonávanými mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja.

Jednotlivé opatrenia stanovené v prioritných oblastiach budú napĺňané prostredníctvom vytvorených aktivít. Opatrenia a početnosť k nim priradených aktivít zobrazuje tabuľka 37 a ich zoznam podľa prioritných oblastí je uvedený v prílohe 1 Akčný plán obce Komjatice.

Tabuľka 37 Prioritné oblasti, špecifické ciele, opatrenia a počet aktivít PHRSR obce Komjatice

PRIORITNÉ OBLASTI	ŠPECIFICKÉ CIELE	OPATRENIA	POČETNOSŤ AKTIVÍT
1 Hospodárska oblasť	*1.1 Dobudovanie dopravnej infraštruktúry a jej skvalitnenie v SMART oblasti*	1.1.1 Technická a dopravná infraštruktúra	2
2 Sociálna oblasť	*2.1 Dobudovanie a zvýšenie kvality poskytovaných služieb a občianskej vybavenosti využitím aplikácií SMART oblasť*	2.1.1 Podpora rozvoja technických služieb	1
	2.2 Dobudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a rozširovanie možností športových a voľnočasových aktivít a zvyšovanie kvality športovej infraštruktúry	2.2.1 Zvyšovanie kvality športu, športovej infraštruktúry a trávenia voľného času	1
3 Environmentálna oblasť	*3.1 Zvýšenie energetickej náročnosti verejných a školských budov*	3.1.1 Modernizácia a energetická efektívnosť verejných budov a školskej infraštruktúry	2
	3.2 Ochrana životného prostredia a zvýšenie stability krajiny	3.2.3 Environmentálna infraštruktúra	2

5. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

5.1 Zabezpečenie realizácie PHRSR obce Komjatice

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2024-2030 je strednodobý dokument, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje podpora rozvoja obce v oblasti sociálno-ekonomickej sféry, ako aj v ďalších oblastiach rozvoja smerujúcich k zvýšeniu kvality života obyvateľov a zachovaniu stability životného prostredia. Charakterizuje sa ako program cielených opatrení, prípadne intervencií, ktorý bol navrhnutý pre oživenie ekonomického a

sociálneho rozvoja, ako aj iných oblastí rozvoja. Konkretizuje opatrenia na dosahovanie strategických cieľov.
Jeho význam spočíva aj v sumarizácií základných informácií potrebných k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektových zámerov pre rozvoj obce. Je tiež podkladom pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu navrhovaných projektových zámerov.
Zodpovednosť za plnenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2024-2030 má obecné zastupiteľstvo a starosta obce.
Dokument bol vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý bol zmenený a doplnený zákonom 309/2014 Z. z. Programové a strategické ciele vychádzajú z endogénnych rozvojových faktorov nachádzajúcich sa na území obce a berú do úvahy exogénne zdroje a tendencie**.**
Realizačná časť PHRSR nadväzuje na programovú časť a zameriava sa najmä na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov a na vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu.

5.2 Organizačné zabezpečenie manažmentu programu

Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo. Starosta obce s obecným zastupiteľstvom prijíma rozhodnutia o postupe programu, ustanovujú riadiaci tím, ktorý je poverený riadením procesu. Schvaľuje návrhy a projekty rozvoja a dojednáva partnerské vzťahy. Hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o zmenách.
Najvyšší orgán v obci zároveň preberá činnosť riadiaceho tímu. Hlavnou činnosťou manažmentu je dodržať organizačné a technické zabezpečenie programu, vykonávať kontrolu fyzickú, ekonomickú a kvalitatívnu, ako aj pomocou ukazovateľov vykonať monitoring a viesť evidenciu. Ďalšou činnosťou riadiaceho tímu je urobiť priebežné a záverečné hodnotenie a spracovanie správ o stave a výsledkoch.
Zvlášť dôležitá je účasť verejnosti, pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť celého programu ako aj jeho plnenie a záväznosť. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prerokovávaní čiastkových a celkových výsledkov.
V záujme obce je, aby pri realizovaní jednotlivých aktivít boli oslovené cieľové skupiny, pre ktoré je konkrétna aktivita pripravená a zabezpečiť komunikáciu s nimi prostredníctvom jeho orgánov.
V prípade implementácie PHRSR obecné zastupiteľstvo schvaľuje dokument a akčný plán, jedenkrát ročne vyhodnotí jeho plnenie vždy do konca mája príslušného roka. Kompetenciou zastupiteľstva je aj rozhodovanie o spolufinancovaní jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov, ale aj z rozpočtu obce. Pre hodnotenie PHRSR zastupiteľstvo schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o aktualizácii programu. Takisto môže rozdeliť jednotlivé priority programu akčného plánu komisiám OcZ zaoberajúcim sa monitorovaním a hodnotením. Starosta obce riadi samotný proces implementácie za svoju obec, podpisuje schválenie strategického dokumentu, vykonáva uznesenia, zastupuje obec nielen vo vzťahu k právnickým a fyzickým osobám, ale aj vo vzťahu k štátnym orgánom.

5.3 Administratívne a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHRSR

Pre obec Komjatice príprava a realizácia PHRSR obce Komjatice na obdobie rokov 2024-2030 je vysokou prioritou. Obce má na riadenie aktivít, projektov, finančnú administratívu a odbornú realizáciu dostatočnú kapacitu s potrebnou kvalifikáciou a skúsenosťami pracovníkov, resp. podľa potreby spoluprácu s externými odborníkmi v rôznych oblastiach. Projektové dokumentácie, rozpočty a verejné obstarávania k jednotlivým naplánovaným aktivitám sú spracované a vykonávané vždy odborne spôsobilými osobami. Obec disponuje s dostatočnými prevádzkovými kapacitami, t.j. vhodnými kancelárskymi priestormi, výpočtovou a telekomunikačnou technikou, prístupom na internet a ďalšími materiálno-technickými zariadeniami. Toto materiálno-technické zabezpečenie bude v prípade potreby k dispozícii aj pre externých spolupracovníkov. Obec má tiež dobré skúsenosti s prípravou a realizáciou množstva investičných aj neinvestičných projektov.

Začiatok realizácie PHRSR sa začína po jeho vypracovaní a schválení v obecnom zastupiteľstve, ktoré ju schvaľuje počas celej doby platnosti podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Pre účely podpory regionálneho rozvoja obec zabezpečuje, koordinuje vypracovanie a následne realizáciu PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030. Pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad PHRSR s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis. Realizáciu činnosti PHRSR na úrovni programu dokumentuje tabuľka 38.

Tabuľka 38 Realizácia činnosti PHRSR na úrovni programu

Činnosť	OcZ	Starosta obce	Komisie obecného zastupiteľstva	OcZ	Hlavný kontrolór
Financovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Implementácia	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Hodnotenie	schvaľuje	riadi		vykonáva	
Monitorovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Kontrola	schvaľuje	riadi	navrhuje		vykonáva

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

Za realizáciu PHRSR na programovej a projektovej úrovni bude zodpovedať starosta a obecné zastupiteľstvo. Za finančné riadenie na programovej a projektovej úrovni bude niesť zodpovednosť obec. Monitorovacie a hodnotiace správy PHRSR bude každoročne prerokovávať obecné zastupiteľstvo a návrh akčného plánu bude prehodnotený v dvojročnom cykle.

5.4 Komunikačná stratégia

Nevyhnutnosť tvorby dokumentu vychádza najmä z podpory zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu, na ktoré sa obsah dokumentu viaže. PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030 predstavuje nástroj komunikácie obce, pre ktorú vymedzuje hlavné problémy, identifikuje priority, riadi rozvoj a iniciuje zmeny. Realizácia aktivít akčného plánu v PHRSR je zabezpečená koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými zainteresovanými aktérmi regionálneho rozvoja na území obce.

Súčasťou PHRSR je aj tvorba komunikačnej stratégie. Komunikácia obecnej samosprávy s občanmi je okrem výkonných povinností pokladaná za jednu z dôležitých základných činností. Prostredníctvom komunikačnej stratégie obec nielen informuje občanov o svojej činnosti, o svojich zámeroch, plánoch a výsledkoch, ale aj získava spätnú väzbu, názory ako i nápady od občanov.
Komunikačná stratégia obce vo vzťahu k PHRSR je zameraná na jeho obyvateľov ako hlavnú cieľovú skupinu. Pravidelná informovanosť je základom pre úspešnú komunikáciu. Okrem občanov sa sústreďuje aj na podskupiny: zamestnanci, organizácie a partneri. Komunikačná stratégia vo vzťahu k občanom a organizáciám predstavuje dosiahnutie včasného stavu informovanosti občanov a organizácií o realizácii aktivít PHRSR v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Komunikačná stratégia voči partnerom nevyžaduje mimoriadne opatrenia.
Za hlavný komunikačný nástroj sa považuje webová stránka obce a facebook. Sekundárnymi komunikačnými nástrojmi sú informačné tabule, úradná tabuľa a obecný rozhlas.
Obec vyhodnocuje plnenie PHRSR za každý rok. K aktualizácií akčného plánu, prípadne k iným zmenám v dokumente pozýva tiež verejnosť aj prostredníctvom rôznych foriem jej zapojenia. Verejné zhromaždenie občanov k pripomienkovaniu sa zvoláva podľa potreby, najmenej však raz za dva roky.

5.5 Väzby na strategické dokumenty kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Komjatice na roky 2024 - 2030 úzko nadväzuje na jednotlivé dokumenty, ktoré boli vypracované na celoslovenskej a regionálnej úrovni. Na celoslovenskej úrovni ide o dokumenty Agendy 2030. Slovensko implementuje Agendu 2030 prostredníctvom jej integrácie do všetkých verejných politík na národnej, regionálnej, ale aj miestnej úrovni. Do PHRSR sa premietajú ciele vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030. Na regionálnej úrovni ide o Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja z februára 2012 a jeho zmeny a doplnky a Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030.
Uvádzame súlad s prioritami, cieľmi a opatreniami PHRSR NSK do roku 2030 a PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030.

Priorita 2. Kvalitné a čisté životné prostredie.

Strategický cieľ: 2.2 Budovanie infraštruktúry vodného hospodárstva
Opatrenie 2.2.2 Budovanie a obnova kanalizačných sietí a zariadení na spracovanie odpadových vôd
Indikatívne aktivity:
• Výstavba a resp. dobudovanie kanalizačných sietí a technických zariadení v aglomeráciách nad 2000 EO
• Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EAO

Priorita: 3 Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita
Špecifický cieľ: 3.1 Zlepšiť dopravnú obslužnosť územia a udržateľnú mobilitu
Opatrenie: 3.1.1 Dobudovať a modernizovať cestnú sieť a infraštruktúru

Indikatívne aktivity:
• Výstavba a modernizácia ciest I. triedy, vrátane výstavby preložiek, prestavby križovatiek, budovania obchvatov obce, rekonštrukcie mostov a odstraňovania kritických nehodových lokalít na infraštruktúre
• Rekonštrukcia, výstavba a modernizácia ciest II. a III. triedy, vrátane prestavby križovatiek, budovania obchvatov miest a obce, rekonštrukcie mostov
• Výstavba a modernizácia miestnych komunikácií so zameraním na zvýšenie kvality komunikácie, jej mostných objektov a súčastí a na bezpečnosť pešej a cyklistickej dopravy
• Podpora budovania infraštruktúry pre alternatívne pohony

Strategický cieľ: 3.2 Podporiť efektívnejšie využívanie energetických zdrojov

Opatrenie: 3.2.1 Podpora energetickej efektívnosti a udržateľného energetického mixu v regióne
Indikatívne aktivity:
• Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov
• Znižovanie energetickej náročnosti podnikov – budovy, technologické zariadenia a dopravné prostriedky
• Podpora zlepšovania energetickej hospodárnosti a obnovy bytových budov
• Podpora zlepšovania energetickej hospodárnosti a obnovy verejných budov, vrátane športovísk

Strategický cieľ 4.6 Rozvoj kultúry a športu
Opatrenie: 4.6.1 Rozvoj športových aktivít a klubov s dôrazom na zvyšovanie participácie občanov
Indikatívne aktivity:
• Rekonštrukcia a výstavba ihrísk, viacúčelových športových areálov a športových a telovýchovných objektov
• Rekonštrukcia a výstavba športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás
• Rekonštrukcia a tvorba športovo-oddychových zón v obciach
• Revitalizácia regionálnej športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás
• Príprava projektovej dokumentácie

5.6 Väzba na ciele Partnerskej dohody na roky 2021 - 2027

Cieľ politiky 1 – Inteligentnejšia a konkurencieschopnejšia Európa
Cieľ politiky 2 – Zelenšia nízkouhlíková Európa
Cieľ politiky 3 – Prepojenejšia Európa
Cieľ politiky 4 – Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa vykonávajúca európsky pilier sociálnych práv
Cieľ politiky 5 – Európa bližšie k občanom

5.7 Akčný plán PHRSR do roku 2030

Súčasťou PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030 je akčný plán, ktorý obsahuje opatrenia, prostredníctvom ktorých sa napĺňajú jednotlivé priority vyjadrené prostredníctvom strategických cieľov obce. Všetky stanové opatrenia sú pre obec dôležité, avšak vzhľadom na finančné a inštitucionálne vybavenie je potrebné nastaviť ich časový harmonogram.
Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom

obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Akčný plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Akčný plán je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a obsahuje aj predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a náklady na realizáciu projektov/aktivít.

Časový harmonogram realizácie jednotlivých cieľov a priorít, ktoré sú opísané v tomto PHRSR je viazaný na možnosť čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov z fondov EÚ a iných zdrojov. Jednotlivé etapy realizácie projektových zámerov v obci budú pokračovať v nadväznosti na seba tak, aby sa jednotlivé fázy neprekrývali, ale priamo na seba nadväzovali a vytvorili tak ucelený harmonický celok. Harmonogram realizácie jednotlivých aktivít je spracovaný formou akčného plánu zahrňujúci predpokladaný rozpočet v eurách, stav pripravenosti aktivity a vytvára samostatnú prílohu 1.

5.8 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie je systematický proces, ktorého cieľom je sledovať, či realizované opatrenia a aktivity sú v súlade so stanovenými cieľmi a nakoľko sa stanovené ciele napĺňajú. Monitorovanie si vyžaduje vytvoriť systém zberu, triedenia a uchovávania relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programu rozvoja obce, ako aj funkčnú inštitucionálnu štruktúru schopnú tento systém napĺňať. Monitorovanie bude prebiehať na základe vopred definovaných monitorovacích indikátorov výsledku stanovených pre jednotlivé opatrenia. Údaje získané monitorovaním sa využijú na priebežné sledovanie výkonnosti – dosahovaných výsledkov. Výsledky monitorovania výkonnosti sa prezentujú v monitorovacej správe, ktorá sa vypracováva každý rok.

Tabuľka 39 Vecný a časový harmonogram hodnotenia plnenia PHRSR obce Komjatice

rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Správa o plnení PHRSR	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Termín spracovania monitorovacej správy	05/24	05/25	05/26	05/27	05/28	05/29	05/30	05/31
Hodnotenie: plnenie výdavkov a výstupov/operatívne návrhy	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Hodnotenie: plnenie cieľov/plnenie ukazovateľov/operatívne návrhy	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Porovnanie plánu so skutočnosťou/merateľné ukazovatele	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno
Prerokovanie správy v OZ	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

Zber monitorovacích indikátorov, ktoré sú uvedené v akčnom pláne dokumentu, sa bude realizovať

a vyhodnocovať raz ročne na úrovni opatrení. Riadiaci tím raz ročne zhotoví monitorovaciu správu o plnení týchto indikátorov. Túto predloží na zastupiteľstve obce na prerokovanie stanoviska a následne na prerokovanie kontrolórovi. Sledované monitorovacie indikátory sa porovnajú v každej správe s počiatočným stavom a s predchádzajúcim monitorovaním.
Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.
Hodnotí sa relevantnosť (posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a strategických cieľov), účinnosť (hodnotenie miery dosiahnutia strategických cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych resp. negatívnych vplyvov realizácie programu), efektívnosť a hospodárnosť (posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy, alebo či bolo možné za nižšie vstupy získať rovnaké výstupy), užitočnosť a dopad (porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny) a stabilita a udržateľnosť (posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení, či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Ukazovatele, ktoré hodnotiaci rámec sleduje sa budú sledovať nasledovne:

- Hodnotiace ukazovatele na úrovni dopadu sa budú sledovať na konci roku 2026
- Hodnotiace ukazovatele na úrovni výsledku sa budú sledovať sumárne v strednodobom horizonte implementácie stratégie (na konci roku 2030)

Hodnotiace správy sa budú predkladať v dvoch časových obdobiach:
Záverečná hodnotiaca správa – bude spracovaná po ukončení obdobia relevantnosti PHRSR. Táto správa bude hodnotiť najmä celkový dopad implementácie stratégie.
Strednodobá hodnotiaca správa – bude sledovať sumárne hodnotenie implementácie stratégie v strednodobom časovom horizonte (2026) na úrovni výsledkov.

Tabuľka 40 Vecný a časový harmonogram hodnotiacich správ plnenia PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030

rok	2026	2030
Hodnotiaca správa obce	strednodobá	záverečná
Termín spracovania hodnotiacej správy	06/2026	06/2030
Hodnotenie plnenia cieľov: efektívnosť a účinnosť ich plnenia	áno	áno
Hodnotenie plnenia cieľov: relevantnosť, užitočnosť, udržateľnosť	áno	áno
Referenčné porovnanie výkonnosti obce s inou obcou	áno	áno
Návrh opatrení na dosahovanie výsledkov/komentár	áno	áno
Prerokovanie správy v zastupiteľstve	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie, 2023

Riadiaci tím obce vytvorí systém monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSRSH – zabezpečuje monitorovanie plnenia akčného plánu za obec a jeho aktualizáciu. Samospráva raz ročne získa a

spracuje pripomienky obecného úradu, poslancov a verejnosti, zvyčajne počas zostavovania rozpočtu na ďalší rok, taktiež vyhodnotí dosiahnuté výsledky a dopady realizovaných opatrení a aktivít. Aktualizáciu Akčného plánu PHRSR obce uskutočnia každé 3 - 4 roky. Riadiaci tím zabezpečí fungovanie partnerstva, informovanie verejnosti o realizácii PHRSR a v prípade potreby verejné prerokovanie aktualizácie PHRSR a akčného plánu.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHSRSH je možné na základe stanovených merateľných ukazovateľov pri jednotlivých aktivitách. Hodnoty jednotlivých merateľných ukazovateľov sa zbierajú po rokoch. Ako merateľné ukazovatele sú navrhnuté najmä tie, ktoré sa týkajú výstupov v danej oblasti. Ďalej sú to merateľné ukazovatele výsledkov sledujúce strednodobý efekt alebo merateľné ukazovatele vplyvov sledujúce dlhodobý efekt a dôsledky na cieľovú skupinu. Okrem toho sú medzi merateľné ukazovatele zaradené aj ukazovatele popisujúce samotnú cieľovú skupinu v danej oblasti. Všetky aktivity a ich merateľné ukazovatele sú rozpísané v prílohe 1 Akčné plány obce. Doplnenie tejto prílohy bude v rámci aktualizácie PHRSR na základe doplnených aktivít do akčného plánu obce.

6. PLÁN VYUŽITIA ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU

6.1 Finančný plán

PHRSR obce Komjatice tvorí stratégiu rozvoja obce, ktorá je tvorená opatreniami realizovanými obcou, príp. ďalšími rozvojovými partnermi. Tieto opatrenia môžu byť financované z rôznych zdrojov. Stratégia tiež obsahuje opatrenia, ktoré zatiaľ nie sú finančne pokryté, ale financovanie ktorých je v dokumente navrhnuté.

Jednou z hlavných, kľúčových otázok pre realizáciu PHRSR je jeho schopnosť v priebehu realizácie programu rozvoja zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Preto je pri realizácii jednotlivých projektov nevyhnutné finančné plánovanie.

Každý projekt obce musí mať financovanie resp. spolufinancovanie buď z vlastných zdrojov alebo z úverových bankových zdrojov, príp. sponzorov. Preto by obec mala vopred plánovať svoje finančné toky a vyčleniť pre každý rok realizácie projektu, resp. projektov, potrebné financie. Tieto financie sa musia stať súčasťou rozpočtu obce a sú účelovo viazané na jednotlivé aktivity.

Na finančné zabezpečenie cieľov, úloh a aktivít bude obec využívať finančné prostriedky predovšetkým z verejných a rôznych iných zdrojov:

- z rozpočtu obce (vlastné zdroje),
- z rozpočtu Nitrianskeho samosprávneho kraja,
- z rozpočtu mikroregiónu, z „MAS“
- zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev a Úradu Vlády SR),
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- bankové úvery,
- príspevky od právnických a fyzických osôb,
- sponzorské príspevky,
- príspevky medzinárodných inštitúcií, organizácií, nadácií a pod.,

- prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody),
- európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), ktoré Slovensko čerpá prostredníctvom Partnerskej dohody SR:
  - operačné programy programové obdobie 2021-2027
  - Plán obnovy a odolnosti SR
  - Program Slovensko 2021 – 2027
  - dotácie z Európskych fondov
  - štátny rozpočet
  - zahraničné programy
  - iné dotačné programy

Financovanie jednotlivých aktivít bude viaczdrojové, pričom štruktúra zdrojov financovania bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a od vonkajších ekonomických podmienok. Z vlastných zdrojov obec predpokladá investície v hodnote 1 487 250 EUR, zo zdrojov EÚ 15 423 250 EUR a zdrojov štátu 1 914 500. Celkovo plánuje projekt v hodnote 18 825 000
Pri získavaní zdrojov pre financovanie aktivít PHRSR sa bude využívať metóda aktívneho vyhľadávania finančných zdrojov. Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít je stanovené kvalifikovaným odhadom, pričom konkrétne rozpočty budú súčasťou žiadostí o nenávratný finančný príspevok alebo žiadostí o dotácie.

Tabuľka 41 Indikatívny finančný plán realizácie PHRSR obce Komjatice v €

Predpokladaný rozpočet v € v oblasti	navrhované zdroje v €						
	EÚ	štát	VUC	obec	súkromné zdroje	iné zdroje	spolu
1 Hospodárska				400 000			400 000
2 Sociálna	973 250	114 500		57 250			1 145 000
3 Environmentálna	14 450 000	1 800 000		1 030 000			17 280 000
Spolu	**15 423 250**	**1 914 500**		**1 487 250**			**18 825 000**

Zdroj: Akčný plán obce Komjatice, 2023

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých aktivít programu je potrebné prihliadať na ich potrebu a na dopad rozvoja obce v každej oblasti hospodárstva. Pre obec je dôležité určiť prioritu aktivít. Najvyššiu prioritu majú aktivity, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy a aktivity riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Do druhej kategórie (vysoká priorita) sú zaradené aktivity vyplývajúce zo všeobecne záväzných nariadení, strategických dokumentov a investičné projekty s ukončenou prípravnou fázou (spracovaná projektová dokumentácia a právoplatné stavebné povolenie). Tretiu kategóriu (stredná priorita) majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o zdroje EÚ a štátneho rozpočtu. V nízkej kategórii sa nachádzajú projekty zadefinované ako zámery bez ukončenej

prípravnej fázy (bez pripravenej projektovej dokumentácie). Prioritizácia a hierarchia projektov bude tvorená na úrovni obecného zastupiteľstva obce.

7. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA

7.1 Popis rizík a prehľad opatrení na ich minimalizáciu

V priebehu tvorby PHRSR sa môžu vyskytnúť riziká, ktoré môžu ovplyvniť efektívnosť a úspešnosť procesu jeho tvorby a implementácie. V spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami je potrebné identifikovať potenciálne problémy skôr než sa vyskytnú, nastaviť plán ich riadenia a nastaviť postupy na zníženie pravdepodobnosti ich výskytu, prípadne na minimalizáciu ich dopadov na tvorbu PHRSR.

Pri realizácií projektov môžu nastať rôzne problémy (technické, ekonomické, sociálne, ekologické) resp. riziká. Základnou prevenciou je v prvom rade kvalitná príprava ale aj pravidelné monitorovanie a hodnotenie jednotlivých aktivít počas ich realizácie. Práve monitorovanie akčného plánu už v jeho počiatkoch môže identifikovať problémy resp. riziká a môžu sa navrhnúť opatrenia na ich odstránenie resp. zmiernenie.

K najčastejším rizikám patria:

- nekvalitná projektová dokumentácia
- chyby vo verejnom obstarávaní
- nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP alebo dotácie
- nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov) atď.

Riziká realizácie konkrétnych projektov a aktivít sú podrobne uvedené pre každý projekt v rámci prípravy projektov a aktivít.

Na elimináciu rizík má obec k dispozícii vždy odborné a skúsené osoby, ktoré zabezpečujú všetky náležitosti týkajúce sa správnej realizácie v súlade s právoplatnými zákonmi na Slovensku a opatreniami v rámci rôznych zmlúv. Obec týmto eliminuje aj riziko spojené s oneskorenými procesmi v rámci verejného obstarávania a ohrozenia jeho plynulého priebehu.

8. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PHRSR

8.1 Záverečná správa

Potreba spracovania nového PHRSR pre obec Komjatice bola identifikovaná po ukončení platnosti PHRSR obce Komjatice na roky 2015-2023. Gestorom tvorby PHRSR boli starosta obce. Koordinátorom tvorby PHRSR bola Mgr. Jana Bieliková, riaditeľka Regionálnej rozvojovej agentúry Topoľčiansko, ktorá bola zároveň spracovateľom celého dokumentu. Za obec koordinoval spracovanie PHRSR starosta obce Komjatice.

Prípravné práce na tvorbe PHRSR začali v septembri 2023 a to zberom relevantných informácií a podkladov. Zistenia boli následne konzultované a kontrolované.

Pokiaľ to bolo možné, prebiehali aj osobné stretnutia s vedením obce a projektovou manažérkou, na základe čoho boli identifikované ciele PHRSR. Tie boli konfrontované s prioritami vedenia a potrebami rozvoja územia, a takto prehodnotené boli jedným zo vstupných materiálov tvorby PHRSR pre nové obdobie.

Najprv prebiehal aktívny zber dát charakterizujúci súčasný stav v obciach a zároveň boli zosumarizované štatistické údaje za jednotlivé obce. Neskôr prebiehali stretnutia jednotlivých pracovných skupín s cieľom získať kvalitatívne informácie o súčasnom stave v sledovaných oblastiach, zmapovať problémové oblasti, priority ich rozvoja do ďalšieho obdobia. V pracovných skupinách boli zastúpení odborníci, občania obce, ale aj poslanci a pracovníci obecného úradu. Aj vďaka týmto stretnutiam uzrel svetlo sveta materiál, ktorý bol neskôr podkladom pre vytvorenie akčného plánu PHRSR – jednotlivé aktivity. Následne na to boli formulované špecifické ciele a opatrenia.

Spracovaná bola aj SWOT analýza, ktorá odzrkadľuje silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia na území obce. Po vyhodnotení analytickej fázy tvorby PHRSR bola pripravená Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu PHRSR obce Komjatice na roky 2024 – 2030. Následne bol spracovaný návrh vlastnej stratégie, implementačného plánu, plánu financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR a to aj na základe konzultácií s predstaviteľmi obce. Finálna podoba dokumentu bola odovzdaná vo februári 2024.

8.2 Zdroje informácií

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030
- Agenda 2030
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky
- Program Slovensko 2021 - 2027
- Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027
- Východisková pozícia Slovenskej republiky k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2020
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030
- Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Národná stratégia Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2021 – 2030
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030
- Koncepcia rozvoja kultúry v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021-2027 (s výhľadom do roku 2030)
- Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2021
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Koncepcia rozvoja kultúry Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2008-2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023

- Koncepcia stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027
- Regionálna Inovačná Stratégia 2021-2027
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Nitrianskom samosprávnom kraji pre školský rok 2022/2023
- Regionálny Akčný Plán Nitrianskeho samosprávneho kraja na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2021-2022
- Regionálny plán udržateľnej mobility NSK
- RÚSES okresu Nové Zámky , (2019)
- SMART koncepcia regionálneho rozvoja NSK do roku 2027
- Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027
- Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022
- Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja
- https://www.komjatice.sk/
- https://www.shmu.sk/sk
- https://www.minzp.sk/
- https://www.vupop.sk/
- https://www.enviroportal.sk/
- https://www.upsvr.gov.sk/
- https://www.upsvr.gov.sk/
- http://www.hospodarenieobci.sk/profil/samosprava/505242

8.3 Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Tabuľka 1	SWOT analýza PHRSR obce Komjatice na roky 2023-2030
Tabuľka 2	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce Komjatice
Tabuľka 3	Geomorfologické členenie obce Komjatice
Tabuľka 4	Počet obyvateľov obce Komjatice v rokoch 2012-2023
Tabuľka 5	Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľov obce Komjatice r. 2012- 2022
Tabuľka 6	Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu v obci Komjatice (r. 2021)
Tabuľka 7	Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov podľa produktivity v období rokov 2012-2022
Tabuľka 8	Základné ukazovatele starnutia v obci Komjatice v období rokov 2012 až 2022
Tabuľka 9	Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania r. 2021
Tabuľka 10	Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania r. 2021
Tabuľka 11	Národnostná štruktúra v riešenom území r. 2021
Tabuľka 12	Využitie pôdneho fondu r. 2022
Tabuľka 13	Podnikateľské subjekty v obci Komjatice v r. 2022
Tabuľka 14	Počet obyvateľov podľa odvetví ekonomickej činnosti r. 2021
Tabuľka 15	Vývoj štruktúry podnikateľských osôb r. 2022
Tabuľka 16	Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12. 2022
Tabuľka 17	Rozpočet obce Komjatice v EUR za roky 2018 -2022
Tabuľka 18	Štruktúra bežných príjmov obce Komjatice v EUR v r. 2018 – 2022

Tabuľka 19	Štruktúra bežných výdavkov obce Komjatice v EUR v r. 2018 – 2022
Tabuľka 20	Vývoj hospodárskeho výsledku obce Komjatice v rokoch 2018-2022
Tabuľka 21	Štruktúra domov podľa vodovodnej prípojky v obci Komjatice r. 2021
Tabuľka 22	Štruktúra domov podľa kanalizačného systému r. 2021
Tabuľka 23	Vývoj množstva komunálneho odpadu v obci Komjatice r. 2018-2022
Tabuľka 24	Štruktúra domov podľa typu domu a bytu v roku 2021
Tabuľka 25	Počet bytov podľa počtu obytných miestností rok 2021
Tabuľka 26	Obdobie výstavby a rekonštrukcie domového fondu
Tabuľka 27	Vývoj počtu žiakov a pedagogického zboru za obdobie rokov 2017-2022
Tabuľka 28	Kalendárium kultúrno-spoločenských aktivít v obce Komjatice r. 2023
Tabuľka 29	Spoločenské organizácie, občianske združenia, záujmové spolky v obci Komjatice
Tabuľka 30	Na ktoré aktivity by sa mal sústrediť rozvoj obce v budúcnosti?
Tabuľka 31	Problémy, ktoré podľa názoru respondentov je potrebné v obci V prvom rade riešiť
Tabuľka 32	Chýbajúce služby v obci Komjatice
Tabuľka 33	Aktivity, ktoré by podľa respondentov mali byť určite zahrnuté v rozvojovom programe obce Komjatice
Tabuľka 34	Hierarchia strategických cieľov obce Komjatice v rokoch 2015 - 2023
Tabuľka 35	Realizované projekty a ich financovanie
Tabuľka 36	Realizované projekty mimo PHRSR na roky 2015– 2023 a ich financovanie
Tabuľka 37	Prioritné oblasti, špecifické ciele, opatrenia a počet aktivít PHRSR obce Komjatice
Tabuľka 38	Realizácia činnosti PHRSR na úrovni programu
Tabuľka 39	Vecný a časový harmonogram hodnotenia plnenia PHRSR obce Komjatice
Tabuľka 40	Vecný a časový harmonogram hodnotiacich správ plnenia PHRSR obce Komjatice na roky 2024-2030
Tabuľka 41	Indikatívny finančný plán realizácie PHRSR obce Komjatice v €
Graf 1	Vývoj počtu obyvateľov obce Komjatice 2012-2022
Graf 2	Dynamika pohybu obyvateľstva obce Komjatice v období rokov 2012-2022
Graf 3	Vývoj prirodzeného pohybu obyvateľov obce Komjatice v období rokov 2012-2022
Graf 4	Vývoj migrácie obyvateľov obce Komjatice v rokoch 2012-2022
Graf 5	Vývoj celkového pohybu a jeho zložiek Komjatice v období rokov 2012-2022
Graf 6	Veková pyramída obyvateľov obce Komjatice v r. 2012 a 2022
Graf 7	Vývoj vekovej štruktúry obyvateľov podľa produktivity v období rokov 2012-2022
Graf 8	Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania r. 2021

Graf 9	Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania r. 2021
Graf 10	Využitie pôdneho fondu v roku r. 2022
Graf 11	Využitie poľnohospodárskej pôdy r. 2022
Graf 12	Vývoj štruktúry podnikateľských osôb v roku 2023
Graf 13	Vývoj nezamestnanosti v období Covid -2019 v obci Komjatice r 2019-2022
Graf 14	Štruktúra nezamestnaných v osobách podľa veku k 31.12. 2022
Graf 15	Štruktúra nezamestnaných v osobách podľa dosiahnutého vzdelania k 31.12. 2022
Graf 16	Štruktúra domov podľa kanalizačného systému r. 2021
Graf 17	Štruktúra domového fondu podľa obdobia výstavby a jeho rekonštrukcie
Graf 18	Vývoj počtu žiakov a pedagogického zboru za obdobie rokov 2017-2022
Graf 19	Základná charakteristika respondentov
Graf 20	Aké výhody má podľa vás bývanie v našej obci?
Graf 21	Aké nevýhody má podľa vás bývanie v našej obci?
Graf 22	Odkiaľ získavate informácie o dianí v obci?
Graf 23	Zaujímate sa o život v obci?
Graf 24	Domnievate sa, že obyvatelia obce sa snažia zatraktívniť život v obci a skrášliť resp. spríjemniť prostredie
Graf 25	Ako hodnotíte rozvoj obce za posledných 10 rokov
Graf 26	Akou formou by ste chceli prispieť k rozvoju obce?
Obrázok 1	Hodnotenie finančného zdravia obce Komjatice v období rokov 2017 - 2022

8.4 Zoznam použitých skratiek a literatúra

CR – cestovný ruch
ČOV – čistiareň odpadových vôd
EÚ – Európska únia
EŠIF - európske štrukturálne a investičné fondy
MSP – malé a stredné podnikanie
MŠ – materská škola
NUTS - Nomenklatúra územných štatistických jednotiek
OcÚ – obecný úrad
OcZ – obecné zastupiteľstvo
OP – operačný program
OP KŽP – Operačný program Kvalita životného prostredia
OP II – Operačný program Integrovaná infraštruktúra
PD – projektová dokumentácia
PHRSR – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
PRV – Program rozvoja vidieka
RRA – regionálna rozvojová agentúra
ROEP – konanie o obnove evidencie pozemkov
SODB – sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR – Slovenská republika
ŠR – štátny rozpočet

ŠÚ SR– štatistický úrad Slovenskej republiky
VÚC – vyšší územný celok
ÚP – územný plán
ÚPD – územnoplánovacia dokumentácia
ZŠ – Základná škola
Z. z. – zbierka zákonov

Literatúra

CIFRA, Štefan – VRABCOVÁ, Viera, Ing. (zostavovatelia): Komjatice 1256 – 2006: Vedecko-popularizačná monografia obce. 1. doplnené vydanie. Komjatice – Bratislava: Združenie priateľov obce Komjatice, obec Komjatice, Q-Solid, 2008. 792 s. ISBN 80-969550-2-0

8.5 Prílohy

Príloha 1 Akčný plán obce Komjatice

AKČNÝ PLÁN OBCE KOMJATICE

Špecifický cieľ	Opatrenie	Aktivita	Zodpovednosť za implementáciu	Predpokladaný rozpočet v €	Stav pripravenosti aktivity	Predpokladaná realizácia do roku	Kľúčový výkonnostný ukazovateľ	Merná jednotka ukazovateľa	Zdroj údajov ukazovateľa	Prepojenie na opatrenie PHRSR NSK
1.1.Dobudovanie dopravnej infraštruktúry a jej skvalitnenie v SMART oblasti	1.1.1 Technická a dopravná infraštruktúra	1.1.1.1 výstavba a oprava obecných komunikácií	obec Komjatice	250 000	plánovanie	2024-2030	dĺžka 10 km komunikácií	km	realizátor projektu	3.1.1 Dobudovať a modernizovať cestnú sieť a infraštruktúru
		1.1.1.2 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	obec Komjatice	150 000	plánovanie	2024-2030	dĺžka chodníkov	km, m	realizátor projektu	3.1.1 Dobudovať a modernizovať cestnú sieť a infraštruktúru
2.1 Dobudovanie a zvýšenie kvality poskytovaných služieb a občianskej vybavenosti využitím aplikácií SMART oblasť	2.1.1 Podpora rozvoja technických služieb	2.1.1.1 Rekonštrukcia drobných prevádzkarní	obec Komjatice	715 000	plánovanie	2028	rekonštrukcia drobných prevádzok školy	počet, m2	realizátor projektu	6.1.3 Zvýšenie dostupnosti verejných služieb
2.2 Dobudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a rozširovanie možností športových a voľnočasových aktivít a zvyšovanie kvality športovej infraštruktúry	2.2.1 Zvyšovanie kvality športu, športovej infraštruktúry a trávenia voľného čas	2.2.1.1 Výstavba atletickej dráhy s prvkami	obec Komjatice	430 000	plánovanie	2024	atletický ovál a rozbežisko s pieskovým doskočiskom pre skok do diaľky	m, m2	realizátor projektu	4.6.1 Zvýšiť kvalitu a dostupnosť kultúrnej a športovej infraštruktúry pre všetkých obyvateľov

3.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných a školských budov	3.1.1 Modernizácia a energetická efektívnosť verejných budov a školskej infraštruktúry	3.1.1.1 Fotovoltika na budove KD	obec Komjatice	100000	Projekt	2024-2025	plocha m^2	m^2	realizátor projektu	3.2.1 Podpora energetickej efektívnosti a udržateľného energetického mixu v regióne
		3.1.1.2 Fotovoltika na budove ZŠ s MŠ	obec Komjatice	180000	Projekt	2024-2025	plocha m^2	m^2	realizátor projektu	3.2.1 Podpora energetickej efektívnosti a udržateľného energetického mixu v regióne
3.2 Ochrana životného prostredia a zvýšenie stability krajiny	3.2.3 Environmentálna infraštruktúra	3.2.3.1 Dobudovanie kanalizácie	obec Komjatice	15 000 000	plánovanie	2030	22 km	km, populačný ekvivalent	realizátor projektu	2.2.2 Budovanie a obnova kanalizačných sietí a zariadení na spracovanie odpadových vôd
		3.2.3.2 ČOV - rekonštrukcia a rozšírenie kapacity	obec Komjatice	2 000 000	plánovanie	2030	Rekonštrukcia ČOV	Počet	realizátor projektu	2.2.2 Budovanie a obnova kanalizačných sietí a zariadení na spracovanie odpadových vôd